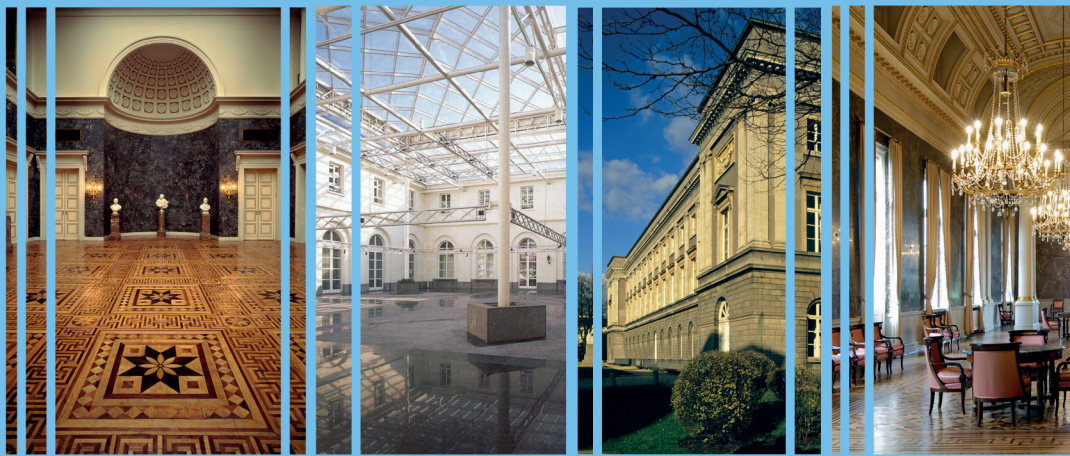

Jaarboek 2023

KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIE

VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

Jaarboek 2023

KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIË
VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

© Koninklijke Vlaamse Academie van België
voor Wetenschappen en Kunsten
Hertogsstraat 1
B-1000 Brussel / België
Tel.: 02 550 23 23
info@kvab.be
<http://www.kvab.be>
Depotnummer: D/2024/0455/01

© Foto's: Koninklijke Vlaamse Academie van
België voor Wetenschappen en Kunsten

Inhoudstafel

Woord vooraf.....	7
Bestuur van de Academie – 2023.....	13
Nieuwe leden.....	14
Openbare Algemene Vergadering – 9 december 2023.....	35
Programma.....	35
Genootschapswerking	
Beschouwingen van de Klassenbestuurders	36
Klasse van de Natuurwetenschappen	36
Klasse van de Menswetenschappen.....	38
Klasse van de Kunsten	42
Klasse van de Technische Wetenschappen	43
Mededelingen in de Klassen	45
Klasse van de Natuurwetenschappen	45
Klasse van de Menswetenschappen.....	45
Klasse van de Kunsten	46
Klasse van de Technische Wetenschappen	46
Klassenoverschrijdende vergaderingen	47
Huldiging jarige leden.....	49
In Memoriam.....	73
Academische Fondsen en Prijzen.....	89
Laureaten van de Academie 2023.....	89
Gouden Penning 2023.....	94
Onderscheiding Wetenschapscommunicatie	96
Henri Schoutedenprijs	99
Paul Van Oyeprijs.....	100
Erik Duvergerprijs	101
Charles De Clercprijs	102
Prijs Pro Civitate	104
Frans Van Cauwelaertprijs	105
Prijs van de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting.....	106
Jonge Academie	108
Denkersprogramma – Cyclus AI as an agent of change	111
Denkersprogramma – Cyclus Armoede en/in onderwijs	114
Standpunten	117

Reflectiegroepen	123
CoHiWet	125
Academisch Cultureel Forum	126
Publicaties	130
Verhandelingen van de KVAB, Nieuwe Reeks	130
Nationaal Biografisch Woordenboek.....	131
Contactfora	133
VCWI.....	134
Internationale Samenwerking en Netwerking	138
Bilaterale Uitwisselingen.....	138
Coördinatie binnen RASAB	139
Deelname aan internationale samenwerking en/of netwerking: KVAB.....	141
BACAS	144
Samenstelling Academie – December 2023.....	145
Klasse van de Natuurwetenschappen	145
Klasse van de Menswetenschappen.....	147
Klasse van de Kunsten	149
Klasse van de Technische Wetenschappen	151
Jonge Academie.....	153
Commissies van de Academie	154
Kandidaturencommissie.....	154
Laureatencommissie.....	155
Langlopende Projecten	156
Commissie Publicatiebeleid.....	156
Academisch Cultureel Forum	156
Wetenschappelijke commissie van het NBW	156
Reflectiegroep Energie.....	156
Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie	157
Reflectiegroep RRI	157
Adviesraad Jonge Academie	157
Stuurgroep Wetenschapscommunicatie van de KVAB en JA.....	158
Commissie Historische Wetenschappen.....	158
Wetenschappelijk Comité Humanisme in de Nederlanden	158
Wetenschappelijk Comité Klassieke Studies	159
Wetenschappelijk Comité Rechtsgeschiedenis	159
Commissies voor de Academische Fondsen	161
O. Callebautfonds	161

Mgr. J. Coppensfonds	161
Mgr. C. De Clercqfonds	161
O. Dupontfonds.....	161
E. Duvergerfonds.....	162
J. Gillisfonds.....	162
Mgr. R. Lenaertsfonds	162
H. Schoutedenfonds	162
H. Vanderlindenfonds.....	163
F. Van der Muerenfonds.....	163
P. van Oyefonds.....	163
F. Van Cauwelaertfonds	163
Organisaties gerelateerd aan de KVAB	165
Koninklijke Commissie voor Geschiedenis	165
Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie.....	165
Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis	165
Union Académique Internationale	166
Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI)	166

Woord vooraf

2023 was voor KVAB en de JA eens temeer een bijzonder vruchtbaar jaar. Allerlei activiteiten, workshops, colloquia, bijeenkomsten van bestuursorganen, commissies, selectiejury's en werkgroepen, voorstellingen van publicaties zowel in het Paleis der Academiën als daarbuiten, volgden elkaar in snel tempo op.

Het Denkersprogramma van KVAB leverde verschillende succesvolle cycli op. De eerste Denkerscyclus die onder grote belangstelling werd afgerond, had als bijzonder actueel thema artificiële intelligentie. Onder de titel 'AI as an agent of Change' werd vanuit de Klasse van de Menswetenschappen en op initiatief van Ine Van Hoyweghen (lid van KMW, alumna van de JA en professor aan de KU Leuven) en van Marc De Mey (erelid van KMW en emeritus gewoon hoogleraar van UGent) een interdisciplinaire samenwerking opgezet met vertegenwoordigers uit de vier Klassen, de Jonge Academie en tal van Vlaamse experts. De Academie had het genoeg te mogen samenwerken met topexperte Helga Nowotny, professor emeritus aan het Federaal Instituut voor Technologie te Zürich in Science and Technology Studies en oud-voorzitter van de European Research Council (2010-2013). Mevr. Nowotny volgt de ontwikkelingen in het domein van AI reeds meer dan een halve eeuw op de voet op. In deze Denkerscyclus lag de focus op de meest recente ontwikkelingen op het terrein van de artificiële intelligentie (in het bijzonder Chat GPT en soortgelijke systemen) en verder op de vraag naar de implicaties daarvan voor ons mensbeeld. Tijdens een druk bijgewoond slotevent op 20 november stelde Helga Nowotny haar rapport voor aan het brede publiek waarin ze pleitte voor een productieve integratie van AI in de maatschappij. Haar toespraak kan via het KVAB-YouTube kanaal herbekeken worden en het rapport is beschikbaar via de KVAB-website. Het rapport verschijnt begin 2024 in de reeks Standpunten van KVAB.

Het initiatief voor de tweede Denkerscyclus 'Armoede en/in onderwijs' kwam eveneens uit de Klasse van de Menswetenschappen. Dit keer waren het Mieke Van Houtte (professor onderwijssociologie van UGent) en Mathijs Lamberigts (emeritus en oud-decaan van de faculteit godsgeleerdheid van de KU Leuven) die de voortreffelijke rol van coördinator op zich namen. Twee internationaal gereputeerde 'Denkers' met name Luann Good Gingrich, Professor in the School of Social Work aan York University, Toronto en Diane Reay, emerita Professor of Education aan de University of Cambridge, brachten hun expertise naar Vlaanderen en traden samen met de Stuurgroep en tal van experts in dialoog met het oog op het samenstellen van een reeks aanbevelingen voor een toekomstgericht Vlaams beleid. Dankzij een interdisciplinaire aanpak werd de expertise van onderwijssociologen, pedagogen, schoolbestuurders en sociale werkers samengelegd. Het resultaat was een veelzijdige diagnose van de kansongelijkheid in het onderwijs, dat niet alleen als een financieel,

maar ook als een sociaal en cultureel probleem werd onderzocht. Het slotevent waar de Denkers hun conclusies en aanbevelingen voorleggen aan experts en publiek om vervolgens met hen in debat te gaan, vond plaats op dinsdag 12 december.

Midden 2023 ging eveneens een derde Denkerscyclus van start onder de titel 'Stikstof: in alle redelijkheid'. Het begin van het programma was weliswaar pas voorzien voor het voorjaar van 2024 maar rekening houdend met de urgentie van de thematiek op de Vlaamse politieke agenda, vonden de organisatoren het passend om vroeger van start te gaan. Het thema werd gelanceerd op initiatief van de Klasse van de Technische Wetenschappen met als coördinatoren Willy Verstraete (emeritus professor van de UGent) en zijn collega's Erik Smolders (KU Leuven) en Siegfried Vlaeminck (UAntwerpen). De twee internationale experts Ana Soares, Professor of Biotechnology Engineering aan de Cranfield University, UK en Thomas Christensen, Professor of Environmental Engineering aan de Technical University of Denmark spraken ondertussen met een breed scala aan stakeholders in het Vlaamse landschap, waaronder niet op zijn minst vertegenwoordigers van de bevoegde Vlaamse departementen en kabinetten. De aanbevelingen voor een toekomstig beleid inzake stikstof worden op 5 maart 2024 tijdens een slotevent gepresenteerd.

Volledigheidshalve vermelden we nog dat er vorig jaar binnen de Klasse van de Kunsten ook belangrijke voorbereidingen werden getroffen voor een Denkerscyclus over het spanningsveld tussen 'Kunstbeleving en Kunstbeschouwing'. Dat programma, dat in 2024 van start gaat, staat onder leiding van Bart Verschaffel, lid van de Klasse van de Kunsten en emeritus professor en cultuurfilosoof van UGent.

Net zoals de vorige jaren blijft KVAB zich sterk betrokken voelen bij wat er binnen de samenleving leeft en wil dankzij haar multidisciplinaire samenstelling en de samenwerking met diverse actoren en buitenlandse experts ook relevante informatie produceren en verspreiden, om zodoende bij te dragen tot de ontwikkeling van op kennis gebaseerde beleidsvisies in verband met de talloze complexe uitdagingen van onze samenleving. In 2023 werden 5 Standpunten aan het publiek voorgesteld. De volgende onderwerpen kwamen aan bod:

- Duurzaam beheer van infrastructuur. Niet alleen een kwestie van budgetten (SP nr. 79 - 2022), onder eindredactie van confrater Luc Taerwe en voorgesteld op 8 februari.
- Language matters. Taalgebruik en taalbeleid aan de Vlaamse universiteiten (SP nr. 75 - 2022), samengesteld door Godelieve Laureys en Kries Versluys en voorgesteld op 15 februari.
- Een Canon van Vlaanderen. Motieven en bezwaren (SP nr. 78 - 2022), door Jo Tollebeek, Marc Boone en Karel Van Nieuwenhuysse en voorgesteld op 1 maart.
- Maatschappelijke uitdagingen: nood aan stevig basisonderzoek (SP nr. 82 - 2023), onder eindredactie van Elisabeth Monard en voorgesteld op 12 september.
- En tenslotte Multifunctionele eilanden in de Noordzee (SP nr. 71 - 2021), door Jos Smits e.a. voorgesteld op 26 september.

Verder verschenen in de reeks nog twee Standpunten nl. het Standpunt van Joos Vandewalle e.a. over de digitale transformatie, dat tot stand kwam dankzij de samenwerking met ARB en zowel in het Engels als in het Nederlands verscheen: A call for an accelerated digital transformation for Belgium (SP nr. 77 en 77b – 2022). Joos Vandewalle was overigens ook één van de medeauteurs van De reproduceerbaarheid van het onderzoek in Vlaanderen. Feitenonderzoek en aanbevelingen (SP nr. 81 – 2022) dat in 2023 ruim verspreid werd en aansloot bij het thema van de gelijknamige Denkerscyclus, waarvan het rapport samen met de Engelse vertaling reeds in 2022 verscheen.

In 2023 keurden de klassen nog vier bijkomende Standpunten goed meer bepaald over:

- Het blijvend belang van de geesteswetenschappen
- Taal en klimaat, een standpunt dat aansluit bij het thema van een gelijknamige Denkerscyclus, waarvan het rapport eveneens eerder verscheen.
- Artificiële Intelligentie, met de aanbevelingen van de gelijknamige Denkerscyclus o.l.v. Helga Nowotny (zie hoger),
- en tenslotte een Standpunt over sociale media onder eindredactie van confrater Luc Steels.

KVAB greep elke gelegenheid aan om het debat over actuele thema's mogelijk te maken. Vermeldenswaardig hierbij zijn de initiatieven van de zgn. Reflectiegroepen. De Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie hield op 16 juni 2023 een symposium over 'De (on)macht van het beeld'. Over de verbeelding van autoriteit in wetenschap, kunst, cultuur en media in samenwerking met de Jonge Academie. In de marge van deze samenkomst en tijdens het erfgoedweekend van 10 september viel in de Troonzaal van het Paleis der Academiën de Bustebende te bewonderen, een expositie met beelden van actuele wetenschappers en kunstenaars, gerealiseerd door de studenten van de Antwerpse academie. De Reflectiegroep Energie organiseerde op 26 september een debatavond over 'Multifunctionele eilanden in de Noordzee' en de Reflectiegroep Responsible Research & Innovation wijdde op 16 oktober haar jaarlijks congres aan de vraag 'Is de wetenschap/per te vertrouwen?'.

In juni 2023 werd de stuurgroep van het Academisch Cultureel Forum ACF opnieuw samengesteld. Mark Eyskens, decennialang voorzitter, inspirator en drijvende kracht achter ACF, gaf de fakkel door aan Luc Van Hove van de Klasse van de Kunsten. Er werd meteen ook een ondervoorzitter aangeduid m.n. Kurt Bertels, getalenteerd musicus, onderzoeker en lid van de Jonge Academie. Het ACF organiseerde in 2023 vier zgn. da Vincilezingen over aspecten van wetenschap en kunsten, nl. over Erasmus (22 maart), over de musicoloog Karel Goeyvaerts (21 juni), over Gerard Mercator (14 september) en over de rol van het Instituut voor Tropische Geneeskunde bij de HIV-pandemie en de pandemische paraatheid anno 2023 (8 november). Het adembenemend voorjaarsconcert had plaats op 28 april en werd verzorgd door het

duo Charlotte (sopraan) en Aaron (piano) Wajnberg die werken brachten van onder meer Franz Schubert, Alban Berg en Gustav Mahler. Confrater Mark Eyskens werd na afloop in de bloemetjes gezet naar aanleiding van zijn 90ste verjaardag. Op 10 november ging het eindejaarsrecital door, verzorgd door het Desguin-kwartet dat werk bracht van Vlaamse componisten zoals Flor Alpaerts, Joseph Reylandt en Peter Benoit. Het ACF zorgde in de maand mei voor een rijk gevuld programma met drie namiddaglezingen, beter bekend onder de naam Lentecyclus, met presentaties en gedachtenwisselingen. Dit jaar was het thema 'De waarheid'. Drie subthema's werden behandeld: waarheid en wetenschappen en kunsten; waarheid en macht; waarheid en media.

KVAB reikt jaarlijks de onderscheidingen wetenschapscommunicatie uit aan wetenschappers met een uitzonderlijke verdienste in wetenschapscommunicatie. Dit jaar waren er helaas geen kandidaten voor de Loopbaanprijs en bijgevolg ook geen laureaat. Talloze verdienstelijke jonge getalenteerde wetenschappers en kunstenaars werden feestelijk onthaald op 14 november en ontvingen een diploma uit handen van prof. Lieven Verschaffel en Prof. Zoë Ghyselincx, covoorzitters van de stuurgroep Wetenschapscommunicatie.

Deel 25 van het Nationaal Biografisch Woordenboek NBW, dat reeds eind 2022 afgewerkt en gedrukt werd, kon pas in januari 2023 verspreid worden. Het lijkige boekdeel werd op 7 juni tijdens een druk bijgewoonde academische zitting voorgesteld. De samenkomst stond ook in het teken van de 20ste verjaardag van het NBW, met lezingen door Els Witte, Jo Tollebeek en Willem Elias namens KVAB en Willy Vandeweghe namens KANTL. Er werd hulde gebracht aan Werner Waterschoot en Hans Rombaut voor hun jarenlange inzet voor het NBW. Het afgelopen jaar diende de wetenschappelijke commissie van het NBW opnieuw samengesteld te worden, hetgeen ook vrij vlot verliep. Prof. Marc Boone (UGent) werd bereid gevonden de rol van nieuwe voorzitter op zich te nemen. We startten ook met de voorbereiding van een nieuw businessplan voor het NBW. Aan uitdagingen is er immers geen gebrek, onder meer de redactionele vernieuwing, de digitalisering van het NBW en het aantrekken van een nieuwe redactiesecretaris.

In dit jaarverslag kan de Jonge Academie (JA) uiteraard niet ontbreken. De JA is in de eerste plaats een ontmoetingsplaats, een dialoogruimte waar jonge toponderzoekers en kunstenaars elkaar vinden over de grenzen van universiteiten en disciplines heen. Voor de JA was 2023 een bijzonder druk jaar. Op 8 maart werden tijdens een verzorgd en druk bijgewoond publieksevenement in aanwezigheid van Prinses Delphine twee nieuwe covoorzitters – Bart Vermang en Sandra Van Puyvelde – en 13 nieuwe leden welkom geheten. De feestelijke viering stond in het teken van het tienjarig bestaan van de JA. Er werd toen ook even stilgestaan bij het overlijden van prof. Hilde Symoens, die aan de wieg stond van de JA. De JA slaagde er in 2023 in om twee projectsubsidies in de wacht te slepen voor projecten die voor de Vlaamse overheid belangrijk zijn. Hoogtepunten van het werkjaar waren zonder enige twijfel het afsluitend event van 'Science meets Parliament', de publicatie van het 8ste nummer van MaJa, de studiedag met de VLIR over etnische diversiteit en inclusie en

ten slotte het symposium 'Artistiek Onderzoek in Vlaanderen', georganiseerd op 27 november in samenwerking met het FWO.

KVAB probeert elk jaar op verschillende wijzen te vernieuwen, zowel in de programmatie van activiteiten als in het gebruik van de communicatiemediën. Door het delen van audiovisueel materiaal op de sociale kanalen van de Academie gaven we onder meer de prijswinnaars van de Onderscheidingen Wetenschapscommunicatie (zie hoger) een virtueel podium. Een tweede voorbeeld ter illustratie. Confrater Luc Steels was voor de tweede maal op rij curator van het succesverhaal dat Wetenschap aan Zee WAZ heet. WAZ 2023 vond opnieuw plaats in de Kaap op de Zeedijk in Oostende op 2, 3 en 4 augustus. De titel van WAZ luidde 'Twijfelend op zoek naar waarheid'. De lezingen handelden over het zonnestelsel, over het ontstaan van de tijd, over plantengenetica en over de toepassingen van AI. De belangstelling was enorm en groter dan in 2022. WAZ geniet duidelijk naambekendheid. De inleiders en sprekers zijn gemotiveerd om voor dergelijk aanmoedigend en divers publiek te spreken. De externe communicatie was evenwel een aandachtspunt. WAZ werd enkel in De Standaard vermeld.

Wat de organisatie van KVAB zelf betreft, kunnen nog de volgende kanttekeningen gemaakt worden. Het afgelopen jaar stond in belangrijke mate in het teken van de evaluatie van KVAB met het oog op het afsluiten van een nieuwe beheersovereenkomst voor de periode 2024-2028. De Nederlandse consultant Technopolis werd door de Vlaamse overheid met de evaluatie belast. Aangezien de oplevering van het eindrapport vertraging opliep, konden de gesprekken over het verloop en de resultaten van de evaluatie met de Vlaamse overheid pas in het najaar starten. Er werden gesprekken gevoerd over de substantiële verhoging van de dotatie, over de eventuele verlenging van de beheersovereenkomst met één jaar teneinde KVAB meer tijd te geven om het nieuwe convenant goed voor te bereiden, en er werd ook gepleit voor het toekennen van een eenmalig krediet voor investeringen voor de modernisering van de infrastructuur. De Vlaamse Regering besliste op 22 december om het convenant met één jaar te verlengen mits een lichte aanpassing van de overeenkomst, maar het verzoek voor bijkomende eenmalige investeringskredieten werd afgewezen.

In januari 2023 trad Prof. Christoffel Waelkens als voorzitter aan, voor een mandaat van twee jaar. Voormalig voorzitter Prof. Elisabeth Monard (2021-2022) werd ondervoorzitter, eveneens voor twee jaar. Binnen de staf hadden ook een aantal wijzigingen plaats. Voor de ondersteuning van de activiteiten van de JA werd het contract van Mirella Marini voor één jaar verlengd met ingang van 1 oktober en in april ging Marit Galle van start als projectmedewerker van de JA. In augustus trad een nieuwe medewerker voor externe communicatie in dienst, Filip Staes. Twee personen, nl. Hans Rombaut en Nathalie Boelens, verlieten de organisatie. Hans ging met pensioen en Nathalie vond een nieuwe uitdaging.

En tot slot: in 2023 ontvielen ons maar liefst zes gewaardeerde leden. Luc Devliegher, kunsthistoricus en erelid van de Klasse van de Kunsten, overleed op 7 februari. Drie

weken later, op 5 maart, moesten we afscheid nemen van Hilde Symoens, historica, stichter van de Jonge Academie en zeer gewaardeerd lid van de Klasse van de Menswetenschappen. Lieven Vanhecke, productief wiskundige en erelid van de Klasse van de Natuurwetenschappen, overleed op 11 maart. Raoul Servais, veelzijdig beeldend kunstenaar, tekenaar, 'founding father' van de Belgische animatiefilm en erelid van de Klasse van de Kunsten verliet ons op 17 maart. Tijdens de zomerperiode viel het plotse overlijden te betreuren van oud-voorzitter van KVAB en erelid van KTW Ludo Gelders, op 28 juli en op 20 augustus van Willy Van Overschee, lid van dezelfde klasse KTW en tijdens zijn actieve loopbaan topmanager van IBM.

Karel Velle
vast secretaris

Bestuur van de Academie – 2023

Beschermheer:

Zijne Majesteit Koning Filip

Bestuur van de Academie:

Voorzitter: Christoffel Waelkens

Ondervoorzitter: Elisabeth Monard

Vast secretaris: Karel Velle

Raad van Bestuur:

Bestuurders:

Klasse van de Natuurwetenschappen: Luc Steels

Klasse van de Menswetenschappen: Lieven Verschaffel

Klasse van de Kunsten: Marc Ruyters

Klasse van de Technische Wetenschappen: Hilde Heynen

Onderbestuurders:

Klasse van de Natuurwetenschappen: Jef Ongena

Klasse van de Menswetenschappen: Sabine Verhulst

Klasse van de Kunsten: Maximiliaan Martens

Klasse van de Technische Wetenschappen: Christiane Malcorps

Uittredend bestuurders:

Klasse van de Natuurwetenschappen: Dirk Van Dyck

Klasse van de Menswetenschappen: Kristiaan Versluys

Klasse van de Kunsten: Anne-Mie Van Kerckhoven

Klasse van de Technische Wetenschappen: Paul Verstraeten

Vertegenwoordigers:

Klasse Natuurwetenschappen: Dominique Van Der Straeten

Klasse Menswetenschappen: Godelieve Laureys

Klasse Kunsten: Anna Bergmans

Klasse Technische Wetenschappen: Jan Delcour

Nieuwe leden

Dominique ADRIAENS

Dominique Adriaens is gewoon hoogleraar aan de UGent, met een onderwijs- en onderzoeksexpertise in evolutiebiologie, meer specifiek in de evolutionaire morfologie van gewervelde dieren (tevens de naam van zijn onderzoeksgroep). Hij behaalde zijn doctoraat in 1998 onder het promotorschap van Prof. Walter Verraes en werd in 2001 benoemd als docent verbonden aan de vakgroep Biologie UGent.

Sindsdien richtte zijn onderzoek zich op adaptieve evolutie bij verschillende vertegenwoordigers van gewervelde dieren, van bloeddrinkende katvissen tot Darwinvinken. Het onderzoek focust zich steeds op aanpassingen in het voedselopname- en voortbewegingsapparaat bij die gewervelde dieren. Recenter richt het onderzoek zich ook tot biomimetica, waarbij vanuit een evolutionair-adaptief perspectief inspiratie wordt gehaald om toepassingsmogelijkheden te ontwikkelen (zoals binnen de medische sector). Dit onderzoek, in samenwerking met ingenieurs, richt zich op dit ogenblik vooral op biologisch geïnspireerde grijpsystemen (zoals gebaseerd op de grijpstaart bij zeepaardjes). De expertise rond spier-skelet-anatomie bij gewervelde dieren wordt ook toegepast in onderzoek naar skeletale deformaties bij commercieel belangrijke vissen (aquacultuur).

Dienstverlening speelt eveneens een belangrijke rol, zowel intern binnen de UGent als daarbuiten. Intern is dit o.a. als vakdidacticus Educatieve Master Biologie, coördinator van het Excellence Program in Sciences, 13 jaar opleidingsvoorzitter Biologie en sinds 2022 onderwijsdirecteur van de Faculteit Wetenschappen. Extern situeert zich dit op het vlak van wetenschapscommunicatie en -popularisatie, via interviews aan de openbare omroep en kranten, via lezingen en als auteur van twee boeken gericht naar het brede publiek.

Dominique Adriaens werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Natuurwetenschappen.

Koen BRAMS

Koen Brams is als onderzoeker, curator en publicist betrokken bij twee onderzoeksgroepen: KB 45 (Kunst in België na 1945, UGent) en Gent, speelveld van de beeldende kunst (1957-1987) (K.A.S.K. & Conservatorium, Gent). Hij is voormalig directeur van de Jan van Eyck Academie in Maastricht (2000-2010) en was hoofdredacteur van het kunsttijdschrift De Witte Raaf (1991-2000).

Zijn onderzoek betreft een alternatieve geschiedenis van de kunst in België van 1940 tot heden. Zijn specifieke interesses betreffen onder meer: het oeuvre van Belgisch televisiemaker Jef Cornelis (1941-2018) (inclusief zijn betrokkenheid bij de vereniging A379089), het leven en het werk van Karel Geirlandt (1919-1989) en de geschiedenis van het Museum van Hedendaagse Kunst (het huidige SMAK, Gent), de introductie van de 'conceptuele kunst' in België (met specifieke aandacht voor Fernand Spillemaeckers (1938-1978), Lili Dujourie (°1941) en de galerie MTL) en het Vlaams nationalisme & de kunsten. Een andere bron van belangstelling is het fenomeen van de fictieve kunstenaar, waaromtrent hij het boek Encyclopedie van Fictieve Kunstenaars publiceerde (Nijgh & van Ditmar, 2000; Eichborn Verlag, 2003; JRP/Ringier, Zürich, 2010).

In 2000 ontving hij de Prijs voor Kunstkritiek van de Vlaamse Gemeenschap voor zijn hoofdredacteurschap van het tijdschrift De Witte Raaf.

Koen Brams werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Kunsten.

Lieven DANNEELS

Lieven Danneels studeerde burgerlijk ingenieur aan de KU Leuven en behaalde postgraduatat financieel management aan VLEKHO en bedrijfskunde aan de KU Leuven.

In 1998 kocht hij met Thomas Verstraeten Televic, een producent van elektronische telecommunicatiesystemen, opgericht in 1946. De nieuwe zaakvoerders transformeerden Televic tot een wereldwijde groep met fabrieken in Bulgarije, Duitsland, Frankrijk, China en de Verenigde Staten. In 2020 trad investeringsmaatschappij Gimv toe als derde minderheidsaandeelhouder. Televic is gevestigd in Izegem en telt meer dan 1.000 werknemers.

Danneels is erevoorzitter van de Kamer van Koophandel West-Vlaanderen, bestuurder van Voka Vlaanderen, bestuurder en lid van de wetenschappelijke adviesraad van imec, bestuurder van het Jan Yperman Ziekenhuis en lid van de inrichtende overheid van de KUL. Hij was ook voorzitter van de regionale televisiezender WTV, voorzitter van iMinds (tot de fusie met IMEC) en ex-lid van het ICT-comité van Agoria. Van 2012 tot 2020 was hij voorzitter van Voka West-Vlaanderen en van 2008 tot 2020 was hij voorzitter van KU Leuven Campus Kulak Kortrijk. Sinds 2017 is hij voorzitter van de Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen en sinds 2020 is hij voorzitter van Hogeschool VIVES.

Lieven Danneels werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Luc DE RAEDT

Luc De Raedt is gewoon hoogleraar en directeur van het Instituut voor Artificiële Intelligentie aan de KU Leuven en Wallenberg gastprofessor aan de Universiteit van Örebro in Zweden. Eerder bezette hij de leerstoel voor Machinaal Leren en Natuurlijke Taalverwerking aan de Albert-Ludwigs-Universiteit Freiburg in Duitsland. Hij behaalde zijn doctoraat in de Informatica aan de KU Leuven en was er ook post-doctoraal onderzoeker van het FWO.

In het domein van de artificiële intelligentie onderzoekt hij hoe machinaal leren en machinaal redeneren kunnen geïntegreerd worden. Zowel leren als redeneren zijn essentieel voor echte intelligentie maar traditioneel werden die twee aspecten onafhankelijk van elkaar bestudeerd binnen AI. Het werk van Luc De Raedt wil ook een antwoord bieden op de vraag hoe kennis kan voorgesteld en gebruikt worden bij machinaal leren. Hij combineert daartoe verschillende paradigma's uit de artificiële intelligentie: logica, probabiliteit en neurale netwerken. De eerste twee zijn traditioneel verweven met machinaal redeneren, de laatste twee met machinaal leren. Verder is hij ook geïnteresseerd in toepassingen van leren en redeneren op de automatisering van (data)wetenschap, het verifiëren van lerende systemen en intelligente agenten en robots.

Luc De Raedt ontving een ERC Advanced Grant in 2015, hij is Fellow van AAAI (Association for the Advancement of AI), EurAI (European Association for AI), en ELLIS (European Lab for Learning and Intelligent Systems). Hij bezette een Francqui Chair (2020), ontving een IBM Faculty Award (2015), en is laureaat van de KVAB (1993). Hij was programmavoorzitter van de Europese en internationale AI en machine learning conferenties (ECAI 2012, IJCAI 2022, ECMLPKDD 2001, ICML 2005), lid van de Onderzoeksraad van KU Leuven (2015-2018), en is een Trustee van de International Joint Conference on AI (2020-2024).

Luc De Raedt werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Natuurwetenschappen.

Bart DEMUYT

Bart Demuyt studeerde aan het Lemmensinstituut in Leuven (LUCA School of Arts), waar hij zich specialiseerde in oude muziek en zang. Na het behalen van eerste prijzen in gitaar, kamermuziek en koordirectie maakte hij deel uit van de Onderzoekseenheid Musicologie KU Leuven. Na een parallelle carrière als musicus bij gerenommeerde ensembles als Collegium Vocale Gent, Capilla Flamenca, Currende, La Chapelle Royale de Paris en La Petite Bande, was hij achtereenvolgens lid van het artistieke team van Musica Impulscentrum, artistiek leider van Cappella Pratensis, algemeen directeur van Festival van Vlaanderen Musica Antiqua Brugge (MA-Festival) en artistiek directeur van het Concertgebouw Brugge.

In 2008 keert hij terug naar Leuven als algemeen directeur van de Alamire Foundation, Internationaal Studiecentrum voor Muziek in de Lage Landen waar hij sindsdien het Huis van de Polyfonie, de Library of Voices en het Alamire Study Centre heeft uitgebouwd en leidt. Sinds 2009 is hij algemeen en artistiek directeur van AMUZ (Festival van Vlaanderen Antwerpen). Tot op vandaag cureert hij er de oude muziekfestivals Passie van de Stemmen en Laus Polyphoniae.

In 2016 werd Bart Demuyt aangesteld als IOF-Senior Innovation Manager of Musical Heritage aan de KU Leuven met als opdracht het Huis van de Polyfonie als centre of excellence voor de valorisatie van de muziek in de Lage Landen uit te bouwen. Als promotor en co-promotor is hij verbonden aan verschillende onderzoeksprojecten waaronder het Alamire Digital Lab. Tot 2019 was Bart Demuyt voorzitter van de Adviescommissie Kunsten en in 2020 stelt de Vlaamse Regering hem aan als voorzitter van de Strategische Adviesraad Cultuur, Jeugd, Sport en Media - Kunsten en Erfgoed (SARC). Hij was voorzitter van REMA (Réseau Européen de Musique Ancienne) in Parijs waar hij tot op vandaag nog steeds bestuurder is.

Bart Demuyt is General editor van alamire.tv en de cd-reeks Alamire Foundation Editions. Samen met David Burn is hij General editor van Leuven Library of Music in Facsimile en van de Integrated Database for Early Music (IDEM).

Bart Demuyt werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Kunsten.

Leen D'HAENENS

Leen d'Haenens is gewoon hoogleraar aan het Instituut voor Mediastudies (IMS) en vicedecaan Internationale Betrekkingen van de Faculteit Sociale Wetenschappen van de KU Leuven, waar ze Analyse van Mediateksten en Europees Mediabeleid doceert op BA-niveau, en Mediaconsumptie en Identiteit op MA-niveau.

Ze hanteert een theoretisch gedreven, multidisciplinaire aanpak in haar onderzoek, waarin zij zich richt op urgente maatschappelijke vraagstukken zoals de kwaliteit en diversiteit van nieuws- en informatievoorziening over verschillende platforms als fundamenteen van opinievorming en uiteindelijk van de democratie. Ze past een brede benadering toe bij het bestuderen van doelgroepen, zoals het informatiezoekgedrag van jongeren met extremistische sympathieën, de digitale vaardigheden en coping-strategieën van kansarme jongeren die zijn blootgesteld aan negatieve media-inhoud, en de manier waarop migranten zich kunnen identificeren met de media-representaties van migratie, enzovoort.

Het onderzoek in haar team wordt gefinancierd door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen (FWO), BRAIN-be Belgian Research Action through Interdisciplinary Networks (Belpo), de Europese Commissie (H2020), Marie-Sklodowska-Curie Action, de Sociaal-Wetenschappelijke Onderzoeksraad van Canada (SSHRC), het Vlaamse Ministerie van Jeugd, Cultuur & Media, en het interne onderzoeksfonds van KU Leuven. Leen d'Haenens beschikt over een uitgebreid internationaal netwerk. Door haar betrokkenheid als coördinator voor België in het Europese EUKIDS Online-netwerk (2008-heden) en de Net Children Go Mobile (2012-2014) cross-country onderzoeksteams, is ze vertrouwd met het ontwerp, beheer en de analyse van grote onderzoeksdatasets. Daarnaast coördineert ze het interdisciplinaire en interfacultaire project iCANDID.

Ze besteedt veel aandacht aan de communicatie over haar wetenschappelijk onderzoek o.m. door webinars en in blogteksten in het kader van het H2020 Extremely EUnited-onderzoeksproject en ySKILLS.

Leen d'Haenens werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Filip DU PREZ

Sinds 1999 leidt Filip Du Prez aan de faculteit Wetenschappen van de UGent de onderzoeksgroep Polymeerchemie (PCR.UGent.be). Actuele onderzoeksthema's zijn circulaire kunststofmaterialen (vitrimeren, biogebaseerde polymeren) en precisiepolymeren voor duurzaam data-opslag. Met haar interdisciplinaire aanpak richt de onderzoeksgroep zich altijd op fundamenteel nieuwe, soms industrieel toepasbare polymeermaterialen, voor gebruik in domeinen zoals recycleerbare composieten, zelfherstellende polymeren en duurzame

coatings.

Terwijl kunststoffen al decennia wereldwijd de belangrijkste materialen zijn en ons leven zonder hen ondenkbaar is, hebben plastics voor eenmalig gebruik geleid tot een groot maatschappelijk en ecologisch probleem. In lijn met de Europese 'Green Deal', zijn Duprez' belangrijkste ambities daarom enerzijds om zelf bij te dragen tot de ontwikkeling van nieuwe generaties aan duurzame kunststofmaterialen en anderzijds om (polymeer)chemici op te leiden die op academische en industriële (onderzoeks)posities wereldwijd een substantieel verschil kunnen maken voor onze samenleving. Zijn Europees ondersteund onderzoek (ERC Advanced Grant) biedt hem effectief de mogelijkheid om bij te dragen aan enkele van de grote technologische uitdagingen op het gebied van circulaire economie.

(Hij was promotor van een 50-tal doctoraatsonderzoekers en 45 postdoctorale onderzoekers waarvan een tiental academische posities bekleden binnen en buiten Europa.)

Zijn lesopdrachten situeren zich op het gebied van organische chemie, polymeerchemie en polymeermaterialen. Daarnaast organiseert hij regelmatig internationale conferenties en is hij editor van het tijdschrift Polymeerchemie uitgegeven door de Royal Society of Chemistry (RSC). Tenslotte zet hij zich regelmatig in voor de verspreiding op een vulgariserende wijze van wetenschappelijke inzichten in Vlaanderen.

Filip Du Prez werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Natuurwetenschappen.

Georges GIELEN

Georges G.E. Gielen behaalde het diploma van burgerlijk elektrotechnisch-werktuigkundig ingenieur en (met een aspirantenbeurs van het FWO) het doctoraat in de toegepaste wetenschappen aan KU Leuven in respectievelijk 1986 en 1990. Na een postdoctorale periode, waaronder een verblijf aan UC Berkeley (VS) in 1990-1991, werd hij aangesteld als onderzoeksprofessor van het FWO aan het departement Elektrotechniek (ESAT) van KU Leuven, waar hij sinds 2005 voltijds gewoon hoogleraar is. Van 2007 tot 2012 was hij hoofd van de onderzoeksafdeling Micro-elektronica en Sensoren (MICAS). In de periodes 2012-2013 en 2020-2024 was hij departementsvoorzitter van ESAT, en in 2023-2017 was hij vicerector van KU Leuven voor de groep Wetenschappen & Technologie en tevens verantwoordelijk voor academisch personeelsbeleid. Hij was de PI-coördinator van het Leuvense CHIPS excellentiecenter rond micro-elektronisch IC-ontwerp. Daarnaast is hij ook verbonden met imec.

Zijn onderzoeksinteresses liggen in het ontwerp en de ontwerpautomatisering (CAD) van analoge en gemengd analoog-digitale micro-/nano-elektronische geïntegreerde schakelingen. Het ontwerponderzoek omvat innovaties in het ontwerpen van chips op de interface tussen de fysische wereld en de elektronica. Het CAD-onderzoek omvat onder meer technieken van optimalisatie en machinaal leren/artificiële intelligentie (AI) en hun toepassing in het ontwerpen en testen van chips. Vanuit deze expertise heeft hij ook brede aandacht voor de impact van AI en autonome systemen op de samenleving. Hij heeft recent een ERC Advanced Grant verworven, was Laureaat van de KVAB in 1997 in de ingenieursdiscipline, is Fellow van IEEE sinds 2002, en heeft belangrijke onderscheidingen gekregen zoals de IEEE CAS Mac Van Valkenburg award in 2015, de IEEE CAS Charles Desoer award in 2020 en de EDAA Achievement Award in 2021. In 2018 is hij verkozen tot lid van de Academia Europaea.

Georges Gielen werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

David GULLENTOPS

David Gullentops is hoogleraar Franse Literatuur en Intermedialiteit aan de Vrije Universiteit Brussel en directeur van de Cahiers Jean Cocteau.

Hij is de auteur van *Poétique de la lecture. Figurativisations et espace tensionnel chez Émile Verhaeren* (2001), *Poétique du lisuel* (2001), *Œuvres poétiques complètes de Jean Cocteau* (Bibliothèque de la Pléiade, co-editor, 1999/2005), *Les Mondes de Jean Cocteau. Poétique et esthétique* (co-auteur met Ann Van Sevenant, 2012), *Émile Verhaeren inédit* (2015), *Écrits sur la musique de Jean Cocteau* (co-auteur met Malou Haine, 2016), *Écrits sur l'art de Jean Cocteau* (2022) en *L'Intermedialité chez Jean Cocteau* (2024).

Als directeur van de Cahiers Jean Cocteau heeft hij een tiental nummers uitgegeven over de realisaties van deze kunstenaar op het gebied van film, kortfilm, documentaires, radio, theater, decor, ballet, fresco's en toegepaste kunsten. Thans is hij co-directeur (met Pierre-Marie Héron) van de Dictionnaire Jean Cocteau, een project met specialisten uit de verschillende vakgebieden van de intermedialiteit (met als verschijningsdatum 2028).

Zijn passie gaat uit naar de wisselwerking tussen artistieke expressievormen, en hij beoogt de uitwerking van een pedagogie van de creativiteit, gericht op de talrijke interferenties tussen de kunsten.

David Gullentops werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Kunsten.

Niel HENS

Niel Hens is biostatisticus en wiskundig epidemioloog verbonden aan de universiteiten van Hasselt en Antwerpen met meer dan 15 jaar ervaring in de humane epidemiologie. Hij is een gevestigde internationale expert in de modellering van besmettelijke ziekten. Hij is gewoon hoogleraar in de biostatistiek, directeur van het Data Science Institute (DSI, UHasselt), hoofd van het Centrum voor Statistiek (CenStat, UHasselt), mededirecteur van het SIMID-consortium (UAntwerpen, UHasselt, UNamur, VUB), Houder van de wetenschappelijke leerstoel in evidence-based vaccinologie aan het Vaccine and Infectious Disease Institute (Vaxinfectio, Universiteit Antwerpen). Hij is voormalig medevoorzitter van de Jonge Academie van België.

Hens gebruikt en ontwikkelt wiskundige en statistische methoden om het begrip van de verspreiding van besmettelijke ziekten te verbeteren. Hij nam deel aan het EU FP6-project genaamd POLYMOD, dat sociale contactgegevens verzamelde die relevant zijn voor de verspreiding van besmettelijke ziekten. In 2016 ontving Hens een consolidatorbeurs van de Europese Onderzoeksraad voor het project TransMID, dat zich richtte op de ontwikkeling van nieuwe methoden om belangrijke epidemiologische parameters te schatten op basis van zowel serologische als sociale contactgegevens.

Hens heeft een uitstekend trackrecord met verschillende boeken en talrijke publicaties in zowel statistische als epidemiologische tijdschriften. Hij is actief geweest als editor voor verschillende tijdschriften, waaronder Biometrics, Biostatistics, eLife, Statistics in Medicine en The Lancet Infectious Diseases. Hij is lid van de American Statistical Association, de Koninklijke Belgische Vereniging voor Statistiek (voormalig bestuurslid), de Quetelet Society (huidig bestuurslid) en de Biometrics Society.

Hens heeft uitgebreide ervaring in mentoring en teammanagement. Hij is lid geweest van verschillende nationale en internationale wetenschappelijke expertgroepen rond infectieziekten-epidemiologie waaronder de voornaamste expertgroepen die de Belgische overheid hebben geadviseerd over het beheer van de COVID-19 pandemie.

Niel Hens werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Natuurwetenschappen.

Vanessa JOOSEN

Vanessa Joosen is hoogleraar Engelse literatuur en jeugdliteratuur aan de Universiteit Antwerpen. Ze studeerde Germaanse talen aan de Universiteit Antwerpen en volgde een Master in English Literature aan Roehampton University in Londen, met als

specialisatie Children's Literature. In 2008 behaalde ze een doctoraat in de Taal- en Letterkunde met een proefschrift over hedendaagse bewerkingen van sprookjes. Vervolgens deed ze onderzoek naar de vertalingen van de sprookjes van Grimm in het Nederlandse taalgebied en werkte ze aan de Universiteit Tilburg aan onderzoek naar de beeldvorming van volwassenheid en ouderdom in jeugdboeken. Ze verwierf een ERC Starting Grant voor het project 'Constructing Age for Young Readers', waarbij haar team leeftijd in jeugdliteratuur met verschillende methodes onderzocht. Ze werd onlangs verkozen tot ondervoorzitter van de International Research Society in Children's Literature.

Vanessa Joosen zet zich actief in voor leesbevordering en wetenschapscommunicatie: ze schrijft recensies en beschouwende stukken voor de De Standaard der Letteren, geeft regelmatig interviews en brengt wetenschappers en mensen uit het veld samen in de jaarlijkse Children's Literature Summer School. Een rode lijn in haar werk is de vraag om kinderen, jongeren en de literatuur die voor hen gepubliceerd wordt ernstig te nemen. Daarbij put ze, naast haar wetenschappelijk onderzoek, uit haar ervaring als vrijwilliger bij de Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen. Bij uitbreiding pleit Vanessa Joosen ook voor meer openheid over volwassenheid en ouderdom en voor een diepgaande dialoog tussen mensen van verschillende generaties.

Vanessa Joosen werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Ilse LOGIE

Ilse Logie studeerde Romaanse filologie aan de Universiteiten van Leuven (kandidatuur) en Gent (licentie), met specialisatie Spaans. Terwijl ze aan het Hoger Instituut voor Vertalers en Tolken (HIVT, Antwerpen) doceerde, doceerde ze op een proefschrift over het mimesis-begrip in het werk van de Argentijnse auteur Manuel Puig (Universiteit Antwerpen, 1997). Ook was ze jarenlang als vast recensent Spaanstalige literatuur verbonden aan de boekenbijlages van De Morgen, De Standaard, Trouw en Nieuw Wereldtijdschrift. In 2005 werd ze aangesteld aan de Vakgroep Letterkunde van de UGent, waar ze zich verder specialiseerde in de Latijns-Amerikaanse literatuur en cultuur en in de vertaalwetenschap. Ze begeleidde er promotieonderzoek over onder meer de apocalyptische verbeelding, canoniseringsprocessen en literaire meertaligheid.

Haar huidige onderzoek handelt enerzijds over de representatie van diverse soorten geweld (politiek geweld, koloniaal geweld, gendergeweld, geweld jegens migranten, ecologisch geweld) in hedendaags narratief proza uit Spaans-Amerika en anderzijds over literaire meertaligheid; de meeste van haar publicaties liggen in het verlengde van deze twee onderzoekslijnen. Zo werkt ze momenteel een boek af over schrijvers die hun taal zoeken door hun positie tegenover het Spaans te bepalen. Daarnaast is ze voorzitter van de Alliantieonderzoeksgroep Centrum voor Literatuur in Vertaling (UGent-VUB).

Haar maatschappelijk engagement ligt vooral op twee vlakken: Latijns-Amerika op de radar houden en erkenning vragen voor de complexiteit van literair vertalen.

Ilse Logie werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Petra MEIER

Petra Meier is hoogleraar politieke wetenschappen aan de Universiteit Antwerpen. Ze studeerde politieke wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel en de Université libre Bruxelles en sociale geografie aan de Universiteit van Amsterdam. In 2002 behaalde zij haar doctoraat aan de Vrije Universiteit Brussel, ging voor een postdoc naar de Radboud Universiteit, en werd in 2006 docente aan de Universiteit Antwerpen. In de periode 2009-2016 leidde zij het Steunpunt Gelijkekansenbeleid; van 2010-2016 was ze voorzitter van Sophia, de Belgische vereniging voor genderstudies; en in 2018 richtte ze mee A* op, het Antwerp Gender&Sexuality Studies Network. Recenter nam zij bredere verantwoordelijkheid op als lid van het Executive Committee European Consortium Political Research sinds 2018, ondervoorzitster sinds 2021; en als decaan van de Faculteit Sociale Wetenschappen sinds 2018.

Haar onderzoek richt zich op vraagstukken van gelijkheid en diversiteit, vooral vanuit een genderperspectief, hoe ongelijkheid wordt (re)geproduceerd, en wat bijdraagt aan het bevorderen van duurzame gelijkheid. Ze onderzoekt de (re)presentatie van genderdynamiek en -relaties in politiek en beleid; dimensies van democratie, macht, en vernieuwende conceptualisering van vertegenwoordiging; de inclusiviteit van kiesstelsels, parlementaire systemen, partijstructuren, en van overheidsbeleid; kwesties van ongelijkheid in gelaagde politieke systemen, vooral federaties; en de uitsluitingsdynamiek van en in de politieke ruimte en hoe dit de machtsverhoudingen tussen sociale groepen vormgeeft.

Petra Meier heeft een uitgebreide lijst publicaties, is lid van de editorial boards van centrale tijdschriften in haar onderzoeksdomein en treedt op als experte voor zowel nationale als internationale instellingen en organisaties.

Petra Meier werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Manfred SELLINK

Prof. Dr. Manfred Sellink studeerde Kunstgeschiedenis aan de Universiteit Utrecht en behaalde zijn doctoraat aan de Vrije Universiteit Amsterdam met een proefschrift over 'Phlips Galle (1537-1612), engraver and print publisher in Haarlem and Antwerp'.

Sellink is directeur van het Museum voor Schone Kunsten Gent. Eerder was hij artistiek en algemeen directeur van Musea Brugge en tot februari 2020 hoofddirecteur en hoofdconservator van het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen. Hij is vooral bekend van de grote Bruegel-tentoonstelling in Wenen in 2018.

Hij is een gedreven museumprofessional, cultuurmanager, onderzoeker en tentoonstellingsmaker met ruime (internationale) ervaring, een breed museaal, academisch en bestuurlijk netwerk met een passie om kunst en cultuur publiek te delen. Zijn wetenschappelijk interesse concentreert zich op museologische vraagstukken, de geschiedenis van musea, 16e eeuwse kunst in de Nederlanden, in het bijzonder het oeuvre van Pieter Bruegel de Oude en prent- en tekenkunst door de eeuwen heen. Naast zijn museale werk heeft hij altijd geprobeerd een stevige voet in de academische wereld te houden, met name in Nederland en Vlaanderen.

Manfred Sellink werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Kunsten.

Christian STEVENS

Christian Stevens is gewoon hoogleraar aan de Vakgroep Groene Chemie en Technologie, Faculteit Bio-ingenieurswetenschappen van de UGent. Hij studeerde als ingenieur in de Scheikunde en de Landbouwindustrieën in 1988 en behaalde een doctoraat in de organische chemie in 1992. Vervolgens verrichtte hij postdoctoraal onderzoek aan de Universiteit van Florida (Gainesville, USA) onder wijlen Prof. Alan Katritzky als NAVO Research Fellow. Hij werd in 1995 onderzoeksleider van het FWO-Vlaanderen en vervolgens docent in 2000. In 2008 werd hij hoogleraar en gewoon hoogleraar in 2014. In de periode 2016-2017 was hij vakgroepvoorzitter en sinds 2018 is hij lid van de Raad van Bestuur van de UGent.

Prof. Stevens publiceerde 350 internationale peer-reviewed wetenschappelijke artikelen en presenteerde zijn wetenschappelijk werk op meer dan 200 internationale conferenties. Hij gaf wereldwijd lezingen ter gelegenheid van verschillende internationale symposia (VS, Japan, India, Canada, Mexico, Litouwen, China, Australië...). Hij is ook uitvinder bij meer dan 20 patenten. Zijn onderzoeksterrein behelst de ontwikkeling van synthetische methodologie voor heterocyclische verbindingen, de chemische modificatie van hernieuwbare grondstoffen en het gebruik van microreactoren voor opschaling. Patenten van de Stevens groep liggen aan de basis van meerdere bedrijven waaronder Q-Pinch, Amalus Therapeutics, Amphistar en CreaChem. Hij was laureaat van de Koninklijke Academie van Wetenschappen en Kunsten van België, ontving de onderscheiding van de Koninklijke Vereniging van Ingenieurs-Vlaanderen en de onderscheiding van de Vereniging van Bio-ingenieurs van de UGent. In 2015 ontving hij de eerste prijs in de 'Emerging Technologies Competition' van de Royal Society of Chemistry (VK, Londen).

Christian Stevens werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Tinne TUYTELAARS

Tinne Tuytelaars is gewoon hoogleraar aan de KU Leuven, verbonden aan de onderzoeksgroep Processing Speech and Images (PSI) van het departement Elektrotechniek. Daar verrichten zij en haar team onderzoek naar Artificiële Intelligentie, meer bepaald in het domain van de computervisie en het machinaal leren.

Tinne studeerde af als burgerlijk elektrotechnisch-werktuigkundig ingenieur aan de KU Leuven in 1996. Al sinds haar studies is ze geïntrigeerd door het contrast tussen mens en machine op het vlak van beeldinterpretatie: daar waar mensen, inclusief zeer jonge kinderen, als vanzelf de inhoud van beelden kunnen herkennen, blijft dit voor computers een hele uitdaging.

Aanvankelijk werden oplossingen vooral gezocht in geometrische methodes. Met haar onderzoek rond invariantie en invariante kenmerk-extractoren, lag Tinne mee aan de basis van robuuste methodes om correspondenties te vinden tussen beelden, met uiteenlopende toepassingen in beeldregistratie (bv. voor remote sensing), 3D reconstructie, robotica en het terugvinden van beelden in een database. Later verlegde ze haar klemtoon naar methodes gebaseerd op machinaal leren, om zo de grote variantie in de wereld om ons heen te kunnen vatten. Naast algemene methodes voor voorwerpsherkenning en -detectie, verdiepte ze zich met haar team voornamelijk in methodes die zich kunnen aanpassen aan veranderende omstandigheden (domain adaptation), die leren uit de combinatie van beeld en tekst (multimodal learning), die leren uit de data zelf zonder de nood aan grote

hoeveelheden geannoteerde voorbeelden (self supervised representation learning), en die over een langere tijd kunnen blijven bijleren (continual learning).

Haar onderzoekswerk werd internationaal opgepikt en gewaardeerd, zoals blijkt uit 2 ERC grants en meerdere test-of-time, most highly cited en best paper awards. Naast haar onderzoek is Tinne ook een gepassioneerd lesgever en mentor, en actief in de ondersteuning van de internationale computer visie onderzoeksgemeenschap, bv. als general chair of program chair van belangrijke conferenties zoals ECCV, ICCV of CVPR.

Tinne Tuytelaars werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Anne-Laure VAN BRUANE

Anne-Laure Van Bruaene doceert vroegmoderne cultuurgeschiedenis en stadsgeschiedenis aan de Universiteit Gent. Haar onderzoek spitst zich toe op de stedelijke cultuur van de Lage Landen in de periode van ca. 1450 tot ca. 1650. Ze publiceerde twee monografieën: over stadskronieken (1998) en over stedelijke literaire genootschappen of rederijderskamers (2008). De laatste jaren richt ze zich steeds meer op materiële en visuele cultuur, zowel in onderzoek als in onderwijs. Momenteel werkt ze aan een culturele biografie van Lucas d'Heere (1534-1584), een beeldend kunstenaar, Renaissancedichter en protestantse propagandist.

Tussen 2007 en 2017 coördineerde Anne-Laure Van Bruaene samen met Marc Boone het Belgisch-Nederlands interuniversitair netwerk Stad en samenleving in de Lage Landen (ca. 1200-ca. 1850), dat de expertise in stadsgeschiedenis van zes Belgische universiteiten, twee Nederlandse universiteiten en twee Belgische wetenschappelijke instellingen verenigde. Ze is co-editor van de Brepols-reeks Studies in European Urban History (1100-1800). Ze leidde of leidt een aantal interdisciplinaire projecten over thema's die verband houden met de cultuurgeschiedenis van de Lage Landen. In het najaar van 2024 zal ze in Berkeley de Pieter Paul Rubens Chair for the History and Culture of the Low Countries bekleden.

Anne-Laure Van Bruaene treedt geregeld op als adviseur voor historische tentoonstellingen en is adviseur voor de permanente collectie van het stadsmuseum in Gent (STAM) en het Museum Hof van Busleyden in Mechelen. Ze werkte ook mee aan talrijke publiekshistorische projecten en zet zich sterk in voor wetenschapscommunicatie.

Anne-Laure Van Bruaene werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Menswetenschappen.

Tim VAN HAUWERMEIREN

Tim Van Hauwermeiren studeerde af aan de UGent als bio-Ingenieur Scheikunde & Voedingstechnologie en behaalde een executive (uitvoerende) MBA aan de Vlerick Business school. Tim is een life science-ondernemer met brede managementvaardigheden die bedrijfsstrategie, financiën, marketing, R&D-activiteiten, het sluiten van deals en intellectueel eigendom omvatten.

Hij is gespecialiseerd in het formuleren en implementeren van strategieën, bedrijfsontwikkeling en vergunningen (licenties), financiering van nieuwe ondernemingen, onderhandelingen, organisatieontwerpen en het verbeteren van prestaties op bestuursniveau.

Tim is medeoprichter en CEO van argenx, een van de meest succesvolle biotechbedrijven van Europa, en genoteerd op Euronext Brussel, waar het deel uitmaakt van de BEL20-index, en de Nasdaq. Hij was betrokken bij de oprichting van vijf life science-ondernemingen. Voordat hij ondernemer werd, werkte Tim vijf jaar als senior manager bedrijfsontwikkeling bij Ablynx en bekleedde hij verschillende managementfuncties bij Procter & Gamble in R&D en Corporate New Business Development. Momenteel is hij Ondernemer in Residence aan de Vlerick Ondernemerschapsacademie en bestuurslid van argenx SE, iTeos Inc en RayzeBio Inc.

Tim Van Hauwermeiren werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Karin VANDERKERKEN

Karin Vanderkerken startte haar loopbaan in 1987, als assistente aan de faculteit Geneeskunde aan de Vrije Universiteit Brussel. Van bij de start had ze een sterke interesse voor oncologisch onderzoek en haar doctoraat richtte zich op de rol van NK cellen in de bescherming tegen colon metastasen naar de lever. Na het succesvol afleggen van haar doctoraat in de Wetenschappen, startte ze haar postdoctoraal onderzoek in de hematologie, maar ook hier met focus op oncologie, en meer specifiek op multiple myeloma. Dit onderzoek was

o.a. in nauwe samenwerking met Dr. Peter Croucher in Sheffield University, UK.

Aan de Vrije Universiteit Brussel startte ze haar eigen groep binnen de onderzoeksgroep van Prof. Ben Van Camp. Gradueel groeide de groep uit, mee door het succesvol behalen van FWO aspiranten, postdoctorale mandaten, projecten van zowel Kom op tegen Kanker, Stichting tegen Kanker, maar ook internationale grants zoals awards van zowel Multiple Myeloma Research Foundation als International Myeloma Foundation (beiden US). Ze was ook betrokken in verschillende EU projecten (waarvan één als hoofd coördinator).

Momenteel is ze hoofd van de onderzoeksgroep Hematologie & Immunologie. Ze is tevens voorzitter van het Oncology Research Center VUB. Ze wordt regelmatig uitgenodigd als key speaker of als moderator op internationale conferenties alsook in internationale panels. Ze is tevens lid van de Raad van Bestuur van FWO.

In 2016 werd ze gevraagd om het rectorale team van Caroline Pauwels te vervoegen als vice rector Onderzoek. In die context is ze ook betrokken geweest in verschillende beleidsthema's naast onderzoek, zoals diversiteit, inclusie, wetenschapscommunicatie. In 2022 (na het overlijden van Caroline Pauwels en de verkiezing van een nieuwe rector) heeft ze het team van Jan Danckaert vervoegd als vice rector internationalisering.

Karin Vanderkerken werd verkozen tot nieuw lid van de Klasse van de Natuurwetenschappen.

BUITENLANDSE LEDEN

Elke Klasse van de Academie telt onder haar leden ook verschillende buitenlandse leden. Zij dragen bij tot de internationale uitstraling van de Academie. Wanneer zij in België zijn, komen deze buitenlandse leden ook naar de Klassenvergadering en geven er, indien mogelijk, een voordracht.

In de Klasse van de Natuurwetenschappen werden dit jaar drie nieuwe buitenlandse leden verkozen:

Jianqing Fan is Frederick L. Moore hoogleraar Financiën, hoogleraar Operationeel Onderzoek en Financiële Ingenieurswetenschappen, voormalig voorzitter van de afdeling Operationeel Onderzoek en Financiële Ingenieurswetenschappen, en directeur van de Commissie voor Statistische Studies aan Princeton University, waar hij de leiding heeft in zowel de financiële econometrische als statistische laboratoria. Na het behalen van zijn PhD. aan de University of Californië in Berkeley, werd hij benoemd tot assistent, universitair hoofddocent en hoogleraar aan de University of North Carolina in Chapel Hill (1989-2003). Hij was hoogleraar aan de University of Californië in Los Angeles (1997-2000) en bekleedde de leerstoel aan de Chinese University van Hong Kong. Tevens is hij professor aan Princeton University.

Zijn onderzoeksinteresse omvat hoog dimensionale statistiek, datawetenschap, machinaal leren, financiële economie en computationele biologie.

Hij is voormalig voorzitter van het Institute of Mathematical Statistics en van de International Chinese Statistical Association. Hij is mederedacteur van de Journal of American Statistical Association and was co-editor van The Annals of Statistics, Probability Theory and Related Fields, Econometrics Journal, Journal of Econometrics, and Journal of Business and Economics Statistics. Zijn gepubliceerde werk op het gebied van statistiek, machinaal leren, economie, financiën en computationele biologie is erkend door de COPSS Presidents' Award 2000, de Morningside Gold Medal of Applied Mathematics 2007. Hij was Guggenheim Fellow in 2009, behaalde o.m. de P.L. Hsu-prijs in 2013, de Royal Statistical Society Guy-zilveren medaille in 2014. Hij kreeg de Noether Distinguished Scholar Award in 2018, behaalde Le Cam Award and Lecture in 2021, en werd verkozen tot lid van de Academia Sinica. Hij is fellow van de American Associations for Advancement of Science, Institute of Mathematical Statistics, American Statistical Association, en de Society of Financial Econometrics.

Pattie Maes is Germeshausen hoogleraar Mediakunsten en Wetenschappen aan het MIT Media Lab. Ze leidt de Fluid Interfaces research group, die onderzoek doet op het snijvlak van menselijke computerinteractie en Artificiële Intelligentie met een focus op toepassingen in gezondheid, welzijn en leren. Maes is ook faculteitslid in het MIT's center for Neuro-Biological Engineering. Ze is vooral geïnteresseerd in het onderwerp cognitieve verbetering, of hoe draagbare, meeslepende en hersen-computerinterfacesystemen mensen actief kunnen helpen met problemen als geheugen, aandacht, leren, besluitvorming, communicatie, welzijn en slaap.

Maes is redacteur van vier boeken en is redactielid en recensent voor tal van vakbladen en conferenties. Ze heeft verschillende prijzen ontvangen: Netguru selecteerde haar voor 'Hidden Heroes: the people who Shaped Technology (2022)', Time Magazine heeft verschillende van haar ontwerpen opgenomen in de jaarlijkse lijst met uitvindingen van het jaar; AAAI gaf haar de 'classic paper 2012' prijs, toegekend aan de meest invloedrijke AI-krant van het jaar. Fast Company noemde haar een van de 50 meest invloedrijke ontwerpers (2011); Newsweek koos haar als een van de '100 Americans to watch for' in het jaar 2000; TIME Digital selecteerde haar als lid van de 'Cyber Elite', de vijftig beste technologische pioniers van de hightechwereld; het World Economic Forum eerde haar met de titel 'Global Leader for Tomorrow'; Ars Electronica kende haar in 1995 de World Wide Web-categorieprijs toe; en in 2000 werd ze erkend en bekroond met de 'Lifetime Achievement Award' van de Massachusetts Interactive Media Council. Ze ontving ook eredoctoraten van

de Vrije Universiteit Brussel in België en de Open Universiteit, Nederland, en heeft verschillende TED-talks gehouden.

Naast haar academische inspanningen is Maes een actieve ondernemer geweest als medeoprichter van verschillende door risicodragend kapitaal gesteunde bedrijven, waaronder Firefly Networks (verkocht aan Microsoft), Open Ratings (verkocht aan Dun & Bradstreet) en Tulip Co (in particuliere handen). Ze is adviseur voor verschillende beginnende bedrijven, waaronder Earable, Inc en Spatial, Inc. Voordat ze bij het Media Lab kwam, was Maes gastprofessor en onderzoekswetenschapper bij het MIT Artificial Intelligence Lab. Ze heeft een bachelordiploma in computerwetenschappen en een doctoraat in kunstmatige intelligentie van de Vrije Universiteit Brussel in België.

Federico Rosei, MSc (1996) en PhD (2001) aan de Universiteit van Rome 'La Sapienza', is gewoon hoogleraar aan het Centre Énergie, Matériaux et Télécommunications, Institut National de la Recherche Scientifique, Varennes (QC) Canada, waar hij tot 2019 werkzaam was als directeur. Hij bekleedde de Canada Research Chair (Junior) in Nanogestructureerde Organische en Anorganische Materialen (2003–2013) en sinds mei 2016 bekleedt hij de Canada Research Chair (Senior) in Nanogestructureerde Materialen. Sinds januari 2014 bekleedt hij de UNESCO-leerstoel Materialen en Technologieën voor Energieconversie, -besparing en -opslag. Sinds maart 2023 bekleedt hij de leerstoel Industriële Scheikunde aan de afdeling Chemische en Farmaceutische Wetenschappen aan de Universiteit van Triëst.

De onderzoeksinteresses van Dr. Rosei focussen zich op structuur/eigenschap relaties in nanomaterialen en hun gebruik als bouwstenen in opkomende technologieën. Zijn onderzoek is ondersteund door meerdere financieringsbronnen van de provincie Quebec, de federale overheid van Canada en internationale instanties, voor een totaalbedrag van meer dan \$18M. Hij heeft samengewerkt met meer dan twintig Canadese R&D-bedrijven. Ook is hij mede-uitvinder van drie patenten en heeft meer dan 470 artikelen gepubliceerd in prestigieuze internationale tijdschriften waaronder Science, Nature Photography, Nature Materials, Nature Chemistry etc. Hij werd uitgenodigd om te spreken op meer dan 360 internationale conferenties, meer dan 270 seminars en colloquia, meer dan 60 lezingen over professionele ontwikkeling en 45 publieke lezingen gegeven in 51 landen op alle bewoonde continenten.

In de Klasse van de Menswetenschappen werd dit jaar één nieuw buitenlands lid verkozen:

Judith Herrin volgde haar opleiding aan de universiteiten van Cambridge en Birmingham, en genoot aanvullende opleidingen in Parijs, München en Athene. Ze ontving verschillende beurzen en gastbenoemingen voordat ze in 1991 het Stanley J. Seeger-hoogleraarschap in Byzantijnse geschiedenis opnam aan de Princeton University. Van daaruit verhuisde ze naar King's College London, waar ze nog steeds professor emerita en Constantine Leventis Senior Research Fellow is, verbonden aan de afdeling Klassieke Talen. Ze is ook Senior Research Fellow aan het Harris-Manchester College, Oxford.

Tot haar belangrijkste boeken behoren onder meer *The Formation of Christendom* (Princeton University Press, 1987), nu herdrukt als Princeton Classic (2021); *Women in Purple. Rulers of Medieval Byzantium* (2001); *Byzantium. The Surprising Life of a Medieval Empire* (Penguin Books, 2007), verkrijgbaar in twaalf talen, en *Ravenna. Capital of Empire, Crucible of Europe* (Penguin Books, 2020), dat werd bekroond met de Duff Cooper/Pol Roger Prize for History 2020 en dat in negen talen wordt vertaald. Ze ligt aan de basis van de reeks *Texts in Translation for Byzantinists*, uitgegeven door Liverpool University Press, en is lid van de adviesraden van verschillende internationale tijdschriften.

In 2002 ontving ze the Gold Cross of Honour van de Helleense Republiek en in 2011 werd ze benoemd tot corresponderend lid van het Centre for Byzantine Research aan de Aristotle University of Thessalonike. Ze werd in 2011-2012 verkozen tot voorzitter van de Association Internationale des Etudes Byzantines en won in 2016 de Heinekenprijs voor Geschiedenis. Ze is corresponderend lid van de Medieval Academy of America en is ereburger van de stad Ravenna.

In de Klasse van de Kunsten werden dit jaar drie nieuwe buitenlandse leden verkozen:

Nils Büttner doceert kunstgeschiedenis aan de Staatsacademie voor Schone Kunsten in Stuttgart. Hij is tevens voorzitter van het Centrum 'Rubenianum vzw' in Antwerpen en co-redacteur van het Corpus Rubenianum Ludwig Burchard, de oevrecatalogus van Peter Paul Rubens.

Büttner behaalde aan de Georg August Universiteit van Göttingen zijn doctoraat met het proefschrift 'Die Erfindung der Landschaft: Kosmographie und Landschaftskunst im Zeitalter Bruegels'. Vanaf 1998 was hij wetenschappelijk assistent aan de Universiteit

van Göttingen. Na assistent te zijn geweest bij het Herzog Anton Ulrich Museum in Braunschweig, werkte hij als tentoonstellingscurator. Van 2001 tot 2008 was hij assistent-professor aan de Technische Universiteit van Dortmund, waar hij in 2005 promoveerde met een proefschrift 'Herr P.P. Rubens: Von der Kunst, berühmt zu werden'. Zijn academische werk richt zich op de Duitse en Nederlandse kunstgeschiedenis en cultuur van de vroegmoderne tijd, evenals op de geschiedenis van de grafische kunst en de boekillustratie.

Büttner cureerde vele tentoonstellingen en schreef verschillende monografieën, waaronder boeken over Hieronymus Bosch, Pieter Bruegel, Rubens, Rembrandt en Vermeer, die vele malen zijn herdrukt en in talloze talen zijn vertaald.

Peter Ritzen werd geboren in Gent waar hij piano leerde spelen vanaf de leeftijd van 3 jaar. Hij begon zijn muziekopleiding in 1973 aan het voormalige Koninklijk Muziekconservatorium van Gent, onder de voogdij van Louis Pas, en behaalde in 1978 met grote onderscheiding zijn Eerste Prijs Piano. Daarnaast studeerde hij ook kamermuziek bij François Glorieux en behaalde een Eerste Prijs Kamermuziek en een Hoger Diploma, beide met hoogste onderscheiding, in respectievelijk 1979 en 1981. Hij vervolgde zijn studie aan het Mozarteum in Salzburg (1981-83) bij de beroemde Russische pianiste Tatiana Nikolayeva en behaalde in 1984 het Diplôme Supérieure d'Exécution voor piano aan de École Normale de Musique de Paris 'Alfred Cortot' onder leiding van de beroemde Poolse pianopedagoog Marian Rybicki.

Peter Ritzen is een officiële artiest voor het wereldberoemde klassieke muziklabel NAXOS. Naast zijn talenten als uitvoerder en opnamekunstenaar is Ritzen een volleerd componist van grootschalige werken. Zijn diepe onderdompeling in de Chinese cultuur heeft geleid tot een uniek repertoire van composities geïnspireerd op Chinese tradities.

Peter Ritzen is sinds 1991 artistiek leider en oprichter van de International Leschetizky Academy (sinds 1991); voorzitter (2011) van de New Cosmos Society in Beijing; muziekdirecteur en oprichter (2015) van de New Cosmos Philharmoniker Wien; oprichter en voorzitter (2018) van het Gesellschaft der New Cosmos Freunde in Wenen; artistiek leider en intendant (2019) van het allereerste Leschetizky Wereldcongres in Bad Ischl, Oostenrijk; voorzitter (sinds 2020) van de Leschetizky Verein Bad Ischl, Oostenrijk; senior adviseur, dirigent, pianist en componist in residentie (2021-2023) voor de National Performing Arts Group in Chongqing, China; sinds 2022 benoemd tot eredirecteur van het Beethoven Conservatorium in Wenen.

Paola Viganò, architect en stedenbouwkundige, is gewoon hoogleraar Stadstheorie en Stadsontwerp aan de EPFL, Zwitserland, waar ze aan het hoofd staat van het Habitat Research Center en het Laboratorium voor Stedenbouw, en aan IUAV Venetië (Italië).

Ze ontving de Grand Prix de l'Urbanisme in 2013, de titel van Doctor Honoris Causa van de UCLouvain in 2016 in het kader van 'Utopia for our Time', de Vlaamse Cultuurprijs voor Architectuur in 2017, en de Golden Medal van de Triennale van Milaan in 2018. In 2022 ontvangt ze de Schellingprijs voor Architectuurtheorie.

Samen met Bernardo Secchi richtte ze Studio op (1990-2014) en werkte ze aan tal van projecten en visies in Europa, waarbij ze verschillende projecten in Vlaanderen realiseerde, zoals de begraafplaats in Kortrijk, Park Spoor Noord of het Theaterplein in Antwerpen. Sinds 2015 werkt StudioPaolaViganò aan de ecologische en sociale transitie van steden, landschappen en territoria door stedelijke en territoriale projecten te ontwerpen en openbare ruimtes in Europa te realiseren zoals het nieuwe openbare park in het Nucleair Onderzoekscentrum van Dessel (België), of het Marie Janson Plein in Brussel, samen met VVV. Studio heeft tevens de wedstrijd gewonnen voor de realisatie van twee parken in Antwerpen en heeft zojuist het gemeentepan van Lugano (Zwitserland) afgerond.

StudioPaolaViganò is tevens adviseur van de stad Genève voor haar gemeentelijk plan (PdCom) en coördineert nu ook het Strategisch Plan voor het herstel van de Vesdervallei (België) na de overstromingsramp van 2021, in samenwerking met de ULiège.

In 2019 was haar werk te zien op de Shenzhen Biënnale en in 2021 op de Biënnale van Venetië.

In de Klasse van de Technische Wetenschappen werden dit jaar twee nieuwe buitenlandse leden verkozen:

Peter-Paul Verbeek is Rector Magnificus en lid van het College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam, waar hij tevens hoogleraar Filosofie en Ethiek van de Wetenschap en de Technologie is in een Veranderende Wereld.

Verbeeks academische werk richt zich op de filosofie van mens-technologierelaties, met een specifieke nadruk op de ethiek van technologie en verantwoord ontwerp. Voorheen was hij hoogleraar filosofie van de technologie

en mededirecteur van het DesignLab van de Universiteit Twente, Nederland, en erehoogleraar techno-antropologie aan de Universiteit van Aalborg, Denemarken. Ook was hij voorzitter van de UNESCO Wereldcommissie voor Ethiek van Wetenschap en Technologie (COMEST), voorzitter van de Commissie voor de Vrijheid van Wetenschappelijk Onderzoek (Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen), vicevoorzitter van het bestuur van het Rathenau Instituut, lid van het Domeinbestuur Sociale en Geesteswetenschappen van de Nederlandse Wetenschapsraad NWO, lid van de raad van toezicht van TNO (Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek), lid van de Sectorplancommissie Sociale en Geesteswetenschappen (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), lid van de programmaraad Verantwoord Innoveren (NWO) en lid van de Nationale Commissie voor UNESCO.

Hij is fellow van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en van de Koninklijke Hollandse Maatschappij van Wetenschappen (KHMW). Zijn werk werd meerdere malen bekroond voor excellent onderzoek, waaronder een VENI-prijs (2003), VIDI-prijs (2007), VICI-prijs (2014), een Gravitation Award (2019, als één van de 6 PI's), de Borghgraef-prijs voor biomedische ethiek 2012 (KU Leuven) en de World Technology Award in Ethiek 2016 (World Technology Network).

Marco Viceconti is gewoon hoogleraar Industriële Bio-ingenieurswetenschappen aan de afdeling Industriële Techniek van het Alma Mater Studiorum, University of Bologna en directeur van het Medical Technology Lab van het Rizzoli Orthopaedic Institute. Daarvoor werkte hij aan de Universiteit van Sheffield, Verenigd Koninkrijk, waar hij zeven jaar lang het prestigieuze Insigneo Institute for in silico Medicine oprichtte en leidde.

Prof. Viceconti is een expert in In Silico Medicine, het gebruik van vakspecifieke modellen ter ondersteuning van klinische beslissingen, en in In Silico Trials, waarin deze modellen worden gebruikt om nieuwe medische producten uit te testen. Hij is een van de sleutelfiguren in de internationale gemeenschap van de in silico-geneeskunde: hij richtte het VPH Instituut op, een internationale non-profitorganisatie die deze onderzoeksgemeenschap coördineert, en was de drijvende kracht achter de oprichting van de Avicenna Alliance, die de belangen van de biomedische industrie op dit gebied vertegenwoordigt. Hij was voorzitter van de European Society of Biomechanics en van de European Alliance for Medical and Biological Engineering and Science. In 2015 werd hij Fellow van de UK Institution of Mechanical Engineers; in 2017 Honorary Fellow van het UK Institute of Physics and Engineering in Medicine; in 2018 Fellow van de UK Royal Academy of Engineering. Momenteel is hij een van de 25 leden van de World Council of Biomechanics. In 2021 ontving hij de Huiskes Medaille voor Biomechanica. Volgens SCOPUS publiceerde hij maar liefst 377 artikelen.

Programma

Hymne

Verwelkoming door de heer Christoffel Waelkens, voorzitter

Verslag door de heer Karel Velle, vast secretaris

Voorstelling van de nieuwe leden van de Academie

Muzikaal optreden

Proclamatie van de Laureaten van de Academie

Klasse Natuurwetenschappen: Sarah Lebeer

Klasse Menswetenschappen: Raf Van Rooy

Klasse Kunsten: Kurt Bertels

Klasse Technische Wetenschappen: Maarten De Vos

Proclamatie van de laureaten van de Fondsprijzen

Henri Schoutedenprijs: Michaël Nikolai

Paul Van Oyeprijs: Soria Delva

Mgr. Charles De Clercqprijs: Renske Annelize Hoff

Erik Duvergerprijs : Niels Fieremans

Prijs Pro Civitate : Esther Beeckaert

Proclamatie van de laureaat van de Prijs van de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting: Laura Vandenbosch

Muzikaal optreden

Uitreiking van de Gouden Penning aan de heer Ivo Van Hove

Interview met Ivo Van Hove door Chantal Pattyn

Receptie

Beschouwingen van de Klassenbestuurders

Klasse van de Natuurwetenschappen

De leden van de Klasse Natuurwetenschappen hebben in 2023 zeven keer plenair vergaderd in een klassenvergadering, dit jaar onder leiding van bestuurder Luc Steels en onderbestuurder Martine De Mazière.

Als onderdeel van de klassenwerking werden een aantal lezingen gehouden, verspreid over het jaar. De lezingen waren een nadere kennismaking met het werk van de (nieuwe) leden of prijswinnaars en gaven aanleiding tot interessante gedachtewisselingen. De initieel geplande vergadering van maart werd afgelast maar in mei werd een extra vergadering gehouden.

In 2023 werden volgende lezingen gehouden:

- Leen Decin: 'Van buitenaards stof tot de evolutie van planetenstelsels - het kosmische verhaal van Gaea en Helios'.
- Tijdens een gezamenlijke vergadering met de KTW op verplaatsing in het BIRA op 9 mei:
 - Dr. Martine De Mazière (KNW), Algemeen Directeur a.i.: 'Activiteiten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Ruimte-Aeronomie '
 - Dr. Johan De Keyser, Hoofd Divisie Ruimtetfysica, en Ir. Lars Jacobs, Diensthoofd Mechanica a.i.: 'Verkenning van kometen: de Comet Interceptor ruimtemissie'
- Bert Sels: 'Hernieuwbare Koolstof in de Circulaire Bio economie door het Oog van de Chemicus Catalyticus'
- Martin Guilliams: 'Unravelling cell-cell interactions through single-cell sequencing'.

Onder leiding van Luc Steels werkte de KNW in 2022 een nieuw idee uit. In samenwerking met Theater Aan Zee in Oostende een lezingenreeks georganiseerd onder de overkoepelende titel 'Wetenschap Aan Zee'. Wegens het grote succes werd dit in 2023 herhaald en de opkomst was opnieuw bijzonder goed. Het overkoepelende thema was in 2023 'Twijfelend op zoek naar de waarheid'. En de dagen stond in het teken van 'De kosmos blijft verbazen', 'Op zoek naar de oorsprong van het leven' en 'Wat kan AI nu al echt?'.

In 2023 keurde de Klasse het volgende nieuwe standpunt goed:

- 'Sociale Media: Inzichten en Perspectieven' (redactie Luc Steels en Tom Willaert).

Binnen de Klasse functioneren Permanente Studiegroepen van de Klasse Natuurwetenschappen die de ontwikkelingen in hun vakgebied volgen. Deze werden in 2023 geherstructureerd. De nieuwe onderverdeling is:

- Chemie
- Wiskunde en Computerwetenschappen
- Natuurkunde en Sterrenkunde
- Aardwetenschappen, Ecologie, en Biologie (inclusief moleculaire)

In 2023 werden volgende nieuwe gewone leden verkozen: Dominique Adriaens (biologie), Luc De Raedt (computerwetenschappen), Filip Du Prez (scheikunde), Niel Hens (toegepaste wiskunde) en Karin Vanderkerken (biomedische wetenschappen). Er werden volgende nieuwe buitenlandse leden verkozen: Jianqing Fan (statistische econometrie) en Pattie Maes (computerwetenschappen).

Op het einde van het jaar heeft de Klasse nog een tentoonstelling gerealiseerd in de KBR (Koninklijke Bibliotheek) rond het thema 'wetenschap aan de rand van chaos'. Deze belangrijke disseminatie-actie illustreert het belang dat de Klasse hecht aan de verspreiding van wetenschap.

Tijdens het jaar 2024 plant de Klasse op dezelfde weg verder te gaan. Er zijn de gewone Klassevergaderingen gepland in de loop van het jaar en de Algemene Vergadering en vergadering met de KTW. De diverse werkgroepen zullen terug geactiveerd worden om te komen tot de selectie van nieuwe leden en buitenlandse leden, en er zullen een aantal standpunten gefinaliseerd worden, met name over de Einstein telescoop (Alexander Sevrin) en over het Vlaamse Supercomputing Centrum (Annie Cuyt). Ook zal opnieuw Wetenschap aan Zee georganiseerd worden en er wordt gedacht aan een initiatief over de geschiedenis van de natuurwetenschappen in de Zuidelijke Nederlanden. Daarnaast streeft de Klasse naar meer samenwerkingen met de andere klassen en met andere buitenlandse academies.

Wij kijken uit naar een boeiend en productief jaar 2024 waarbij de hernieuwde dynamiek van de academie verder wordt versterkt.

Luc Steels

Klasse van de Menswetenschappen

Waarde consorores en confraters,

Volgens haar statuten is de KVAB "een autonoom, onafhankelijk en multidisciplinair genootschap van wetenschappers en kunstenaars dat de beoefening en bevordering van wetenschap, kunst en cultuur tot doel heeft". Maar daarnaast wordt van haar – steeds nadrukkelijker – verwacht grote maatschappelijke betrokkenheid te tonen bij de politieke, economische, en socio-culturele vraagstukken die zich in de samenleving stellen, en te wegen op het debat en het beleid daaromtrent. Medebestuurder Sabine Verhulst en ikzelf zijn van oordeel dat de Klasse der Menswetenschappen van de KVAB zich het voorbije jaar van beide taken uitstekend heeft gekweten.

Dat het een goed jaar was voor onze genootschapswerking, blijkt vooreerst uit de reeks van kwaliteitsvolle lezingen die op onze – steeds talrijk bijgewoonde – maandelijkse vergaderingen gepresenteerd en besproken zijn. Ik roep ze nog even kort in herinnering. Marnix Van Damme besprak hoe de bevoorrechte bestuursrechtelijke positie van de overheid t.o.v. de burger de voorbije decennia t.g.v. allerhande ontwikkelingen steeds meer in het gedrang is gekomen. Jan De Houwer presenteerde een uitdagende algemene definitie van leren die op zeer uiteenlopende soorten van systemen van toepassing is, en sloeg zo interessante bruggen naar diverse andere disciplines. Buitenlands lid Elisabeth Crouzet-Pavan (Paris-Sorbonne) verschaftte ons inzicht in de instrumenten en strategieën die de machthebbers van de Venetiaanse Republiek in de late middeleeuwen en de vroege moderne tijd succesvol inschakelden om hun stad een stralend imago te geven. Dirk Hermans sprak, op basis van zijn wetenschappelijk onderzoek én zijn klinische praktijk – over de psychologische processen die aan de basis liggen van angststoornissen, en pleitte vurig voor het frequenter gebruik van Exposure-therapie als meest aangewezen behandelingsmethode. Dave Sinardet belichtte de verschillende manieren waarop een complex fenomeen als politieke identiteit gemeten kan worden, en liet zien hoe de gebruikte methode duidelijke impact kan hebben op de resultaten van zo'n identiteitsmeting. Tijdens de gezamenlijke vergadering met de KANTL analyseerde KANTL-lid Walter Daelemans het taalvermogen van ChatGPT, terwijl Jong Academielid Zoë Ghyselincx, namens de KVAB, een literaire analyse van het thema dodencommunicatie in het werk van Jean Cocteau en Hagar Peeters als opstap gebruikte voor een reflectie over de mogelijke rol van postume communicatievormen in de rouwzorg. In hun gezamenlijke uiteenzetting gunden André Alen en Jan Velaers ons een – met de nodige humor doorspekte – blik achter de schermen van één van de spannendste episodes uit de recente Belgische politieke geschiedenis, nl. de mini-koningskwesitie, en trokken ze daar samen conclusies uit voor de geschiedschrijving en het recht. En Herman De Dijn sloot de rij met een indringende wijsgerig-antropologische analyse van het Rooms-katholicisme, dat hij typeerde als een specifiek taal-spel dat de leefwereld van gemeenschappen van mensen doordringt en vorm geeft.

De veelheid aan thema's die in de lezingen aan bod kwamen getuigden niet enkel van de rijkdom aan disciplines in onze Klasse, maar ook van het interdisciplinair en maatschappelijk betrokken karakter van het gepresenteerde onderzoek.

De ruime opkomst voor al die lezingen, de belangstelling die men voor elkaars werk toonde tijdens de vragen- en discussierondes, en de uitwisselingen over elkaars "wel en wee" tijdens de informele momenten, getuigden van grote wederzijdse waardering en genegenheid.

Dit laatste kwam onlangs nog sterk tot uiting tijdens de viering van de belangrijke verjaardagen en inz. bij de warme laudatio's die onze 75-jarige leden Dominique Willems en Marc Van Uytfanghe van Lief Laureys en Danny Praet mochten ontvangen. En zeker ook tijdens de piëteitsvolle herdenking van onze geliefde, veel te vroeg overleden, consoror Hilde Symoens, waarbij Walter Prevenier, in het bijzijn van haar naaste familie, een ontroerend in memoriam uitsprak.

Maar naast de genootschapswerking heeft onze Klasse in 2023 ook ten volle haar verantwoordelijkheid genomen wat betreft maatschappelijke betrokkenheid en inzet. Dit kwam vooreerst tot uiting in de organisatie door onze Klasse van de twee denkerscycli van 2023. In de eerste denkerscyclus, met "AI as an agent of change" als titel, Helga Nowotny als internationale denker, en Ine Van Hoyweghen en Marc De Mey als coördinatoren, werd gepleit voor een mensgerichte benadering bij het ontwerp, het gebruik en de verdere ontwikkeling van AI. We moeten technologieën vormgeven in overeenstemming met menselijke waarden en behoeften, in plaats van toe te staan dat technologieën mensen vormen, zo bepleitte Nowotny in haar lezing op het slotsymposium van deze denkerscyclus. Maar ook bij de tweede denkerscyclus, over armoede en/in onderwijs, nam onze Klasse het voortouw. Coördinatoren Mieke Van Houtte en Mathijs Lambrechts dachten samen met de "Thinkers-in-residence" Luann Good Gingrich (York University, Canada) en Diane Reay (Cambridge University, UK) en een brede waaier van Vlaamse experts en stakeholders na over het probleem dat, ondanks de democratisering van het onderwijs dat Vlaanderen in de jaren 1950 en 1960 heeft gekend, de doorstroming van jongeren uit gezinnen met een lagere sociaaleconomische status naar het secundair en hoger onderwijs anno 2024 nog steeds structureel problematisch is, en er werden aanbevelingen geformuleerd om daaraan te verhelpen. Beide denkerscycli werden afgesloten met een zeer geslaagd en druk bijgewoond slotsymposium.

In 2023 zorgde onze Klasse bovendien voor niet minder dan de helft van de zes volgens het convenant vereiste KVAB standpunten.

Ten eerste het standpunt "Een noodzakelijk goed. Over het blijvende belang van de geesteswetenschappen" van Herman De Dijn, Gita Deneckere, Danny Praet, Jo Tollebeek en Sabine Verhulst, waarin, vertrekkend van een schets van de veranderende context waarin de geesteswetenschappen zich op dit moment ontwikkelen, ingegaan wordt op wat de kern van de geesteswetenschappen en hun

opdracht vormt, en tot slot aanbevelingen worden gedaan voor de optimale realisatie van die opdracht.

Ten tweede het standpunt "Het klimaatdebat in Vlaanderen. Een analyse van taal en communicatie" van Anne-Marie Vandenberghe en Kristien Davidse, gebaseerd op een eerdere denkerscyclus, waarin de auteurs de vele vormen van communicatie rond de klimaatkwesitie door allerhande stakeholders taalkundig analyseren en suggesties doen voor een verbetering van de communicatie en het debat daarover.

Ten derde, nog net op de valreep, het uit de gelijknamige denkerscyclus voortvloeiende "AI as an agent of change" (van Helga Nowotny, Ine Van Hoyweghen en Joos Vandewalle).

Maar naast het intensief werk dat door de coördinatoren van denkerscycli en auteurs van de standpunten, vaak met de hulp van andere klassenleden, is verricht, vermeld ik graag ook het vele en tijdrovende werk dat door consorores en confraters – ver van de spotlights – is verricht voor de talrijke prijzen waar onze Klasse verantwoordelijk (of mede-verantwoordelijk) voor is. Ook via de toekenning van deze prijzen, en met name de deskundigheid en zorgvuldigheid waarmee dit gebeurt, dragen we als klasse bij tot de maatschappelijke betekenis en impact van de KVAB.

Na in het begin van het jaar Dave Sinardet en Dirk Hermans als nieuwe leden te hebben opgenomen, verkozen we het voorbije najaar zes nieuwe leden waaronder één buitenlands lid. Daarmee is niet enkel een grote stap gezet in de richting van een gezonder genderevenwicht binnen onze Klasse en de KVAB in het algemeen, maar zijn ook enkele opvallende leemtes opgevuld (die ten gevolge van het verlies van een aantal gewaardeerde klassenleden waren ontstaan), en zijn ook bepaalde waardevolle nieuwe deskundigheden binnengebracht, zoals straks, wanneer de nieuwe leden zich kort zullen voorstellen, overtuigend zal blijken.

Dit jaar zullen wij verdergaan op de ingeslagen weg, rekening houdend met een aantal nieuwe accenten die het KVAB bestuur heeft gelegd in het kader van de recente evaluatie van onze Academie en die onze vast secretaris in de klassenvergadering van volgende maand nader zal toelichten.

Eerst en vooral zullen we op onze klassenvergaderingen opnieuw een gevarieerd palet van boeiende lezingen trachten aan te bieden. Het programma ligt trouwens al vast, zoals op deze slide te zien is. Met zes nieuwe leden, die we – traditiegetrouw – zo snel mogelijk aan het woord willen laten, was dat ook niet zo moeilijk. Sterker nog, voor enkelen van hen hebben we de inaugurale lezing noodgedwongen moeten uitstellen tot begin volgend jaar. Deze aanzienlijke uitbreiding van onze Klasse laat tijdelijk wat minder ruimte over voor lezingen van oudgedienden, maar zoals u kunt zien komen er dit werkjaar toch nog enkele aan bod. Weerom zullen de lezingen een ruim gamma van disciplines uit de gedrags- en geesteswetenschappen bestrijken, met name sociale en politieke wetenschappen en rechtswetenschap, literatuurwetenschap, geschiedenis en kunstgeschiedenis. Zoals uit het overzicht blijkt, vinden

we het verder belangrijk om geregeld ook een buitenlands lid van onze Klasse of een interessante externe spreker uit te nodigen voor een lezing.

Op de slide staan niet enkel de data van de klassenvergaderingen vermeld maar (cursief aangegeven) ook die van de klassenoverstijgende bijeenkomsten. Ik doe een warme oproep om ook daaraan te participeren. Zij hebben steeds een boeiende agenda en bieden unieke kansen voor het onderhouden of leggen van contacten met consoroeres en confraters van de andere Klassen.

Verder zal er eind 2024 ook al gestart worden met een nieuw denkersprogramma vanuit onze klasse (in samenwerking met de klasse van de toegepaste wetenschappen), over zorg voor talent in opvoeding en onderwijs in Vlaanderen, dat echter grotendeels pas in 2025 zal worden uitgerold. Meer daarover op een van onze volgende bijeenkomsten.

En, hoewel we als Klasse nog aan het bekomen zijn van de in 2023 geleverde knalprestatie op het vlak van standpunten, moet het onze ambitie zijn om in de loop van dit jaar ook minstens één standpunt te finaliseren en er enkele op te starten. Bovendien moeten we ons inspannen om de gepubliceerde standpunten de weerklank in de academische wereld en de media te geven die zij verdienen, zoals bijvoorbeeld met het Standpunt 'Language matters, Taalgebruik en taalbeleid aan de Vlaamse universiteiten', dat in het voorjaar van 2023 is voorgesteld, succesvol is gebeurd.

Tenslotte zal de selectie van nieuwe leden dit jaar opnieuw onze bijzondere aandacht verdienen, en komen er eind 2024 zowel in onze Klasse als in de KVAB geheel verscheidene bestuursfuncties vacant.

Ik wil deze korte terug- en vooruitblik niet eindigen zonder woorden van dank. Het was een groot voorrecht het voorbije jaar te mogen samenwerken met medebestuurder Sabine Verhulst. Medebestuurder, en geen onderbestuurder, want geen enkele beslissing van betekenis werd genomen zonder haar, en vaak was haar input bepalend. Ik dank onze "straffe" stafmedewerker Jan Albert, voor zijn grote beschikbaarheid en inzet en voor de veelzijdige deskundigheid waarmee hij onze Klasse ondersteunt. Vast secretaris Karel Velle dank ik voor de talloze keren waarop hij ons met raad en daad heeft bijgestaan. De snelheid en efficiëntie waarmee hij dat doet, is verbazingwekkend. Ik dank ook uittreidend bestuurder Jo Tollebeek voor de vele keren dat we het voorbije jaar op zijn bestuurservaring hebben mogen beroep doen. Samen met Lief Laureys, was hij voor Sabine en mij ook een grote steun op de bestuursvergaderingen van de KVAB. En tot slot dank ik u allen voor uw engagement. De Klasse, en bij uitbreiding de Academie, kunnen slechts functioneren door de nauwe betrokkenheid en genereuze inzet van velen. Ik kan me niet één geval herinneren, waarin we bij iemand van u vergeefs hebben aangeklopt.

Lieven Verschaffel

Klasse van de Kunsten

De Klasse van de Kunsten stond in 2023 onder leiding van een nieuw bestuur met Marc Ruyters als bestuurder en Maximiliaan Martens als onderbestuurder. Ze vergaderde zeven keer plenair. Alle vergaderingen vonden fysiek plaats in het Paleis der Academiën.

In 2023 werd een lezingenreeks opgebouwd rond het thema 'Kunst en economie'. Volgende lezingen werden gehouden:

- Koenraad Jonckheere: 'Het product kunst. Enkele bedenkingen'
- Michel Buylen: 'Overleven en goed leven met verve'
- Paul Vandenbroeck: 'De mand met de heilige voorwerpen'
- Francis Maes: 'Muziek en economie: rinkelt er geld in de tonen van muziek?'
- Christel Stalpaert: 'Podiumkunsten en economie: voorbij de mythe van de kunstenaar als 'armoezaaier' of 'subsidieslurper''
- Marcel Smets: 'Architectuur en Vastgoed. Het relaas van een wederzijdse afhankelijkheid.'

Als onderdeel van de klassenwerking werd in de vergadering van oktober een discussie gewijd aan de leeftijdsgrens voor nieuwe leden. Het resultaat zal worden meegenomen in de werkgroep 'governance' die zich in 2024 zal buigen over een mogelijke statutenwijziging.

In 2023 was de KK de initiatiefnemer voor de vierklassenvergadering. Willem Elias gaf er een lezing over het leven en werk van de Gentse schilder Jos Verdegem.

De Klasse Kunsten bereidde in 2023 een Denkerscyclus voor rond het thema 'Omgaan met Kunst: beleving en/of beschouwing'. Onder leiding van Bart Verschaffel werd Thierry de Duve als Denker aangetrokken en werd een activiteitenreeks vastgelegd met seminaries in de eerste helft van 2024 en een slotevent in het najaar.

Daarnaast was de Klasse betrokken in de Denkerscyclus:

- 'AI as an agent of change' op initiatief van de KMW, m.m.v. andere Klassen o.a. KNW (Luc Steels), KK (Anne-Mie Van Kerckhoven) en KTW (Joos Vandewalle); Denker was Helga Nowotny (Prof. em. ETH Zürich, oud-voorzitter ERC); Wetenschappelijke coördinatoren: Ine Van Hoyweghen (KMW, alumna JA, KU Leuven) en Marc De Mey (KMW, UGent).

In 2023 werden vier nieuwe leden verkozen: Koen Brams (kunstwetenschapper, UGent), Bart Demuyt (musicoloog, Alamire Foundation, KU Leuven), David Gullentops (Franse literatuur en intermedialiteit, VUB), Manfred Sellink (directeur MSK Gent). De Klasse Kunsten verkoos ook drie nieuwe buitenlandse leden: Nils Büttner (directeur Centrum Rubenianum, Duitsland), Peter Ritzen (concertpianist, componist & dirigent, China, Oostenrijk), Paola Vigano (stedenbouwkundige, EPFL, Zwitserland en IUAV Venetië, Italië).

Klasse van de Technische Wetenschappen

De Klasse Technische Wetenschappen vergaderde in 2023 viermaal plenair, dit jaar onder leiding van bestuurder Hilde Heynen, daarin gesteund door het KTW bestuur. Dit bestuur vergaderde meermaals in de loop van het jaar en zorgde voor de goede werking van de Klasse en de voorbereiding van de klassenvergaderingen.

Op elk van deze vergaderingen waren de KTW leden talrijk aanwezig en waren er boeiende discussies over de vorderingen van actieve werk- en reflectiegroepen en over technologische ontwikkelingen en hun maatschappelijke impact. Er werd ook telkens verslag uitgebracht over internationale contacten, KVAB-aangelegenheden, etc.

Waar mogelijk startte elke vergadering met minstens één lezing. In 2023 kwamen aan het woord:

- Kris Verheyen: 'Bossen in een veranderende wereld: ontrafelen van een netwerk van interacties in een complex systeem'
- Tijdens een gezamenlijke vergadering met de KNW op verplaatsing in het BIRA op 9 mei:
- Dr. Martine De Mazière (KNW), Algemeen Directeur a.i.: 'Activiteiten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Ruimte-Aeronomie'
- Dr. Johan De Keyser, Hoofd Divisie Ruimtefysica, en Ir. Lars Jacobs, Diensthoofd Mechanica a.i.: 'Verkenning van kometen: de Comet Interceptor ruimtemissie'
- Hilde Heynen: 'Duurzaam bouwen binnen planetaire grenzen – een utopie?'
- Nele De Belie: 'Mortel en beton: duurzame en slimme materialen voor de toekomst(?)'

In 2023 keurde de Klasse het volgende nieuwe Standpunt goed:

- Maatschappelijke uitdagingen: nood aan stevig basisonderzoek (Elisabeth Monard e.a.).

Het Standpunt 'A call for an accelerated digital transformation for Belgium' (Joos Vandewalle, Marc Acheroy e.a.) in samenwerking met de zusterklasse CTS van de ARB, werd voorgesteld op het kabinet Jambon op 19 oktober 2023.

Hiernaast heeft Joos Vandewalle ook meegewerkt aan het KMW-Standpunt 'AI as an agent of change' (Helga Nowotny, Ine Van Hoyweghen, Joos Vandewalle) dat voortvloeide uit de gelijknamige Denkerscyclus.

Traditiegetrouw droegen leden van de Klasse Technische Wetenschappen in 2023 ook heel actief bij tot het Denkersprogramma. De twee Denkerscycli waren:

- 'Armoede en/in onderwijs' met Denkers Diane Reay (University of Cambridge) en Luann Good Gingrich (York University, Toronto, Canada) en met wetenschappelijke coördinatoren: Mathijs Lamberigts (KMW, KU Leuven) en

Mieke Van Houtte (KMW, UGent). Christiane Malcorps maakte deel uit van de werkgroep.

- 'AI as an agent of change' op initiatief van de KMW, m.m.v. andere Klassen o.a. KNW (Luc Steels), KK (Anne-Mie Van Kerckhoven) en KTW (Joos Vandewalle); Denker was Helga Nowotny (Prof. em. ETH Zürich, oud-voorzitter ERC); Wetenschappelijke coördinatoren: Ine Van Hoyweghen (KMW, alumna JA, KU Leuven) en Marc De Mey (KMW, UGent).

Er zijn in KVAB drie reflectiegroepen die geleid worden door KTW-leden: Reflectiegroep Energie, Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie en Reflectiegroep Responsible Research and Innovation. Meer details over hun activiteit in 2023 is te vinden in de desbetreffende passage van dit verslag.

Op internationaal vlak was de KTW actief betrokken bij initiatieven van internationale koepels van ingenieursacademies (CAETS, Euro-CASE, EASAC).

Op Belgisch niveau zetelen vertegenwoordigers van de KTW (KVAB) en van de CTS (Classe Technologie et Société) van de ARB (Académie Royale de Belgique) in BACAS, de Belgian Academy Council of Applied Sciences.

In 2023 werden volgende nieuwe binnenlandse leden verkozen: Lieven Danneels (telecommunicatie, Televic), Georges Gielen (elektrotechniek, KU Leuven), Christian Stevens (chemie, UGent), Tinne Tuytelaers (informatietechnologie, KU Leuven), Tim Van Hauwermeiren (genetische farmacologie, argenx). Als buitenlandse leden werden verkozen: Marco Viceconti (bioingenieurswetenschappen, Università di Bologna, Italië) en Peter-Paul Verbeek (wetenschapsfilosofie en -ethiek, Universiteit van Amsterdam, Nederland).

Klasse van de Natuurwetenschappen

De volgende lezingen werden gehouden:

- 11 januari: Leen Decin: 'Van buitenaards stof tot de evolutie van planetenstelsels - het kosmische verhaal van Gaea en Helios'.
- 9 mei: Martine De Mazière: 'Activiteiten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Ruimte-Aeronomie'
- 9 mei: Johan De Keyser (Hoofd Divisie Ruimtefysica), en Lars Jacobs (Diensthoofd Mechanica a.i): 'Verkenning van kometen: de Comet Interceptor ruimtemissie'
- 14 september: Bert Sels: 'Hernieuwbare Koolstof in de Circulaire Bio economie door het Oog van de Chemicus Catalyticus'
- 8 november: Martin Guilliams (KNW Laureaat 2018): 'Unravelling cell-cell interactions through single-cell sequencing'.

Klasse van de Menswetenschappen

De volgende lezingen werden gehouden:

- 21 januari: Marnix Van Damme: 'Is het bloed van de prins nog even blauw? Over de verhouding tussen de overheid en de burger in het moderne bestuursrecht'
- 18 februari: Jan De Houwer: 'Leren in individuele organismes, genetisch materiaal, machines, en groepen: Een gemeenschappelijk kader voor onderzoek naar aangeleerd gedrag in verschillende soorten systemen.'
- 18 maart: Élisabeth Crouzet-Pavan (Paris-Sorbonne; buitenlands lid): 'Venise, nouvelle Byzance et autre Rome. Les passés composés d'une République.'
- 27 mei: Dirk Hermans, 'Behandeling van angststoornissen: psychologische processen en praktijktoepassingen'
- 17 juni: Dave Sinardet: 'Welke toekomst voor het Belgische federalisme? (Sub-)nationale identiteiten en institutionele voorkeuren van burgers en politici in longitudinaal perspectief.'
- 16 september: Walter Daelemans (KANTL): 'Het taalvermogen van ChatGPT. Naar een nieuwe taalkunde op basis van generatieve taalmodellen?'
- 16 september: Zoë Ghyselincx (KVAB-Jonge Academie): 'Wanneer de doden dicteren. Dodencommunicatie, magie en twijfel in Jean Cocteau's Orphée-adaptaties (1926; 1950) en Hagar Peeters' Malva (2015)'
- 21 oktober: André Alen en Jan Velaers: 'Land zonder Koning. Boudewijn, de abortuswet en de mini-koningskwesie'
- 18 november: Herman de Dijn: 'Wijsgerig-antropologische en genealogische analyse van het Rooms-katholicisme'

Klasse van de Kunsten

De volgende lezingen werden gehouden:

- 18 januari: Koenraad Jonckheere: 'Het product kunst. Enkele bedenkingen'
- 15 februari: Michel Buylen: 'Overleven en goed leven met verve'
- 15 maart: Paul Vandenbroeck: 'De mand met de heilige voorwerpen'
- 21 juni: Francis Maes: 'Muziek en economie: rinkelt er geld in de tonen van muziek?'
- 20 september: Christel Stalpaert: 'Podiumkunsten en economie: voorbij de mythe van de kunstenaar als 'armoezaaier' of 'subsidieslurper''
- 15 november: Marcel Smets: 'Architectuur en Vastgoed. Het relaas van een wederzijdse afhankelijkheid.'

Klasse van de Technische Wetenschappen

De volgende lezingen werden gehouden:

- 12 januari: Kris Verheyen: 'Bossen in een veranderende wereld: ontrafelen van een netwerk van interacties in een complex systeem'
- 9 mei: Martine De Mazière: 'Activiteiten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Ruimte-Aeronomie'
- 9 mei: Johan De Keyser (Hoofd Divisie Ruimtefysica) en Lars Jacobs (Diensthoofd Mechanica a.i): 'Verkenning van kometen: de Comet Interceptor ruimtemissie'
- 12 september: Hilde Heynen: 'Duurzaam bouwen binnen planetaire grenzen – een utopie?'
- 16 november: Nele De Belie: 'Mortel en beton: duurzame en slimme materialen voor de toekomst(?)'

Klassenoverschrijdende vergaderingen

In 2023 werden vier Klassen- en/of academie-overschrijdende vergaderingen georganiseerd:

- Naar goede gewoonte vond de septembervergadering van de Klasse van de Menswetenschappen plaats in samenwerking met de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letterkunde (KANTL), op 16 september 2023 in Brussel bij de KVAB. Lezingen werden gehouden door Walter Daelemans (KANTL): 'Het taalvermogen van ChatGPT. Naar een nieuwe taalkunde op basis van generatieve taalmodellen?' en Zoë Ghyselincx (KVAB-Jonge Academie): 'Wanneer de doden dicteren. Dodencommunicatie, magie en twijfel in Jean Cocteau's Orphée-adaptaties (1926; 1950) en Hagar Peeters' Malva (2015)'.
- De gezamenlijke vergadering van KNW en KTW vond plaats op 9 mei in het BIRA, met volgende lezingen en een geleid bezoek:
 - Dr. Martine De Mazière (KNW), Algemeen Directeur a.i.: 'Activiteiten van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Ruimte-Aeronomie'
 - Dr. Johan De Keyser, Hoofd Divisie Ruimtetfysica, en Ir. Lars Jacobs, Diensthoofd Mechanica a.i.: 'Verkenning van kometen: de Comet Interceptor ruimtemissie'
- Op 19 april vond de jaarlijkse gezamenlijke vergadering van de vier Klassen plaats op uitnodiging van de Klasse van de Kunsten. Willem Elias gaf er een lezing over het leven en werk van de Gentse schilder Jos Verdegem. In het tweede deel van de vergadering gaf de vast secretaris een toelichting bij het financieel verslag 2022 en de begroting 2023 van de KVAB.
- Op 7 mei hielden de vier Klassen samen hun Lentevergadering in het Museum La Boverie in Luik met een lezing door Veerle Rots (TraceoLab ULiège, Francqui-prijs 2022) over 'Hoe functioneel onderzoek van stenen werktuigen een nieuw licht werpt op de evolutie van prehistorische technologie en het gedrag van vroege moderne mensen en Neanderthalers'. Na een inleiding op het museumbezoek door Yves Randaxhe, kunsthistoricus, volgde een begeleid bezoek aan de tentoonstelling "Private Views" waaraan o.m. KK-lid Lukas Vandenabeele deelnam. In de namiddag konden de leden kiezen uit drie begeleide stadswandelingen.

Teneinde de samenwerking met de Jonge Academie te bevorderen en om contacten te stimuleren tussen de leden van zowel de KVAB als de Jonge Academie worden de leden van de Jonge Academie uitgenodigd op alle klassenvergaderingen, op de Openbare Vergadering van december en op de Lentevergadering van mei. De Jonge Academie wordt tevens vertegenwoordigd door één van haar voorzitters in de Raad van Bestuur van KVAB. Daarnaast vindt er samenwerking plaats bij tal van andere evenementen.

De Klassen- en/of academie-overschrijdende Standpunten moedigen de leden aan om over hun eigen Klasse heen met andere leden en/of academies samen te werken.

Ook tal van stuurgroepen zijn Klassen- en/of academie-overschrijdend zoals bijvoorbeeld deze van het Denkersprogramma en de Reflectiegroepen.

Huldiging jarige leden

Bij beslissing van het Bureau op de vergadering van woensdag 6 februari 2002, worden de laudatio's van de 75-jarigen integraal opgenomen in het jaarboek, met een foto. De viering van de andere jubilarissen wordt gewoon vermeld.

Klasse van de Natuurwetenschappen

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: Norbert De Kimpe (75), Paul Van Houtte (75), Charles Hirsch (85), Pierre Vermeersch (85) en Marc Van Montagu (90).

De huldigingen vonden plaats tijdens de januarivergadering van 2024.

Huldiging voor de heer **Norbert De Kimpe**:

Meneer de bestuurder, beste consorsors en confraters,

Het is een bijzonder genoegen de laudatio uit te spreken voor confrater Norbert De Kimpe, met wie we 25 jaar hebben samengewerkt in het laboratorium voor organische chemie van de faculteit Bio-ingenieurswetenschappen aan de UGent.

Hoewel hij 11 jaar jonger is dan ik, zijn we op dezelfde dag, begin oktober 1966, gestart in de toenmalige Rijksfaculteit der Landbouwwetenschappen, hij als student en ik voor het lab organische chemie. Dat lab bestond uit een prof, een amanuensis, zoals dat toen zo mooi heette, en een vacuumpomp; dat was alles.

We hebben elkaar drie jaar later leren kennen toen Norbert zich aanmeldde om zijn thesis bij ons uit te voeren. De faculteit was ondertussen opgenomen in de UGent en er was al enig onderzoek gestart in het lab, in de synthese. De organische synthese was en is nog steeds een van de belangrijkste issues van de organische chemie. Zoals u weet is dat te danken aan dat unieke koolstofatoom, dat niet alleen met de meeste andere atomen maar ook met zichzelf bindingen kan vormen, zo goed als zonder beperking. Dat heeft tot nu toe geleid tot zowat 100 miljoen beschreven verbindingen.

Norbert is zijn studententhesi gestart met de exploratie van een nog weinig onderzochte combinatie van een dubbele binding stikstof-koolstof met op het koolstofatoom daarnaast een chlooratoom. Dat liep zo goed dat hij, nadat hij was afgestudeerd, met de grootste onderscheiding, een doctoraat startte als onderzoeker bij het NFWO.

Twee jaar later kon hij reeds een eerste succes publiceren met een nieuwe synthese van een driering-structuur met twee koolstofatomen en een stikstof atoom, een aziridine, een synthese die een hele bladzijde verwijzingen kreeg in Google. Hij kon spoedig studenten aantrekken voor hun afstudeerwerk. Hij stond bekend als een veeleisende maar efficiënte begeleider. Die studententhesissen leidden reeds tot één en soms meerdere publicaties, wat natuurlijk een uitstekende start was voor hen. Met projecten bij het FWO en andere kon hij de middelen ter beschikking stellen voor doctoraatstudenten en voor de nodige zware apparatuur. Dat is zijn levenswerk geworden; hij heeft 135 thesisstudenten begeleid, 57 doctoraten, 83 buitenlandse postdocs en andere onderzoekers. En dat, beste consorsors en confraters, heeft geleid tot een bijzonder succesrijk onderzoek met een fenomenaal aantal publicaties, 671 A1 publicaties in de top tijdschriften voor de organische synthese. Die leverden 15500 heterocitaties op en een h-index van 58. Hij heeft daarbij duizenden nieuwe verbindingen gesynthetiseerd.

Wat was zijn geheim? Hij was een man met een plan, hij volgde de literatuur op de voet en wist waar hij heen wou. Zijn leuze zou kunnen zijn "age quod agis", doe wat je doet. En diezelfde motivatie en begeestering kon hij overbrengen naar zijn medewerkers.

Dat vertaalde zich ook naar een grote aanwezigheid op congressen en op uitnodigingen, bijna 300 in tientallen landen. Ik herinner me dat, toen ik in 1997 de universiteit grotendeels verliet, er een wereldkaart in zijn bureau hing met daarop een speld met een zwart bolletje voor iedere voordracht buiten België. Wel, Europa zag zwart, de Oostkust en de Westkust van de Verenigde Staten zag zwart, Japan zag zwart. En dat belette hem niet een uitstekende lesgever te zijn.

Ondertussen waren er in het lab ook een paar andere onderzoeksgroepen actief, over geur en smaak van voedingsmiddelen, geurhinder in het milieu, natuurproducten et cetera. Ook daar werd er veel gepubliceerd, tot in Nature toe. Norbert heeft daar ook een grote bijdrage toegeleverd. Nog niet zo lang geleden zei me een ere-decaan van de faculteit toegepaste wetenschappen, ook lid van de academie, dat onze faculteit de meest productieve was van A1 publicaties in de UGent. Norbert heeft daar een voorbeeldfunctie in gespeeld. Vijfentwintig van zijn discipelen werden prof in België en wereldwijd en een van hen, Chris Stevens, is net lid geworden van de academie in de Klasse van de Technische Wetenschappen.

Het succes van confrater De Kimpe werd uiteraard opgemerkt in België en in de wereld. De hoogste eer voor een syntheticus is dat hij een naamreactie krijgt; er is inderdaad een De Kimpe-reactie. Nog in 2022 werd in een reeks over de organische chemie een hoofdstuk gewijd aan de "De Kimpe synthesis" met vele verwijzingen naar het werk van hemzelf en van andere onderzoekers die gebruik hebben gemaakt van deze reactie. Er is zelfs een Wikipedia pagina aan gewijd.

Hij is vereerd met vele onderscheidingen, onder meer een eredoctoraat aan de Russische Academie van Wetenschappen in Novosibirsk en aan de universiteit van Szeged in Hongarije. In 2003 werd hij lid van de academie in onze Klasse en in 2013 werd hij emeritus.

En nu? Hij is altijd een grote sportman geweest en nu verkent hij, met zijn echtgenote Christiane, de Vlaamse contreien, met dagritten van 70, 80, 90 km. En niet te vergeten de genealogie, de stamboom van de familie De Kimpe. Ook daarbij is het "doe wat je doet". Een paar jaar geleden vertelde hij me dat hij een meter documenten en notities had over zijn familie. Wellicht zijn dat nu al twee meter. En u zal het niet geloven, maar ook daar komen we elkaar tegen, maar dat is een ander verhaal.

Beste consors en confraters, u heeft gemerkt dat onze confrater De Kimpe een uitzonderlijk curriculum heeft opgebouwd. Wij hebben daarvoor 25 jaar, constructief en amicaal mogen samenwerken en ik ben daar heel gelukkig mee en dankbaar voor.

Niceas Schamp

Huldiging voor de heer **Paul Van Houtte**:

Beste bestuurders,
Geachte consors en confraters,
Beste Paul, Lieve Henriette,

Het is voor mij een grote eer vandaag de laudatio voor confrater Paul Van Houtte te verzorgen, immers ik behoor niet tot jullie Klasse, maar voor Paul, die naast gereserveerdheid ook KLASSE uitstraalt – weet dat hij ook grootofficier in de Kroonorde is – doe ik dit heel graag.

Paul is immers naast confrater ook een collega emeritus van het Departement Materiaalkunde en een vriend.

In een korte tijdsspanne alle verdiensten van Paul samenvatten is niet eenvoudig, temeer omdat hij daar zeer bescheiden over is gebleven en bepaalde realisaties mij zelfs niet ter oren zijn gekomen – dus enig opzoekingswerk in Sherlock Holmes stijl heb ik wel moeten doen.

Paul is geboren in het jaar 1948 te Antwerpen en heeft gedurende zijn jeugd in Brasschaat gewoond, dicht bij het militair kamp waar zijn vader beroepsmilitair was. De familie verhuisde om dezelfde redenen naar Soest in Duitsland waar Paul de laatste 2 jaren van zijn humaniora de richting Latijn-Wiskunde afwerkte in Rösrath. Midden de jaren zestig is de familie naar Tienen verhuisd, vanwaar Paul als spoorstudent zijn studies Burgerlijk Ingenieur begon aan de KU Leuven. In 1970

promoveerde hij tot Burgerlijk Elektrotechnisch-Werktuigkundig Ingenieur, richting mechanica, en in 1975 behaald hij het doctoraat in de Toegepaste Wetenschappen onder het promotorschap van collega Etienne Aernoudt.

Hij huwde met Henriette Roumans, een meisje uit Limburg, meer bepaald uit Rekem een dorpje aan de Maas. Samen hebben ze twee kinderen Johan en Hilde en 2 kleinkinderen Arthur en Rosanne.

Na zijn postdoc kon Paul bij collega Etienne Aernoudt, in 1982, als werkleider aan de slag aan de KU Leuven. Hij werd vervolgens lector-werkleider in 1986 en buitengewoon docent-werkleider in 1988. Al vlug bleek dat de software die hij ontwikkeld had voor de bepaling van de oriëntatiedistributiefuncties (ODF) van de textuur van kubische metalen, van enorm grote waarde was voor de onderzoekswereld en de industrie en werd hij een onmisbare schakel in de toepassing van wiskunde in de plasticiteitstheorie van metalen en legde hij de basis voor modellen gebruikt in de mechanische en fysische metallurgie. Na de inkanteling van de werkleiders in het ZAP statuut in 1992, kon hij zijn eigen onderzoeksgroep verder uitbouwen rond het multischaal modelleren van plastische deformatie van polykristallijne metalen inclusief de voorspelling van de vervormingstextuur en de voorstelling van de plastische anisotropie. Hij promoveerde tot gewoon hoogleraar in 1995 en werd emeritus in het jaar 2013.

Aan de KU Leuven is Paul voorzitter geweest van het Departement Metaalkunde en Toegepaste Materiaalkunde (1996-2004) – een taak die hij voortreffelijk gedaan heeft en ook andere leden hiervoor klaargestoomd heeft. Van 2008 tot 2014 was hij voorzitter van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (CWI) van de KU Leuven. Trouwens, in oktober 2009 heeft federaal minister van wetenschapsbeleid Sabine Laruelle de ethische code van het wetenschappelijk onderzoek in België voorgesteld en die was opgesteld door de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten, de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België, de Académie Royale des Sciences, des Lettres et des Beaux Arts de Belgique en de Académie Royale de Médecine de Belgique. Deze code, de vele universiteiten onderschreven, formuleerde een aantal belangrijke principes voor een ethisch verantwoorde wetenschapsbeoefening met name zorgvuldigheid en voorzichtigheid, betrouwbaarheid en controleerbaarheid, onafhankelijkheid en onpartijdigheid. Paul Van Houtte had de code mee uitgewerkt en de Leuvense vicerector onderzoek-beleid, Peter Marynen, beweerde dat het werk van Paul Van Houtte en de Leuvense CWI mogelijk als inspiratiebron had gediend voor het plan om zo een ethische code op te stellen.

Uit: De kracht van wetenschap: Een geschiedenis van het onderzoeksbeleid aan de KU Leuven. Door Liesbet Nys

Het hoogstaand onderzoek van Paul Van Houtte is herhaalde malen bekroond geweest:

- De "Bekaert prijs in 1992, een tweejaarlijkse prijs waarmee Bekaert de samenwerking tussen onderzoekscentra en de industrie wenst te steunen. Hij deelde deze prijs met een laureaat van de Universiteit van Luik.

- De "Francqui leerstoel" van 1995-1996 aan de Universiteit van Luik
- Een "eredoctoraat" aan de Universiteit van Metz in 1998
- De "De Leeuw-Damry-Bourlart Prijs" in 2000 uitgereikt door het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek in aanwezigheid van de Koning Albert II
- Fellow van the Institute of Physics in Londen, in 2004
- De "Franqui leerstoel" 2006-2007 aan de Universiteit van Gent
- de Sainte Claire-Deville Medal van de Société Française des Métaux et Matériaux in 2013
- de Khan International Medal, uitgereikt op het 20st Internationale Symposium over 'Plasticity and its Current Applications' in Freeport op de Bahamas in 2014

Ook onderhield Paul zeer goede contacten met het bedrijfsleven (Bekaert, SIDMAR (nu ArcelorMittal), Aperam, Umicore, Aluminium Duffel, Philips Turnhout, Volvo, ...) en nationale en internationale onderzoeksinstituten (OCAS, Risø DTU in Denemarken, het Paul Scherrer Institute in Zwitserland, Los Alamos National Laboratory in de US, het CEIT in Spanje, het IIT in Bombay-India en het Institut National Polytechnique de Grenoble ... om er maar een paar te noemen). Ook nationaal heeft Paul zijn strepen verdiend bij de verschillende universiteiten, hetgeen gestalte kreeg in projecten binnen het programma van de interuniversitaire attractiepolen, een programma dat men spijtig genoeg niet meer continueert.

In heel zijn onderzoekswerk dat over de grenzen van de eigen universiteit heen gaat, is hij steeds bescheiden gebleven. Ik citeer hier nu een quote van hem: "Ach, ik ben geen Nobelprijswinnaar. Ik denk dat mijn werk degelijk was, dat het gewaardeerd wordt, ook in het buitenland. Maar ik overschat het ook niet."

Die waardering kwam natuurlijk ook tot uiting in de talrijke lidmaatschappen die hij bekleedde: van het 'M2i netwerk' in Nederland, van het 'DFG Priority Program' in Duitsland, lid van de wetenschappelijke adviesraad van het 'Max Planck Institute for Steel Research' in Düsseldorf, van 1999 tot 2007 lid van de expertencommissie van het FWO voor Materiaalkunde en Toegepaste Scheikunde, van 1997 tot 2003 externe auditeur van het Nederlands Instituut voor Materiaalonderzoek.

Hij was ook lid van twee werkgroepen van ESTEP (het European Steel Platform), en in naam van het FWO lid van MATSEEC (Materials Science and Engineering Expert Committee) en PESC (Standing Committee for Physical and Engineering Sciences) beide gehuisvest binnen de ESF (European Science Foundation). Naast dit zijn er ook nog de gewone lidmaatschappen van talrijke professionele associaties in zijn onderzoeksdomein.

Paul gaf samen met zijn collega's ook gestalte aan informele netwerken ten behoeve van de onderzoekers o.a. met Prof. Dierk Raabe (Max-Planck Institute for Steel Research, Düsseldorf), Prof. Günter Gottstein (RWTH-Aachen) en Prof. Leo Kestens (UGent en TU Delft).

De bestuurskwaliteiten van Paul werden duidelijk, niet alleen in zijn functie als departementsvoorzitter (reeds vernoemd), maar ook als lid van de raad van bestuur van METALogic NV en lid van de raad van bestuur van het HIVA (het Hoger Instituut voor de Arbeid in Leuven) en destijds binnen LOVAN (nu VAP).

Binnen de KVAB is confrater Paul Van Houtte graag gezien en heeft hij zijn bestuurskwaliteiten en engagement voor de KVAB herhaalde malen tentoon gespreid. Hij werd lid van de Klasse Natuurwetenschappen in 1999, hij was onderbestuurder van jullie Klasse van 2012 tot en met 2013, bestuurder van 2014 tot en met 2015 en uittredend bestuurder van 2016 tot en met 2018 om vervolgens terug het onderbestuurderschap op te nemen in 2019.

Hij was lid van de kandidaturencommissie van 2009 tot en met 2011 en hij was lid van de reflectiegroepen 'Responsible Research & Innovation' en 'Kunst, Wetenschap en Technologie' en hij was lid van de Stuurgroep van het Denkersprogramma 'Flanders Future towards a Knowledge Society'.

Paul werkte mee aan de realisatie van talrijke, vaak Klasse overschrijdende standpunten: 'Bibliometrie in de humane wetenschappen', 'Vlaanderen en grote internationale onderzoeksinfrastructuren' en 'de STEM-leerkracht'.

Persoonlijk heb ik Paul leren kennen als een gedegen, soms wat streng maar rechtvaardig man. Alles wat hij deed werd heel plichtsbewust uitgevoerd en tot in de puntjes gedocumenteerd. In gedachten kan ik Paul nog zien zitten in zijn bureau, op het derde verdiep van MTM, naast de bureau van collega Aernoudt, met pakken listings van softwareprogramma's en computerberekeningen rondom hem heen. Als toenmalig werkleider diende hij ook de assistenten klaar te stomen om de labosessie's te geven. Hij deed dat met veel passie en schuwde niet de assistenten die er de kantjes vanaf liepen op hun verantwoordelijkheden te wijzen. Iedereen moet zijn steentje bijdragen was immers zijn motto.

Paul was iemand waar je op kon rekenen en waar ik tijdens de middaglunches vaak leuke gesprekken mee gevoerd heb over de geschiedenis, opera's en de Belgische politiek. Het interesseveld van Paul was zeer ruim en bij de jaarlijkse personeelsuitstap van het departement had Paul zich steeds goed voorbereid om ons over de 'petites histoires' van de regio in te lichten.

Wat mij ook opviel, was zijn oprechte fierheid over zijn echtgenote en zijn toen nog studerende kinderen. Ja Paul, je werd misschien wel vader op latere leeftijd, maar na de weekends kregen je medewerkers vaak te horen hoe het gezin Van Houtte uitstapjes gedaan had, welke 'must visits' er allemaal waren en wie wat uitgespookt had of wat er in het huis nog diende te gebeuren. Je gezin was en is een zo belangrijke hoeksteen in jouw leven. Je hebt ons getoond dat er een goede balans kan gevonden worden tussen werk en privé en dat je kan ont-stressen, iets waar jonge gezinnen het tegenwoordig zo moeilijk mee hebben.

Ik wens af te sluiten met de regel van drie die je in je afscheid aan de KU Leuven naar voren geschoven hebt:

- "Wat je ook doet, beleef er genoeg aan."
- "Staar je niet blind op onderwijsflexibilisering."
- "Schuw bestuurswerk niet."

Paul, ik denk, neen ik ben zeker, dat velen hier aanwezig je een warm hart toedragen, het een eer vonden je als vriend te hebben en de samenwerking met jou als gedegen, eerlijk en verrijkend hebben mogen ervaren. Dat was alvast zo voor mij. Ik wens je samen met Henriette, je kinderen en kleinkinderen nog heel veel goede momenten waarvan kan 'genieten' en tot rust kan komen. Ne dikke merci! En nogmaals proficiat met je 75st verjaardag.

Martine Wevers

Klasse van de Menswetenschappen

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: Marc Van Uytfanghe (75), Dominique Willems (75), Herman De Dijn (80), Wilfried Dewachter (85), Liliane Tasmowski (85), Karel Dobbelaere (90) en Mark Eyskens (90).

De huldigingen vonden plaats tijdens de novembervergadering van 2023.

Huldiging voor de heer **Marc Van Uytfanghe**:

Marc Van Uytfanghe is een internationaal erkend expert van de antieke biografie en de christelijke hagiografie: een laudatio uitspreken voor iemand die alle retorische knepen kent van het spreekwoordelijke vak, ja die zelfs het hagiografische vak tot zijn vak gemaakt heeft, is een heikele onderneming, maar elke leerling moet ooit een meesterproef afleveren, dus is het met schroom maar ook met overtuiging dat ik als oud-student van Marc deze taak aanvaard heb.

De KVAB viert dit jaar niet alleen de vijfenzeventigste verjaardag van confrater Van Uytfanghe, maar ook zijn 25-jarige lidmaatschap van deze Klasse. Het behoort tot de topoi van het biografische casu quo hagiografische genre om de afstamming, de geboorte en de studies van de doorgaans prodigieus begaafde feesteling te bespreken. Maar wat kan men nog toevoegen aan wat Marc reeds zelf gepubliceerd heeft: de geschiedenis van zijn geboorteplaats Zele heeft hij in meerdere publicaties besproken en zelfs de naam van zijn familie heeft hij etymologisch en historisch uit de doeken gedaan in een artikel van 2011 getiteld: "De 'Uitvangers.'" Gepubliceerd in het Jaarboek van de Heem- en Oudheidkundige Kring van het genoemde en beroemde Zele.

Eens de leeftijd van 75 bereikt, kan men iemand wel redelijkerwijze benoemen als "senex", maar in het geval van confrater Van Uytfanghe bevat de topos over de prodigieus begaafde studies veel waarheid, namelijk dat hij reeds als kind een "puer senex" was, vooruit op alle andere leerlingen en studenten. De veelzijdigheid van zijn wetenschappelijke werk is reeds vooraf weerspiegeld in zijn universitaire studies aan de Rijksuniversiteit Gent waar hij op vier jaar tijd, van 1966 tot 1970, niet één maar twee studies wist af te ronden: zowel in de Klassieke als in de Romaanse filologie. Zijn perfecte beheersing van het Frans heeft menig internationaal collega doen denken dat hij Franstalig was, en ook andere talen zoals het Italiaans beheerst Van Uytfanghe uitstekend. Maar dit heeft hem nooit het belang van het Nederlands als intellectuele taal in de academische wereld en daarbuiten uit het oog doen verliezen.

MVU begon zijn academische carrière als assistent van wijlen confrater Gabriël Sanders in het Seminarie voor Postklassiek Latijn. Een deel van zijn imposante doctoraat werd gepubliceerd als boek 'Stylisation biblique et condition humaine dans l'hagiographie merovingienne (600-750)', 285 bladzijden maar dit was dus slechts een deel. Het werk werd bekroond door de Academie en is gepubliceerd in de reeks Verhandelingen van de KVAB. Dit boek toont reeds de veelzijdigheid van thema's en periodes in zijn onderzoek: het brengt de Klassieke Oudheid, de Postklassieke periode, wat men in het Frans aanduidt als l'antiquité tardive, en de Middeleeuwen samen. Het combineert religie-studies (Bijbel en hagiografie) met cultuurgeschiedenis (zie de 'condition humaine' in de titel) en het onderzoek van de confrater situeert zich bovendien zowel op het vlak van de cultuur- als van de literatuurgeschiedenis. Hij werd gevraagd voor het leidinggevende Reallexikon für Antike und Christentum om een overzichts-lemma te maken over het genre van de 'spirituele biografie' in vergelijkend perspectief tussen heidense, joodse en christelijke teksten. Dit zogenaamde artikel was zo uitgebreid, 270 dichtbedrukte kolommen, op 135 bladzijden in A4 formaat, dat het eigenlijk een apart boek is. Het Franse manuscript was nog langer, maar het was vertaald naar het Duits in het soort encyclopedisch academisch Duits die van beknoptheid niet bepaald een deugd maakt, en waardoor het lezen van lemmata voor het Reallexikon of ook de befaamde Realenzyklopädie van Pauly-Wissowa een genot maakt, uitsluitend gereserveerd voor adepten van de Altertumswissenschaft, voor classici.

Het onderzoek van MVU situeert zich echter niet alleen op het vlak van de hagiografie en de cultuur-geschiedenis, Marc is ook zeer gewaardeerd op het vlak van de taalkunde. Want MVU is een internationaal erkend expert van de overgang van het Latijn, via het volkslatijn en het christelijke Latijn naar de Romaanse Talen. Hij gaf op het meest recente, het veertiende grote congres van Latin vulgaire / Latin Tardif de plenaire openingslezing over "Tensions 'linguistico-communautaires' à la fin de l'empire romain d'Occident et au haut Moyen Âge" en hij is ook reeds voor de volgende editie, in München, uitgenodigd als eminent spreker.

Zijn onderzoek op elk van deze thema's, voor elk van deze periodes is telkens gekenmerkt door originaliteit, maar het is een originaliteit die gebaseerd is op een

consciëntieuze lectuur van de primaire bronnen én van de secundaire bronnen, de wetenschappelijke literatuur die hij tracht zo volledig mogelijk te verwerken in de voetnoten en die hij leest in alle grote wetenschappelijke talen: het Frans uiteraard, maar ook het Engels, het Duits, het Italiaans, het Spaans en zo verder, en dit van het begin van de moderne Forschung tot de meest recente publicaties. Het is een uitstervende intellectuele deugd om zich verplicht te voelen het werk van collega's ernstig en zo volledig mogelijk te bestuderen. Als student en als doctorandus die zowel de licentiaatsverhandeling als het doctoraat onder het promotorschap van MVU heeft neergelegd, heb ik deze wetenschappelijke ernst altijd hogelijk weten te appreciëren en hoop ik dat ook in de eigen wetenschappelijke activiteit te hebben nagevolgd. Navolging is tenslotte ook in de hagiografie een belangrijk thema. Dit alles impliceert bijvoorbeeld dat voor elk artikel of boek, ook voor het reeds genoemde overzichtswerk over de Griekse en Latijnse spirituele biografie van heidense, joodse en christelijke signatuur Marc Van Uytfanghe imposant veel primaire en secundaire bronnen, in een veelvoud van talen, verwerkt heeft om tot die synthese te komen. En ik herinner mij als jonge medewerker nog de terechte verontwaardiging wanneer, in het begin van de zogenaamde bibliometrie met de opkomst van de ranking van zogenaamde A1- en A2 tijdschriften en dergelijke, dit meesterwerk voor het Reallexikon für Antike und Christentum door een bepaald universitair gremium werd aangeduid als een "niet origineel" werk, en geplaatst in een of andere lagere "categorie" van publicaties. De academische buitenwereld heeft het wel degelijk naar waarde weten te schatten.

Het intellectuele plichtsbewustzijn ging en gaat hand in hand met een academische neutraliteit, waarbij de confrater nooit in positieve noch negatieve zin ideologische of religieuze verschillen heeft laten meespelen in de beoordeling van wetenschappelijke dossiers. De enige factor van belang, ook als lesgever en als examinator, bij het beoordelen van thesissen of doctoraten, is de wetenschappelijke waarde van het werk, "sine ira et studio".

De ernst en de veelzijdigheid van het wetenschappelijke werk van MVU heeft zich ook vertaald in een dubbele aanstelling: vanaf 1987 kreeg MVU naast de positie in Gent ook een deeltijdse benoeming aan de UFSIA, later UAntwerpen, waar hij middeleeuws Latijn doceerde. In Gent werd hij vanaf de oprichting van vakgroepen voorzitter van de afdeling met de meest filosofische en poëtische naam van allemaal: de "Vakgroep Romaanse talen – tussen haakjes – (andere dan het Frans)", waar het Postklassiek en het Middeleeuws Latijn ook organisatorisch verwant was met het Italiaans, het Spaans, het Portugees en het Roemeens. Marc was de gewaardeerde voorzitter van 1991 tot zijn emeritaat aan de UGent in 2006. De UAntwerpen deed nog een beroep op zijn unieke expertise tot 2013. Internationaal is hij lid gebleven van de 'Editorial Board' van het Corpus Christianorum (Brepols), vooral dan voor de Series Latina, en vertegenwoordigt hij de KVAB in de Internationale Commissie van de 'Thesaurus Linguae Latinae' gevestigd te München.

In de Academie is MVU een van de meest trouwe aanwezigen van de vergaderingen van zijn Klasse. Hij was ook jaren actief in meerdere commissies zoals de Leden-

commissie en de selectie-commissie van verschillende prijzen uitgereikt door deze Academie. Zoals gezegd, was en is MVU een gevierd spreker op talrijke congressen in binnen- en buitenland, maar hij stelde zijn expertise ook ter beschikking van de eigen Klasse, zoals zijn bijdrage in de 'Academiae Analecta' van 2000: 'Rome, Romania, Germania: recente inzichten in de genese van het Europa der talen', dat de neerslag was van een lezing in deze Klasse. Zijn interesse voor de laatantieke wereld en de overgang naar de middeleeuwen, een periode van grote migraties en van religieuze transformaties. Het deed hem ook reflecteren over gelijkenissen en verschillen met onze tijd en hierover gaf hij in 2011 een lezing voor deze Klasse: 'Zijn wij laatantiek?' Een fascinerend onderwerp waarover hij misschien ooit nog een boek zal afwerken.

Laat mij besluiten met een vraag die nauw aansluit bij deze al of niet retorische vraag: "Zijn wij laatantiek / is MVU laatantiek?" Hij is in elk geval een specialist van de Late Oudheid en van het Postklassiek Latijn. Heeft het subject van de studie langzaam de kenmerken van het object van de studie overgenomen? Is MVU post-klassiek? Zeker niet: hij is in meer dan één betekenis van het woord "klassiek".

Tekst door Danny Praet, uitgesproken door Sabine Verhulst

Huldiging voor mevrouw **Dominique Willems**:

Beste confratres en consoroeres,
Beste Dominique,

Ik prijs me gelukkig dat ik deze laudatio mag uitspreken. Ik ken Dominique al vanaf onze studententijd. In de licenties hadden germanisten en romanisten toen immers een aantal gezamenlijke colleges. We kenden elkaar aanvankelijk helemaal niet, maar we ontdekten snel dat we heel vaak dezelfde vragen stelden – of wilden stellen, want soms was de ene de andere voor – aan de docenten en dezelfde kritische opmerkingen formuleerden tijdens de cursus. Vooral tijdens de daaropvolgende periode, wanneer we allebei jonge assistenten waren die een doctoraat in de taalkunde voorbereidden, groeide een zielsverwantschap, die enerzijds te maken had met gelijklopende wetenschappelijke interesses en anderzijds met een persoonlijke affiniteit. We keken vaak op dezelfde wijze naar de kleine en grote dingen van het leven en konden goed opschieten met elkaar. Dat is altijd zo gebleven.

Dat Dominique Willems mijn meter was toen ik in 2007 lid werd van onze Klasse vervult me nog steeds met grote erkentelijkheid.

Beste confratres en consoroeres! Het tekstgenre van de laudatio leunt soms sterk aan bij het genre van de hagiografie met de daaraan verbonden hyperbolen. Ik zal

proberen niet in deze valkuil te trappen, hoewel ik moet bekennen dat het moeilijk is om de superlatieven uit de weg te gaan.

Dominique groeide op in een tweetalig gezin. Haar vader was Nederlandstalig, terwijl haar moeder afkomstig was uit de grenssteek met Frans Vlaanderen en Franstalig was. In het gezin Willems werden beide talen vlotjes naast elkaar gebruikt, wat uiteindelijk een ideale uitgangssituatie zou blijken te zijn voor een toekomstige romanist.

Na haar secundair onderwijs aan het St. Andreas Lyceum in Brugge vatte Dominique in 1965 haar studies Romaanse filologie aan in Gent. Ze combineerde dit met studies aan het Koninklijk Conservatorium van Gent, waar ze op korte tijd verschillende eerste prijzen behaalde, o.a. in piano. Ze studeerde af als romanist in 1969 met de grootste onderscheiding en werd onmiddellijk assistent bij de toenmalige professor Franse taalkunde, Guy De Poerck.

Dat Dominique vanaf dan resoluut ging voor een modelparcours, moge blijken uit het vervolg van mijn vertoog. In het voorjaar van 1975 behaalde ze al haar doctoraat. Ze promoveerde op een onderwerp uit de moderne Franse taalkunde, meer bepaald de semantische en syntactische complementatiestructuren van Franse werkwoorden. Dit onderwerp zou de hoeksteen vormen van haar talrijke onderzoeksactiviteiten en is prominent vertegenwoordigd in haar lange en interessante publicatielijst.

In datzelfde jaar verkreeg ze een onderzoeksbeurs van de BAEF en stak ze voor het eerst de grote plas over om haar horizon te verbreden. Ze verbleef achtereenvolgens aan de Ann Arbor University in Michigan, aan de University of California in Berkeley en aan het vermaarde MIT in Cambridge Massachusetts. Tijdens die periode maakte ze kennis met enkele vooraanstaande geleerden, o.a. werkte ze samen met Charles Fillmore in Berkeley.

Na haar terugkeer naar Gent werd ze aangesteld als suppleant van professor De Poerck en in 1979 benoemd tot docent. Al in 1989 volgde de benoeming tot gewoon hoogleraar, wat inhoudt dat ze in een ijtempo – zeker met de standaarden van toen – de ladders van de academische hiërarchie was opgeklommen.

In 1992 werd Dominique verkozen tot decaan. Zij was de eerste vrouwelijke decaan van de Gentse Letterenfaculteit en bovendien met haar 44 lentes wellicht ook de jongste ooit. Tijdens haar decanaat ontpopte ze zich als een sterke leider, die in een moeilijke periode de faculteit door woelige wateren wist te leiden. Ze zette een aantal structurele hervormingen op, die meer geld naar de Faculteit deden vloeien en tegelijkertijd ook de Faculteit beter op de kaart zetten. In een periode waar de verkokerde Rijksuniversiteit Gent vervelde tot de moderne UGent met een veel grotere autonomie, speelde ze tactisch in op de nieuwe ontwikkelingen. Dominique was echter niet alleen een decaan met veel bestuurlijk inzicht, maar ook een bijzonder goede people manager met een hoog gehalte aan naturel en empathie. Ze had een luisterend oor voor alle geledingen in de Faculteit, was een bron van

inspiratie voor veel jonge onderzoekers en studenten, genoot het respect van oudere collega's en het vertrouwen van het ATP.

Haar goede renommee als decaan leidde ertoe dat ze na haar decanaat werd verkozen tot lid van de Raad van Bestuur (1996 – 2000) en vervolgens van het Bestuurscollege (1997 – 2000) van de Universiteit Gent.

Inmiddels was Dominique in 1989 lid geworden van KVAB en toegetreden tot onze Klasse. Zij was een actief lid, werd in 2003 onderbestuurder en in 2005 bestuurder en vervulde deze taken met grote toewijding. Ze verleende haar medewerking aan een belangrijk aantal publicaties en drukte haar stempel op verschillende initiatieven. In de periode januari 2009 tot december 2010 was zij de eerste vrouwelijke voorzitter van onze Academie. In die functie kon ze alle opgedane bestuurlijke ervaring koppelen aan haar diplomatieke talenten en empathische gaven. Ze werd sterk gewaardeerd, zoals ook confrater Mark Eyskens op indrukwekkende wijze getuigde tijdens de emeritaatsviering van Dominique.

Samen met onze betreurde consoror Hilde Symoens was Dominique Willems initiatiefnemer van de Jonge Academie en stond ze in 2013 aan de wieg van deze dynamische club van jonge toponderzoekers. Ook nu is zij nog steeds nauw betrokken bij het Bestuur van de JA.

Vanaf 2007 en tot aan haar emeritaat in 2012 was Dominique Directeur van de "Doctoral School Arts, Humanities and Law" van de UGent. In die hoedanigheid wist ze haar twee liefdes, wetenschap en universitair beleid, te combineren. Ze was ook de geknipte persoon om jong talent te begeleiden. We zagen haar toen als een soort oer-promotor.

Niettegenstaande de talrijke bestuurlijke opdrachten, die zij met verve en grote gedrevenheid vervulde, bleef Dominique altijd een wetenschapper in hart en nieren. Un chercheur pur sang. Of moeten we nu volgens de Académie française zeggen "une chercheuse pur sang" ?

Laten we even inzoomen op haar verworvenheden als onderzoeker. Zij is auteur van een 130-tal publicaties, hoofdzakelijk in het domein van de moderne Franse taalkunde. Het breukvlak tussen syntaxis en semantiek bleef haar steeds fascineren en in haar methodische aanpak, zien we een prefiguratie van wat later in de constructiegrammatica werd uitgewerkt tot een zelfstandig paradigma. Uit haar publicatielijst blijkt ook heel duidelijk hoe Dominique kon focussen op een vraagstelling en die helemaal ging uitspitten en tegelijkertijd hoe zij ook steeds nieuwe horizonten verkende en nieuwe interessante onderwerpen ontdekte. Ze hield ervan de ramen en deuren open te gooien en zich niet op te sluiten in een wetenschappelijk hokje of hoekje.

Belangrijk te vermelden is dat ze al vanaf het begin van haar carrière geïnteresseerd was in algemene en contrastieve linguïstiek. Door een empirische vergelijkende analyse van parallele structuren in verschillende talen, wilde ze een beter inzicht verwerven in de relatie tussen taal en cognitie. Zo zette ze in 1995 de interdisciplinaire onderzoeksgroep Contragram op, waarin plaats was voor onderzoekers van

Romaanse en Germaanse talen en waarvan ze vele jaren de bezielende coördinator was. Talrijk zijn dan ook co-publicaties met collega's uit de Germaanse filologie – niet in het minst met consoror Anne-Marie Vandenberg, met wie ze nauw samenwerkte in deze onderzoeksgroep. Doelstelling was te komen tot een contrastieve lexicale database van werkwoorden in verschillende talen, waarbij zowel de syntactische valentiepatronen als de semantische complementatie in een contrastief perspectief in kaart werden gebracht. De pivot-talen waren het Frans, het Nederlands en het Engels, maar later werden nog andere talen aangehaakt.

In het verlengde van dit project heeft Dominique een vijftiental extern gefinancierde projecten verworven. Hierdoor schiep ze veel kansen voor jonge doctorandi en verruimde ze ook haar netwerk zowel binnen als buiten de faculteit. Haar samenwerking met eminente Franse collega's zoals Maurice Gross (Institut des Hautes Etudes in Parijs) en Claire Blanche-Benveniste (Aix-en-Provence), beiden pioniers op hun onderzoeksterrein, was een vast gegeven. Ook met het Laboratoire SILEX van Lille III werkte ze intensief samen.

Honderden, zo niet duizenden studenten heeft ze opgeleid in de Franse en de Algemene taalkunde en met haar eigen boeiende en aansprekende doceerstijl heeft ze hen geïntroduceerd in de finesses én de onderliggende structuren van de Franse taal. Ze hield van haar studenten en ze was een zeer gewaardeerde lesgever, vooral bij diegenen die de lat wat hoger wilden leggen. Ze trad ook veel op als gastdocent aan universiteiten in diverse Europese landen en werd uitgenodigd als lid van doctoraatscommissies aan niet minder dan 12 buitenlandse universiteiten. Ze nam uiteraard actief deel aan een rits van internationale congressen en colloquia en organiseerde er ook heel wat zelf. Op die wijze creëerde ze soliede internationale netwerken en samenwerkingsverbanden.

Haar wetenschappelijk netwerk bleef zeker niet beperkt tot Europa en haar hart bleef kloppen voor de VS. In 1996 was ze gedurende een semester visiting scholar te Berkeley en in 1997 herhaalde zich dit scenario aan Stanford University. Kenschetsend is dat ze haar fin de carrière doorbracht in de Verenigde Staten, waar ze in 2012 als visiting researcher verbleef aan de universiteit van Berkeley. Zo was de cirkel rond.

Wie sprak er trouwens van een fin de carrière? Dominique is sinds haar emeritaat bepaald niet bij de pakken blijven zitten en haar zogenaamde otium is rijk gevuld. Ze werkt intensief samen met een aantal collega's uit Frankrijk, België en Zwitserland aan het project "Encyclogram" (EGF), een online database van Franse grammaticale en lexicale concepten. Het is een grootschalig meta-onderzoek, waarin de definities van taalkundige concepten en de benadering ervan door een groot aantal wetenschappers samengebracht worden. Toen ik Dominique vroeg wat de eigenlijke doelstelling was van dit project, antwoordde ze prompt dat het een tool was om onderzoekers wegwijz te maken in de bestaande literatuur, om het onderzoek te effectiveren door diepgaande syntheses aan te bieden en te vermijden dat iedereen het wiel opnieuw zou uitvinden. In haar antwoord herkende ik veel

elementen die verwijzen naar haar hele CV: empirische aanpak, internationaal netwerk, effectivering van het onderzoek, coachen van jonge onderzoekers...

Ook een aantal bestuurlijke verantwoordelijkheden lopen nog steeds. Ze is lid van de Raad van Bestuur van de Universitaire Stichting en van de Francqui Stichting en ook in de Belgian American Educational Foundation (BAEF), waar ze jarenlang lid was van de selectiecommissie, blijft ze actief.

Ze heeft een "vast" ritme gevonden en verblijft afwisselend aan de Belgische kust en in Frankrijk, waar ze een prachtig gelegen huis heeft in de Auvergne. Als vrijgevochten mens voelt ze zich op beide plaatsen thuis en is ze zichzelf en ... op beide plekken staat er een piano.

Beste Dominique, het doet zo deugd om te zien hoe je als 75-jarige je jeugdige uitstraling hebt behouden. Jouw enthousiasme werkt nog steeds aanstekelijk. We zien in jou de wijze, voorname, attente en alerte consoror, die open staat voor nieuwe ideeën, maar ook goed weet wat ze wil.

We hopen dat we jou ook in de toekomst vaak in ons midden mogen hebben en wensen je alle geluk toe. Ad multos annos!

Godelieve Laureys

Klasse van de Kunsten

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: Rafael D'Haene (80), Werner De Bondt (80), Bob Van Reeth (80), Roland Coryn (85) en Robert Vanderecken (90).

De huldigingen vonden plaats tijdens de novembervergadering van 2023.

Klasse van de Technische Wetenschappen

De volgende leden worden voor hun verjaardag geëerd: Paul Lagasse (75), Joos Vandewalle (75), Ignaas Verpoest (75), Constant Beernaert (80), Norbert Van Belle (80), Jacques Van Remortel (80), Erick Vandamme (80), Etienne Aernoudt (85), Jean Beeckman (85), Michel Naze (85) en Valentin Van den Balck (90).

De huldigingen vonden plaats tijdens de novembervergadering van 2023.

Huldiging voor de heer **Paul Lagasse**:

Beste Consores en confraters,
Beste Paul en Marleen,

Het is niet evident om de talrijke verdiensten van collega Paul Lagasse als wetenschapper, organisator, manager en strateeg in een kort tijdsbestek op een adequate manier te beschrijven, maar ik zal toch een poging ondernemen.

Laten we beginnen met het eenvoudigste, namelijk de feitelijke gegevens van zijn academische loopbaan. Paul Lagasse studeerde in 1969 af als burgerlijk elektrotechnisch ingenieur met de grootste onderscheiding aan de toenmalige Rijksuniversiteit Gent. Hij begon onmiddellijk als assistent bij Prof. Van Bladel aan het Laboratorium voor Elektromagnetisme en Acustica. In 1972 behaalde hij zijn doctoraat met de grootste onderscheiding en in 1974 behaalde hij het diploma van "Geaggregeerde van het hoger onderwijs". Collega Lagasse werd in 1977 benoemd als docent en vier jaar later in 1981, op 34-jarige leeftijd, werd hij gewoon hoogleraar.

Van 1988 tot 1991 was Paul directeur van het Laboratorium voor Elektromagnetisme en Acustica en van 1992 tot 2009 was hij voorzitter van de vakgroep Informatietechnologie.

Na eerst origineel wetenschappelijk onderzoek verricht te hebben op het vlak van microgolfacustica, hoogfrequenttechnologie en opto-elektronica en een groep van meerdere honderden onderzoekers in het gebied van de informatie- en telecommunicatietechnologie uitgebouwd en geleid te hebben, was Paul Lagasse vooral betrokken bij de beoordeling en het beleid inzake onderzoek, ontwikkeling en innovatie voor diverse nationale en internationale instanties.

Ikzelf heb Paul het best leren kennen en appreciëren in de facultaire AP/ATP beleidscommissie, waarin ik mijn vakgroep vertegenwoordigde. Paul was vele jaren voorzitter van deze commissie en het was voor mij een eer om hem destijds in die functie op te volgen. In die commissie worden voorstellen geformuleerd voor de jaarlijkse verdeling van de personeelspunten over de verschillende vakgroepen, hetgeen telkens een delicate evenwichtsoefening was die Paul in al zijn wijsheid diplomatisch wist op te lossen, zodanig dat op het einde van de discussierondes, iedere vakgroep toch een zeker gevoel van tevredenheid had.

Paul Lagasse bekleedde talrijke bestuursfuncties buiten de Universiteit Gent waarvan ik er hierna een aantal zal toelichten.

Ik vermeld uiteraard eerst het IWT (Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie) waarvan hij de spilfiguur was. Hij was lid van de Raad van Bestuur gedurende vrijwel het ganse bestaan van het IWT, vanaf de oprichting in 1991 tot in 2015. Van 2001 tot begin 2015 was hij ook voorzitter van de raad van bestuur. Vanuit

deze functie is hij vele jaren een bruggenbouwer geweest tussen de sferen van wetenschap, technologie en de bedrijfswereld. Hij heeft enorm veel betekend voor het IWT, dat hij een draaischijf van innovatie maakte en zijn engagement voor het IWT was dan ook exemplarisch.

In 2003 vroeg Dirk van Mechelen, als voogdijminister van het IWT, aan Paul Lagasse, als voorzitter van het IWT, om een nieuw instituut op te richten in verband met software en ICT naar het model van het Vlaams Instituut voor Biotechnologie. De voornaamste doelstelling was hierbij om, net zoals in het VIB, het ontstaan van nieuwe spin-off bedrijven te stimuleren en een ecosysteem van softwarebedrijven in Vlaanderen te laten groeien. Dit instituut werd opgericht in april 2004 onder het acroniem IBBT, later omgedoopt naar iMinds. Paul Lagasse werd daarbij secretaris van de raad van bestuur van het instituut en dit tot de stopzetting ervan in 2014. In dat jaar werd onder impuls van minister Muylers het IWT vervangen door VLAIO waarbij de autonome beslissingsbevoegdheid van de raad van bestuur van het IWT vervangen werd door een adviescommissie met beslissingsbevoegdheid bij de minister. Tevens werd dan iMinds opgenomen binnen IMEC en hield het op te bestaan als onafhankelijk instituut.

Paul Lagasse was ook lid van de directieraad van IMEC als directeur van de INTEC divisie, lid van de beheerraad van Belnet, vicevoorzitter van Flanders Technology International en van Technopolis.

Hij heeft aan de wieg gestaan van drie innoverende bedrijven in de telecommunicatiesector met een expertise op wereldniveau in zeer specifieke toepassingen.

In het kader van deze Academie is het belangrijk nader in te gaan op zijn activiteiten in URSI. Binnen de academies van België bestaan een aantal nationale comités die elk in een bepaald wetenschappelijk domein actief zijn. Eén van die comités is het Nationaal Comité voor Radio-Elektriciteit dat de Belgische wetenschappers, die actief zijn in het domein van ICT, vertegenwoordigt in de "International Union of Radio Science", bekend onder de naam URSI. De benaming Radio Science komt voort uit de oprichting, onder stimulans van het Koninklijk paleis in 1914 van een internationaal comité dat zich toespitste op onderzoek rond draadloze communicatie en telegrafie, de zogenaamde radio-elektriciteit. Dit domein ligt aan de basis van de disciplines elektronica en telecommunicatie. URSI is nu een internationale wetenschappelijke organisatie waarvan de desbetreffende comités van 43 academies in de wereld lid zijn.

De dagdagelijkse leiding van URSI internationaal is in handen van de Secretaris Generaal en Paul Lagasse bekleedde deze functie van 1994 tot 2017. Hij werkte daardoor samen met academies van over de hele wereld, onder andere voor het organiseren van wetenschappelijke conferenties. Hierbij viel hem het verschil in status en werking op tussen de academies van de verschillende landen, zoals bijvoorbeeld de grote invloed die academies hebben in landen zoals China en Rusland.

De 23 jaar waarin hij telkens herverkozen werd als Secretaris Generaal brachten veel werk met zich mee, maar waren ook zeer verrijkend door de uitgebreide internationale contacten. Gelukkig werd Paul Lagasse bijgestaan door Peter Van Daele als Assistent Secretaris Generaal.

In 2017 werd deze laatste op zijn beurt verkozen tot Secretaris Generaal en werd Paul Lagasse benoemd tot Honorary President.

Ik heb Paul steeds ervaren als een aangename en innemende collega, die in vele middens sterk gewaardeerd werd.

Paul heeft gedurende gans zijn loopbaan een sterke interesse getoond voor de praktische, economische en maatschappelijk relevante toepassingen van onderzoek en technologie. Hij heeft duidelijke visies ontwikkeld over toekomstige evoluties in diverse ICT sectoren. Vanuit die visies wist hij strategische onderzoekslijnen te definiëren, die hij met zijn kenmerkende gedrevenheid kon realiseren via steun aan grote onderzoeksconsortia met internationale uitstraling. Het belang van Paul Lagasse voor de ontwikkeling en toepassing van nieuwe technologieën in de Vlaamse bedrijfs-wereld, is enorm en kan moeilijk in woorden uitgedrukt worden.

Paul, hierbij wil ik alvast persoonlijk mijn zeer sterke waardering en dank uitdrukken voor al hetgeen je gedurende jouw rijk gevulde loopbaan gerealiseerd hebt en dit zowel binnen de academische wereld als naar de Vlaamse bedrijfs-wereld toe. Ik wens je nog vele gelukkige jaren.

Luc Taerwe

Huldiging voor de heer **Joost Vandewalle**:

Geachte confrator Vandewalle, beste Joos, best Rita
Geachte confrators and consoroeres, geachte
genodigden,

Het is een grote eer voor mij om een laudatio te mogen
uitspreken naar aanleiding van Joos zijn 75ste verjaardag.

Een laudatio is een lofbetuiging, een eerbetoning. Het
komt van het Latijnse woord laudare, oftewel loven,
prijzen.

Een lofbetuiging is aan de orde als de persoon een aantal verwezelijkingen heeft ten
dienste van anderen, de maatschappij, de wetenschap, de kunst, enz. In het geval
van Joos, kan ik niet één maar vele bijzondere verdiensten opsommen!

Elke laudatio start typisch met een korte beschrijving van de levensloop van de jarige. Wat Joos doorgestuurd heeft was wel erg kort (en vult mijn toegestane 10 minuten zeker niet). Laten we hiermee starten:

Joos Vandewalle behaalde in 1971 het diploma van burgerlijk elektrowerktuigkundig ingenieur richting elektronica aan de KU Leuven. In 1976 werd hij er doctor in de ingenieurswetenschappen. Hij had een postdoc verblijf aan de University of California Berkeley van 1976 tot 1979 voor onderzoek ivm nietlineaire elektrische netwerken. Hij was tot oktober 2013 gewoon hoogleraar aan het Departement Elektrotechniek (ESAT), Katholieke Universiteit Leuven, en hoofd van een afdeling met 150 onderzoekers. Hij superviseerde 43 doctoraatsstudenten in wiskundige ingenieurs-technieken ivm systeemtheorie, netwerktheorie, automatizatie, signaalverwerking, cryptografie en neurale netwerken. Hij doceerde jarenlang de cursus lineaire algebra aan meer dan 500 studenten eerste jaar burgerlijk ingenieur. Hij is Fellow van IEEE, IET, en EURASIP en lid van Academia Europaea.

https://www.ae-info.org/ae/Member/Vandewalle_Joseph

In 2017 en 2018 was hij voorzitter van de KVAB. Hij is voorzitter van de ijkingstoets-commissie voor burgerlijk ingenieur in Vlaanderen, de opvolger van het toelatings-examen. Hij is open science ambassadeur voor KU Leuven. Iedere zomer sinds 2003 sculpteert hij een (eerder abstract) beeld.

Tot hier wat Joos zelf heeft doorgestuurd en wat misschien te bescheiden is.

Joos vond het wel belangrijk en daar mag hij terecht fier over zijn, om zijn recent eredoctoraat te vermelden. Joos heeft immers in oktober laatstleden een eredoctoraat ontvangen van de PAZMANY Peter Catholic University of Budapest. Waarvoor van harte proficiat.

Vermits deze korte CV veel te bescheiden is, heb ik meerdere verdiensten opgezocht en heb ik geprobeerd die verdiensten in een aantal categorieën op te delen (ik ben immers een wetenschapper...). Ik onderscheid de volgende verdiensten:

- Als wetenschapper
- Als leidinggevende en coach
- Verdiensten op het vlak van onderwijs
- Verdiensten en betrokkenheid bij de KVAB
- Als laatste cultuur en natuur

Eerst als wetenschapper en hiervoor gebruik ik wat cijfers. Google scholar geeft aan Joos een H-index van 86 met meer dan 57000 citaties. Het meest geciteerde werk heeft als titel "Least square support vector machine classifiers". Het is geschreven met co-auteur Johan Suykens en heeft meer dan 12000 citaties. Het getuigt hoe je met fundamentele resultaten, blijvend impact kan hebben. Het meest recente werk dat Google Scholar vindt, is van 2023. Het heeft als titel "The invisible power of mathematics: the pervasive impact of mathematical engineering in every day life" met co-auteur Giovanni Samaey. Dit is de Engelse vertaling van het boek "X-factor,

20 verhalen over de onzichtbare kracht van wiskunde". Het getuigt opnieuw zijn liefde voor wiskunde. In dit boek leggen de auteurs de link tussen wiskunde en alledaagse onderwerpen voor een breed publiek.

Naast de verschillende fellow nominations (IEEE, IET, EURASIP, etc.), hierboven reeds gemeld, heeft Joos een reeks prestigieuze prijzen ontvangen, uitgereikt door de IEEE. IEEE staat voor "the world's largest technical professional organization dedicated to advancing technology for the benefit of humanity". Het is een vereniging van wereldwijd ongeveer 400.000 leden. De meest belangrijke en recente IEEE Awards die ik kon terugvinden zijn: de IEEE Circuits and Systems Society Golden Jubilee award, de 2020 Mac Van Valkenburg Award, de 2016 Charles A. Desoer technical achievement award en recent de 2022 IEEE Gustav Robert Kirchhoff award "For fundamental contributions to mathematical foundations of circuits and systems." Er is jaarlijks slechts één Kirchhoff award die wordt uitgegeven over alle IEEE vakgebieden heen.

Een tweede verdienste die ik wens te melden is die als mentor, leidinggevende, coach. Voor deze laudatio heb ik het liber amicorum boek herlezen. Dit boek was uitgegeven naar aanleiding van zijn emeritaat, nu exact 10 jaar geleden. Ongeveer iedereen die onder Joos of met Joos gewerkt heeft, beschrijft hem als een echte coach, een mentor, iemand waar men naar toe kan gaan om advies. En heel belangrijk, iemand die ruimte geeft om zelfstandig wetenschappelijk onderzoek te voeren. Dit is ook duidelijk in de grote verscheidenheid aan wetenschappelijke richtingen dat zijn doctorandi en onderzoekers uitgegaan zijn. Iedereen schrijft wel dat Joos hem of haar enthousiast gemaakt heeft voor deze of gene onderwerp, wel altijd met een wiskundige achtergrond. Ik ben een van die afstammelingen, waarvoor dank.

Joos, en voor mij tesamen met Hugo De Man, introduceerde ons ook in zijn internationaal network en opende deuren aan grote universiteiten over gans de wereld, inclusief Berkeley en Stanford. Waarvoor dank.

Een derde verdienste is zijn inzet voor het onderwijs. Hier kan ik vooral vermelden zijn inzet voor de introductie van de ijkingstoets, die geleidelijk aan meer bindend wordt. Hij was ook een stuwende kracht voor de oprichting van de master 'wiskundige ingenieurstechnieken', die wij nu in het kort WIT noemen. Hier zie je zijn liefde voor wiskunde opnieuw.

Verder bewonderen we zijn inzet en bezorgdheid om het niveau van wiskunde, de interesse voor STEM richtingen voor humaniora studenten en het publiek. Ook het hierboven vermelde X-factor boek past in deze categorie.

Een belangrijke vierde verdienste gedurende de laatste 10 jaar, is zijn tomeloze inzet voor deze academie, niet alleen voor de Klasse Technische Wetenschappen, maar hij was ook betrokken bij vele activiteiten over de Klassen heen. Ik heb hierover een lijstje gekregen van Jan Albert. Dit lijstje voorlezen vraagt meer dan de 10 minuten die mij zijn toegestaan. Joos is voorzitter geweest van de KVAB in 2017-2018. Hij is bestuurder

geweest van de Klasse Technische Wetenschappen in 2015-2016. Daarnaast is hij, of was hij lid en coördinator, van minstens 15 stuurgroepen, denkersprogramma's, standpuntwerkgroepen, selectiecommissies, laureatencommissies, culturele forums en meer. Deze lijst is misschien zelfs niet volledig.

Lid van de Klasse Natuurwetenschappen	1996-10-09	2009-03-19
Geassocieerd lid van de Klasse Natuurwetenschappen	1996-10-09	2002-11-13
Lid van het Comité van de Academie voor Wetenschappen en Techniek	2004-01-01	2009-03-19
Lid van de Kandidaturencommissie van de Klasse Natuurwetenschappen	2006-01-01	2008-12-31
Lid van de Klasse Technische wetenschappen	2009-03-19	
Lid van de Kandidaturencommissie van de Klasse Technische wetenschappen	2009-03-19	2014-12-31
Lid van de Adviesraad voor de Jonge Academie	2013-01-20	2018-12-31
Bestuurder van de Klasse Technische wetenschappen	2015-01-01	2016-12-31
Voorzitter van de Standpuntwerkgroep Privacy in tijden van internet en big data	2016-01-20	
Voorzitter van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten	2017-01-01	2018-12-31
Lid van de Kandidaturencommissie van de Klasse Technische wetenschappen	2019-01-01	2024-12-31
Vertegenwoordiger in de Royal Academies of Science and the Arts of Belgium van de Klasse Technisch...	2019-01-01	
Lid van het Academisch Cultureel Forum	2019-01-01	
(Co-)Voorzitter van de Adviesraad voor de Jonge Academie	2019-01-01	
Lid van de Laureatencommissie van de Klasse Technische wetenschappen	2021-01-01	2023-12-31
Voorzitter van het Belgian Academy Council for Applied Sciences	2022-01-01	2023-12-31
Lid van de Werkgroep Pers & Media	2022-09-01	
Lid van de Stuurgroep van het Denkersprogramma Doctoral Space		
Lid van de Stuurgroep van het Denkersprogramma Water en Klimaat		
Lid van de Stuurgroep van het Denkersprogramma Blended Learning		
Lid van de Stuurgroep van het Denkersprogramma Flanders Future towards a Knowledge Society		
Lid van de Standpuntwerkgroep Robotisering		
Toegetreden lid van de VLAST		
Lid van de Stuurgroep van het Denkersprogramma Voeding		
Lid van de Belgian Academy Council for Applied Sciences		
Lid van de Standpuntwerkgroep Fundamenteel Onderzoek		
Voorzitter van de Reflectiegroep RRI		
Lid van de Standpuntwerkgroep Learning Analytics		
Lid van de Selectiecommissie Beleidsmedewerker		
Lid van de Selectiecommissie Management Assistant		
Coördinator van het Denkersprogramma Digitale innovatie		
Lid van de Standpuntwerkgroep Verantwoordelijk omgaan met digitalisering		
Coördinator van het Denkersprogramma Reproduceerbaarheid en replicerbaarheid		
Lid van de Stuurgroep van het Denkersprogramma AI as an Agent of Change		

Als laatste wens ik zijn enthousiasme en liefde voor kunst, cultuur en de natuur aanhalen. Zoals jullie allemaal al weten, houdt Joos van beeldhouwen. Ook hier probeert hij wiskunde en natuur en hoe we die observeren te verbinden. Ook de natuur, zijn tuin en Heverleebos kunnen hem bekoren voor wandelingen. Ik ben Rita en Joos al tegengekomen in het bos!

En als afsluiter een laatste luchtig weetje, misschien het enigste dat jullie nog niet weten: Joos heeft zeer goede rabarber in zijn tuin. Ik ben liefhebber van rabarber, ik heb een aantal knollen gekregen, maar in onze tuin lukt het zo goed niet.

Van harte proficiat met je verjaardag.

Ook aan de andere jarigen, van harte proficiat.

Ingrid Verbauwhede

Huldiging voor de heer **Ignas Verpoest**:

Beste mevr. de ondervoorzitter, beste bestuurders
Geachte consors en confraters,
Beste Ignas,

Als men mij vroeg de laudatio te verzorgen voor confrater Ignas Verpoest, heb ik geen moment getwijfeld. Het is voor mij een heel grote eer. Ignas is immers naast confrater ook een collega emeritus van het Departement Materiaalkunde.

Hij is voor mij ook een vriend waarmee ik tijdens mijn academische loopbaan een jarenlange samenwerking gehad heb en het onderzoek op composietmaterialen mee gestalte heb mogen geven.

Ik ken Ignas reeds sinds 1980, het jaar dat ik hem vaak ontmoette in het vermoeiingslabo. Ik deed een eindwerk rond het vermoeiingsgedrag van heupprothesen bij Paul Ducheyne en Paul de Meester en hij was zijn doctoraat "De vermoeiingsdrempel, de oppervlaktetoestand en de vermoeiingsgrens van staaldraad" bij A. Deruyffere en E. Aernoudt aan het afronden.

Toen ik door Etienne Aernoudt en Paul de Meester overtuigd werd een IWONL beurs aan te vragen rond het vermoeiingsgedrag van koolstofvezelversterkte composieten – immers daar zat toekomst in – twijfelde ik niet, want er heerste in dat vermoeiingslabo een aangename werksfeer en er lag ook een project op tafel rond het vermoeiingsgedrag van tennisketters, zowel uit aluminium (Browning) als uit composieten (Snauwaert, Donnay) – waar Ignas ook bij betrokken zou worden. Maar genoeg nu over onze link ...

Ignas is geboren in Vosselare (Nevele) op 22 februari 1948 en is gehuwd met Chantal Sap en samen hebben ze twee kinderen, Lien en Klaas, en 5 kleinkinderen.

Hij werd burgerlijk ingenieur metaalkunde in 1972 en na een periode van pastoraal werk binnen de Universitaire Parochie, werd hij in 1976 assistent op het Departement Metaalkunde in het kader van een onderzoeksproject met het bedrijf Bekaert. In die periode schuwde Ignas verschillende discussies op het gebied van wetenschap en samenleving niet en hij bracht de vraag naar het maatschappelijk engagement van de ingenieur ook binnen het KVIV onder de aandacht.

Ignas verdedigde zijn doctoraat in maart 1982 en werd wat later in 1982 bevoegdverklaard navorser bij het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (nu kortweg FWO). Hij werd in 1984 Laureaat van de Klasse der Wetenschappen van de Koninklijke Academie van Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België voor zijn doctoraatswerk.

Daarna ging het in een snel tempo vooruit: hij behaalde een speciaal doctoraat in 1987 en werd gewoon hoogleraar aan de KU Leuven in 1991 en professor extraordinaire aan de UC Louvain in 1992.

Van stalen vezels in zijn doctoraat ging Ignaas naar koolstofvezels, glasvezels, kevlarvezels, polymeervezels en natuurlijke vezels zoals vlas, zijde, bamboe, ... als versterkende fase in polymeermatrixcomposieten en hij bouwde op die manier het onderzoek op composietmaterialen verder uit aan de KU Leuven. Hierbij sleutelde hij vanaf de start ook aan samenwerkingsverbanden met andere departementen in dit domein (Bouwkunde, Werktuigkunde, Scheikundige Ingenieurstechnieken, Computerwetenschappen, Scheikunde, ...). Met talrijke onderzoekers en postdocs heeft Ignaas een boek over 30 jaar composietonderzoek aan de KU Leuven uitgebracht. Hierin wordt het duidelijk dat het niet alleen gaat over de vezels in een polymeermatrix, maar over verregaand onderzoek op het gebied van de mesomechanica van weefsel gebaseerde composieten, de nano-engineered composieten, (bio)composieten op basis van natuurlijk vezels en geavanceerde productiemethoden voor composieten.

Dit onderzoek is ook gedocumenteerd in meer dan 380 tijdschriftartikelen, ongeveer 500 conferentiebijdragen, 4 boeken en er zijn 15 patenten.

Ignaas was voorzitter van de European Society for Composite Materials (ESCM) en van het International Committee on Composite Materials (ICCM) en is momenteel nog actief in het Europees Wetenschappelijk Comité voor Vlas en Hennep. Hij was ook van 2006 tot aan zijn emeritaat voorzitter van het Leuven Materials Research Centre – hetgeen hij met verve gedaan heeft en meerdere hier aanwezig getuigen van zijn geweest.

Hij is medeoprichter en bestuurslid van het bedrijf Econcore, een wereldwijde producent van innovatieve honingraatkernen, en was mede-begeleider van de startup van het bedrijf Rein4ced, dat hybride fietsframes produceert die versterkt zijn met staalvezels in een thermoplastisch materiaal. Hij heeft de staalvezels dus ook een nieuw leven ingeblazen.

Ignaas heeft gedurende zijn carrière heel wat in het buitenland kunnen werken: o.a. Stanford University (US), EPFL Lausanne (Zwitserland) en Kansai University (Japan).

Een wetenschapper moet ook goed kunnen communiceren met de buitenwereld en zijn Composites-on-Tour evenement was hier een eerste voorbeeld van. Hij nam de kans en uitdaging om op een vrachtwagentrailer een tentoonstelling te bouwen. Er zijn twee tours geweest, beide gekoppeld aan een internationale designwedstrijd. Bij de eerste tour, in 2002, hebben ze door Europa gereden en op meer dan 50 plaatsen de (vrachtwagen)deuren geopend. Hij heeft hier de prestigieuze Descartesprijs voor wetenschapscommunicatie voor gekregen in 2004. In 2006 is er een tweede tour geweest langsheen designcentra in acht Europese steden.

Ignaas kreeg het International Fellowship of the Society for the Advancement of Materials Processing and Engineering (SAMPE) en het Fellowship van de International Committee on Composite Materialen (ICCM), beide in 2009. In 2014 ontving hij de 'Medal of Excellence in Composite Materials' van de Universiteit van Delaware (VS) en hij was houder van de Toray-leerstoel Composite Materials aan de KU Leuven en de Francqui leerstoel aan de Université Catholique de Louvain (2008).

Naast talrijke Europese partners heeft Ignaas ook met industriële partners uit België succesvol onderzoek uitgevoerd. Denk maar aan de Samsonite suitcase, wie van jullie wenst niet zo een vederlichte, impact bestendige trolley.

Naast het uitbouwen van een succesvolle onderzoeksgroep heeft Ignaas natuurlijk veel meer gedaan. De studenten heeft Ignaas steeds kunnen boeien in zijn lessen, hij (de prof met het rode sjaltje) bracht demomateriaal mee in de composietkoffer en van elk materiaal kon hij haarfijn uitleggen hoe de microstructuur eruit zag, welke invloed het productieproces hierop gehad had en hoe die structuur aan de basis lag van de eigenschappen en ... van elke toepassing van dat materiaal had hij wel een mooi verhaal.

Na de talrijke workshops rond composieten aan de KU Leuven heeft hij de 1 jarige master na master EUPOCO gestalte gegeven samen met UCL, RWTH-Aachen, TU-Delft, Ecole des Mines (Paris) and Imperial College (London). Deze opleiding was voor internationale studenten de uitgelezen kans om het domein van polymeren en composieten te verkennen.

Hij kreeg van de 'Society for the Advancement of Materials and Process Engineering' (SAMPE) in 1992 de "Special Education Award" voor "the development of European wide educational activities in composite materials"

De studenten droegen Ignaas op handen en daardoor kon hij hen ook wijzen op hun verantwoordelijkheid in de samenleving.

Hij zei ooit: "Kritisch zijn is belangrijk. Dat betekent niet dat ze in de politiek moeten gaan, maar wel dat ze zich moeten mengen in het debat rond belangrijke thema's waartoe ingenieurs kunnen bijdragen, zelfs al wordt het dan concreet en gedetailleerd, zoals over de rol van lichte materialen in het debat rond energietekort."

Deze drive, die hij van studenten verwacht, heeft Ignaas zelf ook en velen van jullie hebben er al een staaltje van gezien tijdens zijn vele interventies bij de bijeenkomsten en in krantenartikelen van zijn hand.

Ignaas heeft, zoals jullie al hebben kunnen horen, een bijzondere interesse in "de geschiedenis van composieten", maar vooral ook in de relatie tussen composieten en ontwerp(ers). De afgelopen jaren organiseerde hij verschillende tentoonstellingen over "composieten en design(ers)" in het Design Museum Gent, en werkte hij samen met JEC-World (Parijs) voor tentoonstellingen over de geschiedenis van composieten.

Binnen onze Klasse heeft Ignaas meegewerkt aan het Symposium en Tentoonstelling leven[n]dekunst in het Paleis der Academiën in april 2019 en datzelfde jaar werd hij,

samen met Lut Pil, onderscheiden met de jaarprijs wetenschapscommunicatie voor hun tentoonstelling "Fibre-fixed Composites in design" in het Design Museum in Gent.

Nieuwe materialen, materialen met een goede recycleerbaarheid, materialen voor kunst, materialen voor de volgende generatie ... dat heeft Ignaas geboeid en hieraan heeft hij meer dan eender wie zijn steentje bijgedragen...

Ignaas, ik hoop dat ik met dit korte eerbetoon een vrij goed, weliswaar misschien niet volledig, beeld geschetst heb van de persoon, onderzoeker en bezieler die je bent. Ik ben je erg dankbaar voor de vele jaren van goede en aangename samenwerking en vriendschap. Ik wens je nog vele goede en gezonde jaren samen met Chantal, de kinderen en kleinkinderen. Ik hoop dat je nog veel vreugde kan putten uit objecten uit composietmaterialen en dat Chantal nog veel vreugde vindt in het schrijven van gedichten.

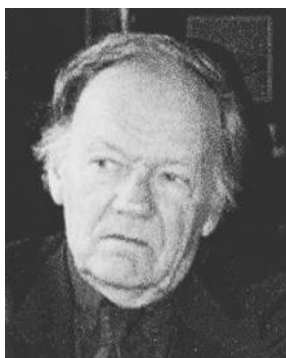
Proficiat met je 75st verjaardag.

Martine Wevers

Luc Devliegheer

(16 oktober 1927 – 7 februari 2023)

Erelid van de Klasse Kunsten

Geachte familieleden, geachte consorsors en confraters,

Graag breng ik het werk en de merites van Luc Devliegheer in herinnering.

Geboren te Brugge op 16 oktober 1927 studeerde Luc Oudheidkunde en Kunstgeschiedenis aan de toenmalige Rijksuniversiteit Gent, waar hij in 1955 promoveerde. Zijn proefschrift bij Broeder Firmin De Smidt handelde over De opkomst van de vroeg-gotische kerkelijke bouwkunst in West-Vlaanderen gedurende de 13de eeuw.

Hij werd daarna mandaathouder bij het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (1955-1959). Daar werkte hij onder andere mee aan de opgravingen op de Brugse Burg, die de funderingen van de eerste Sint-Donaaskerk – een Karolingische centraalbouw naar het model van de paltskapel in Aken – bloot legden. Eén van zijn eerste artikels ging over de opgravingen in het Zeeuws-Vlaamse Aardenburg (1955). Zijn bijdragen over de opgravingen in de Duinenabdij van Koksijde zijn nog steeds actueel.

Die archeologische ervaring en benadering heeft hem zijn verdere carrière getypeerd en op het gebied van de stadsarcheologie was hij een voortloper.

In 1960 werd hij wetenschappelijk ambtenaar, daarna werkleider (1972-1992) bij de Dienst voor Cultuur van de provincie West-Vlaanderen. Daar ondernam hij onder meer een indrukwekkende reeks publicaties. Kort na zijn aanstelling werd er gestart met de inventarisatie van roerend en onroerend erfgoed waarover hij tien boekdelen publiceerde. Zijn inventarissen van de huizen te Brugge waren pionierswerk, enerzijds als eerste inventaris van het huizenbezit in een Vlaamse stad en anderzijds wegens de belangstelling voor de architectura minor die toen nog in de kinderschoenen stond. Deze boeken met 2115 items werden in hun tijd de bijbels voor de monumentenzorgers in Brugge genoemd en tot op vandaag gelden zij als een basisinstrument. In dezelfde reeks vond ook zijn studie over de Keizer Karel-schouw van het Brugse Vrije een plaats, over het kunstpatrimonium van de Sint-Salvatorkathedraal in Brugge en van de O.L.V.-kerk in Kortrijk. Daarnaast bracht hij ook een inventaris van de molens in West-Vlaanderen. Deze reeks getuigt van een veelzijdige kennis.

In het kader van zijn provinciale opdracht bestudeerde hij talrijke gebouwen en volgde de restauraties daarvan. Zo kon hij in het Europees monumentenjaar 1975 een

lijvig boek samenstellen over 25 Jaar monumentenzorg in West-Vlaanderen waarin hij een lans brak voor een globale benadering van historische steden en gemeenten. Luc Devliegheer combineerde zijn veldwerk met intense studie in bibliotheken en met archiefonderzoek dat hij ook publiceerde, zo bijvoorbeeld de bouwrekeningen van het stadhuis in Damme (1966).

Hij was bestuurslid (1960) voorzitter (1992) en erevoorzitter (2009) van het in 1839 opgerichte Genootschap voor Geschiedenis te Brugge; een huldenummer (144/2) van de Handelingen van het Genootschap is aan hem opgedragen naar aanleiding van zijn tachtigste verjaardag.

Luc was lid van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (1960-2004), van de Nationale Commissie voor Opgravingen (1965) en van de Brugse Commissie voor Stedenschoon (1958-2013). Hij was lid van het bestuur en voorzitter van het tijdschrift Biekorf, waarin hij overvloedig publiceerde; hij was medestichter en bestuurslid van de VZW Marcus Gerards in Brugge, een vroege pleitbezorger voor het monumentenbeleid in de stad en in die tijd daadwerkelijke uitvoerder van reddingsoperaties door aankoop van verkrotte panden en huisrestauraties.

Ik leerde Luc Devliegheer professioneel kennen tijdens de prille jaren van de institutionele monumentenzorg op Vlaams niveau (1975). Hij was een trouw lid van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen en stond de erfgoedconsulenten bij met raad en daad tijdens de maandelijkse vergaderingen in Brussel en daarbuiten, in situ.

Zijn wetenschappelijk werk is omvangrijk. Naast de genoemde inventarissen vermeld ik zijn talrijke monografieën over kerkelijke en profane gebouwen (het Provinciaal hof, het kasteel van Tillegem). De bijgevoegde opmetingstekeningen met plattegronden, opstanden en doorsneden geven blijk van zijn inzicht in de constructie.

Bijzonder is zijn aandacht en belangstelling voor middeleeuwse muurschilderkunst. De unieke beschilderde graven uit de 14de en 15de eeuw die hoofdzakelijk in West-Vlaanderen zijn ontdekt en de middeleeuwse decors in woonhuizen en kerken, waren het voorwerp van zijn studie en publicaties.

Hoewel er ook voor hem wel al van "bouwhistorisch onderzoek" (Bauforschung) gesproken kan worden, heeft Luc Devliegheer deze discipline echt wel op de kaart gezet in Vlaanderen. Als veel van zijn publicaties vandaag nog steeds referentiewerken zijn, dan is dat door zijn feitelijke, materieel-archeologische aanpak. Voortvarende, onvoldoende onderbouwde uitspraken zijn in zijn publicaties niet te vinden, wel steeds een grondige materiële analyse van het gebouw gekoppeld aan de gegevens uit de archivalische bronnen.

Luc Devliegheer beperkte zich dus niet tot een stijlanalyse. Alle onderdelen van historische gebouwen werden onderworpen aan zijn onderzoek. Een voorbeeld zijn de dakconstructies, waarover hij samen met Herman Janse in 1962 een baanbrekend

artikel publiceerde. Het is tot op vandaag het enige overzicht van middeleeuwse dakkappen in Vlaanderen. Zijn studie over de gotische kerkarchitectuur in West-Vlaanderen is een standaardwerk. Hij was ook de eerste om in te gaan op de oorsprong van de middeleeuwse baksteenarchitectuur in Vlaanderen.

Maar zijn belangstelling en de bijhorende publicaties bleven niet beperkt tot gebouwen uit de middeleeuwen. Zijn studies over rosmolens, windmolens, schuren en vensters in West-Vlaanderen, getuigen van een brede blik. Bouwkundig erfgoed werd ook in relatie met het omliggende cultuurlandschap gezien.

Ten slotte mag zijn belangstelling voor het landelijk en ambachtelijk leven niet onvermeld blijven. Luc was verantwoordelijk voor de oprichting van het Provinciaal Museum Bulskampveld in Beernem in 1982. Tijdens zijn veldwerk traceerde hij op grote boerderijen in onbruik geraakt kleine werktuigen maar ook rollend zwaar materieel als karren, wagens en ploegen die hij samenbracht. Als conservator van deze collectie wijdde hij hieraan ook verschillende publicaties. Die collectie werd afgestoten door de provincie, maar de laatste keer dat we een gesprek hadden was Luc tevreden dat er een oplossing voor was, door toedoen van het Centrum voor Agrarische Geschiedenis.

Zijn wetenschappelijke accuraatheid en zijn bescheidenheid worden algemeen gewaardeerd. Luc Devliegheer heeft een onschatbare bijdrage geleverd aan de kennis over en het behoud van het architecturaal patrimonium in West-Vlaanderen en daarbuiten.

In 1986 werd Luc lid van deze Academie. Hij was bestuurder van onze Klasse in 1995 en werd erelid in 2002. Tot op hoge leeftijd volgde hij onze vergaderingen.

Anna Bergmans

Adolf Nivelle

(11 augustus 1930 – 26 november 2022)

Erelid van de Klasse Kunsten

Geachte familieleden en vrienden van Dolf, Geachte consorores en confraters,

Ter nagedachtenis van Dolf Nivelle wil ik vandaag graag zijn verdiensten en verwezenlijkingen memoreren. Dolf Nivelle was in de eerste plaats een belangrijk architect. Hij behoort tot de pioniers van de naoorlogse moderne architectuur in Vlaanderen. Hij was een van de eersten om in Limburg, vanaf het eind van de jaren '50, een resoluut modernistische architectuur tot stand te brengen. Tegelijkertijd stampte hij in Hasselt een nieuwe architectuuropleiding uit de grond. Samen met zijn eerste studenten die in 1962 afstudeerden bracht hij in Limburg een eerste 'nouvelle vague' van naoorlogs modernisme teweeg. Pionier van de naoorlogse moderne

architectuur in Vlaanderen, dat klinkt in uw hedendaagse oren wellicht wat hoog gegrepen, maar in de context van de jaren '50 van de vorige eeuw is het echt geen overdrijving. Na de Tweede Wereldoorlog heerste er in België een uitgesproken conservatieve geest op het gebied van het bouwen en het wonen. Zowel het publiek als de architecten wilden de trauma's van de oorlog zo snel mogelijk vergeten door zich te koesteren in de oude vertrouwde waarden. Het publiek stond volslagen vreemd ten aanzien van de moderne architectuur. Ook architecten die in de jaren '30 modernistische bouwwerken hadden tot stand gebracht, beschouwden die na de oorlog als jeugdzonden waaraan ze niet graag herinnerd werden. Ook in de Sint-Lucasschool te Gent, waar Nivelles van 1949 tot 1954 werd opgeleid als architect, heerste er een uitgesproken traditionalistische geest. De studenten werden in de eerste plaats vertrouwd gemaakt met de gotiek, die als de meest getrouwe uitdrukking van het christelijk geloof gold. Een belangrijke component van de opleiding was het schetsen, of 'tekenen met de vrije hand'. De studenten waren verplicht dagelijks een aantal schetsen te maken van oude Gentse panden, zowel in hun geheel als in detail, om zo het gevoel voor gotische lijnen en proporties in de vingers te krijgen. En in hun ontwerp oefeningen werden zij geacht uit te gaan van een of andere oude stijl, zeker als het een ontwerp van een kerk betrof. Hierbij konden ze zich spiegelen aan het voorbeeld van de Delftse School, die geleid werd door Granpré Molière, of de Bossche School, die geïnitieerd werd door Dom Hans Van der Laan. Maar er waren wel degelijk gemotiveerde studenten die daar tegenin gingen en, geïnspireerd door voorbeelden in de internationale tijdschriften, met modernistische projecten voor de dag kwamen. Notoire dissidenten waren Jan Tange, Walter Steenhoudt, Marc Dessauvage, en Dolf Nivelles. Nivelles studeerde af in 1954, vervulde zijn militaire dienstplicht, en kreeg spoedig een eerste grote opdracht, de bouw van een kerk in Neerpelt (1956-62). Hij vatte het gebouw op als een grote schuur, geflankeerd met een transparante klokkentoren, die tevens de ingang markeert. Het interieur is een eenvoudige open ruimte, net als het exterieur uitgevoerd in de lokale ruige veldovensteen, en afgedekt met een houten plafond uit ruwe planken. Voor de inrichting deed hij beroep op twee bevriende kunstenaars: de glazenier Roger Daniëls die het brandglasraam van het koor ontwierp, en de beeldhouwer Vic Beirens, die de doopvont maakte. Elk van beide kunstenaars, beiden collega's aan de pas opgerichte architectuurschool, gaven Nivelles vervolgens de opdracht hun eigen woning te ontwerpen. De woning Beirens (1960-61) bestaat in hoofdzaak uit een van de grond gefilde doos, opgehangen aan uitwendige betonnen pijlers. Door deze constructie zijn er geen dragende binnenmuren en kan de ruimte vrij ingedeeld worden. Ook dit huis is binnen en buiten opgebouwd uit veldovensteen. Het is een fraai voorbeeld van Brutalisme, een stijl gebaseerd op het gebruik van ruwe materialen die kort na de oorlog geïnitieerd was door Le Corbusier. Sterk onder de indruk van de gruwelen van de Tweede Wereldoorlog, deed hij afstand van zijn vooroorlogse esthetiek van ideële, zuiver witte volumes, en ging hij uit van de onvolmaaktheid, de tekortkomingen van de mens. Eveneens brutalistisch was het huis Daniëls (1962-63), een ruim en complex bouwwerk

dat behalve de woning en het atelier van de kunstenaar ook een paar appartementen omvatte, het geheel georganiseerd rond een binnentuin. Consequent met het compromisloze modernisme van zijn huis richtte Daniëls zijn interieur in met origineel meubilair van Mies van der Rohe en Saarinen. Jammer genoeg werd dit huis, dat tot Nivelles mooiste werken behoorde, in 1971 gesloopt om plaats te ruimen voor een nieuwe invalsweg.

Naast woningen bracht hij ook enkele grotere, institutionele gebouwen tot stand, waarvan het meest markante ongetwijfeld de middelbare school Agnetendal te Peer was (1962-64): een kloek en rationeel gebouw dat jarenlang terdege functioneerde.

Ondertussen was Nivelles ook actief in het architectuuronderwijs, het Provinciaal Hoger Instituut voor Architectuur (PHIA) dat in 1957, op initiatief van het Provinciebestuur, onder de leiding van enkele Sint Lucasbroeders in Hasselt van start ging. Hij werd van meet af aangesteld als leraar architectonisch ontwerpen, en was achtereenvolgens titularis van de 5 studiejaren. Van 1962 tot 1969 was hij titularis van het afstudeerjaar. In deze functie trok hij jaarlijks met zijn studenten op studiereis in diverse Europese landen om er ter plaatse kennis te maken met de meest recente vernieuwingen. Van 1970 tot 1990 was hij directeur. In die leidende functies drukte hij gedurende 33 jaar zijn stempel op het onderwijs en op de vorming van een drietal generaties van architecten. Hij zorgde voor een nieuwe frisse wind in het architectuuronderwijs. Hij was de eerste directeur die de humane wetenschappen in het curriculum introduceerde en organiseerde colloquia over tal van actuele thema's en ontwikkelingen. Memorabele evenementen waren de colloquia over 'Vernieuwende Nederlandse Architectuur' in 1969 en over 'Drager en inbouw' in 1975, alsook een lezingencyclus Le Corbusier in 1987. Hierbij past een persoonlijke verklaring. Toen Nivelles pas als directeur geïnstalleerd was, trok hij me aan als docent architectuurtheorie, en bood hij me de ruimte om me te verdiepen in het actuele architectonische denken en de geschiedenis van de moderne architectuur – iets waarvoor op dat moment aan onze universiteiten nog niet veel ruimte was. En het verschaftte mij grote voldoening mij te verdiepen in een materie, waarvan ik in mijn eigen opleiding verstoken was gebleven en deze kennis aan mijn studenten door te geven.

Als directeur was Nivelles bijzonder begaan met de inhoud en de kwaliteit van het architectuuronderwijs. Hij zette er zich sterk voor in om dat onderwijs op universitair niveau te tillen, zodat het op termijn deel zou kunnen maken van de universiteit – zoals dat overigens al geruime tijd het geval was in andere landen. In België was dat anno 1980 evenwel nog een utopische droom. Maar voor een architect kon dat geen obstakel zijn. Het is nu eenmaal eigen aan de architectuur dat ze wil anticiperen op wat nog niet is. Het is daar dat zij in grote mate haar kwaliteit uit put. Goede architectuur is niet zozeer een reflectie van het bestaande dan wel een anticipatie van een betere, verhoopde situatie. Gestuwd door deze opvatting concipieerde Nivelles in 1980 een nieuw gebouw voor zijn instituut. Hij situeerde het op de campus van het in 1971 opgerichte Limburgs Universitair Centrum (LUC) en wel vlak naast de centrale zetel. Hij verbond zijn instituut met het nieuwe universitaire centrum door middel van een passerelle, een soort navelstreng, aldus vooruitgrijpend op de integratie van het ene in het andere. Tegelijk vertolkte het gebouw dat hij

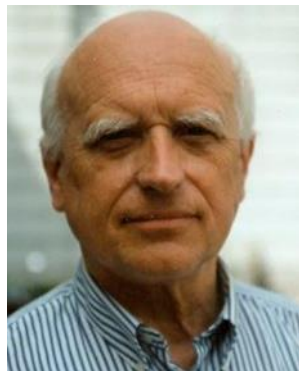
ontwierp een open, niet-hiërarchische opvatting van het onderwijs. Hij vatte het op als een kleine stad rond een open ontmoetingsplaats, een 'agora'. Het is een structuur van open werkplekken die naar believen invulbaar en schakelbaar zijn. Ze zien via vides uit op elkaar en op de agora. Het is bij mijn weten het enige gebouw in België dat aanknoopt bij het zogenoemde configuratieve ontwerpen dat in Nederland werd ontwikkeld door Aldo van Eyck en Herman Hertzberger. Het belichaamt de wensdroom van een open organisatie uitgebeeld in architectuur, – een wensdroom die, naar ik kon ervaren, realiteit werd. De grote open, volgens identieke vierkanten gelede ruimte roept, wanneer ze bevolkt wordt, het gevoel op van een gemeenschappelijke werkplaats. Dit inspirerende interieur vormt een blijvende herinnering aan Nivelles' warme en communicatieve persoonlijkheid. Ondertussen is ook die andere wensdroom uitgekomen. Sedert 2014 is het door Nivelles tot stand gebrachte instituut als faculteit architectuur en kunst opgenomen in de Universiteit Hasselt. Een mooiere bekroning van zijn aspiraties op dit gebied is moeilijk denkbaar. Voor deze verwezenlijking, evenals voor zijn pioniersrol in de architectuur en het architectuuronderwijs, verdient hij onze blijvende waardering.

Francis Strauven

Raoul Servais

(1 mei 1938 – 17 maart 2023)

Erelid van de Klasse Kunsten

Geachte confrater Vast Secretaris, geachte consorores en confraters, geachte familie en vrienden van Raoul Servais,

Als je de vleugel Raoul Servais in Mu'zee binnenwandelt, zie je vooreerst een schilderij: "Les Toits à Ostende". Je kijkt naar een goed geborsteld werk, mild geabstraheerde figuratie in de lijn van de vroege vijftiger jaren. Je merkt de met zorg aangebrachte verfmaterialie en je voelt het oog van de schilder wegdromen boven de daken, weg van de zwaarte, om lichtheid te omhelzen.

Raoul Servais zal zijn hele leven een "plasticien" blijven, een schilder en een tekenaar in hart en nieren. Niettemin zal deze geboren verteller het immobiele beeld het discours insturen.

Onze hemelse bricoleur, vol van Felix de Kat, dacht als kind heel naïef dat, om een tekenfilm te maken, je slechts tekeningen nauwkeurig naast elkaar hoeft te schikken om ze dan in één vloeiende beweging te filmen. Hij heeft zijn eureka-moment wanneer hij achteraf ontdekt dat, bij het waaiëren van een notaboekje tussen de vingers, een bewegend beeld ontstaat als je een elementaire tekening op elke bladzijde lichtjes varieert. Als een Panamarenko avant la lettre knutselt hij met een

sigarenkist van Cogétama, een spoel en een lens zijn eerste camera in elkaar. Hij kan nu aan de slag: zijn tekeningen zullen bewegen en ze zullen verhalen vertellen... Raoul Servais is een door en door Belgische artiest, zo tweetalig dat hij niet weet in welke taal hij droomt en telt, geboren in een natie waarvan ooit een premier het volkslied met dat van een ander land verwarde, nooit ver van surrealisme, argwanend tegenover elke vorm van gewichtigheid, want gewichtigheid kan drukkend en vernietigend zijn. Het zal zijn hele oeuvre bepalen.

In "La fausse note", de eerste internationale doorbraak, verdwaalt een straatmuzikant in een jungle van frottis en collages van bankbiljetten, zo uit het ironisch universum van Marcel Mariën gekropen. In "Chromophobia" verbant een leeghoofdige fascistoïde soldateske elke kleur, dwingt het een arme schilder tot zelfcensuur, tot de happy-end waar de verbeelding overwint en het rijk der kleuren laat schitteren als nooit tevoren. In "Sirene" is "alles van waarde weerloos" tegenover de macht van de intellectuele elite, harteloze geleerden met kennis zonder verbeelding die alles wat schoon is, verwoesten. Raoul huivert van macht zonder verbeelding.

Bij het aanschouwen van de films van Raoul, merk je hoezeer hij aansluit bij de diepgewortelde traditie van de antifascistische voorstellingen, van Max Beckman, over Picasso naar de situationistische beeldtaal en de posters van mei '68. De decors halen de mosterd bij de frottage-techniek van Max Ernst en de vlakken van Ger van der Leek en Hendrik Werkman. De dreigende kranen in de haven van "Sirene" lijken uit de grafische wereld van de vrijwel helemaal vergeten Jean Carzou gestapt, op zich geen genie maar beroemd in de jaren zestig. Het is ongemeen boeiend om te merken wat Raoul ervan maakt en wat Carzou liet liggen. Maar ook de milde ironie en feel-good romantiek van "les amoureux" van Peynet is hier nooit ver weg.

"Goldframe" wordt door confrater Paul van Gijsegem, schilder, beeldhouwer en jazzbassist, voorzien van decors en muziek. In "To Speak or not to Speak" eigent Raoul zich de psychedelica toe van The Fool, het Nederlands flowerpower duo dat instond voor ontwerpen voor de Magical Mystery Tour, de Apple-winkel van de Beatles en de Rolls-Royce van John Lennon. We vinden dezelfde liefde voor tegencultuur in het metrostation Huba-Brugmann, waar hij samen met Pierre Vlerick, een wandelend bloemenkind in een tiental schilderijen met één transcendente move laat wegvliegen en desintegreren in een supernova van vormen en kleuren.

Raoul bezit een stevige dosis rock'n roll. Hij is goed bevriend met Arno en ook met de piepjonge Roland van Campenhout, met wie hij samenwerkt voor "Operation 70X", waar monsters à la Moebius en Giger evolueren op de donkere ruwe etsen van Dirk Ampe. Ze pogen de wereld te vernietigen met een hedonistische gasbom van instant chemisch geluk.

De boer-smid in "Pegasus" ontspruit dan op zijn beurt uit de Vlaamse expressivistische klei.

Het unheimliche van het Belgisch symbolisme vermengt zich met de koortsdromen van een Jeanne Graverol en een Rachel Baes in "Harpya" en de schilderijen van Paul Delvaux komen tot leven in de "Nachtvlinders".

Over "Taxandria", de samenwerking met François Schuyten, de ontwikkeling van de Servaisgrafie en Raouls zorgenkind, is het laatste woord niet gezegd. Het zou niet het eerste werk zijn dat, zoals "Die Kunst der Fuge", verguisd door de waan van de dag, een glorieuze herontdekking te wachten staat. Voor Tank en Der Lange Kerl, zijn twee laatste werken, omarmt onze immer leergierige confrater de digitale technologie.

De meeste films van Raoul zijn woordeloos. Er wordt gestameld, onfrisse geluiden geuit, oprispingen, gepiep en gefruitsel, veelal het werk van Lucien Goethals en het Instituut voor Psychoakoestiek en Elektronische Muziek. Dat maakt zijn films universeel. Als er eens een woord uitgesproken wordt, is het meestal om zijn eigen typische geluidskwaliteiten; zo staat in "Goldframe" de karikaturale Amerikaanse tongval symbool voor verdrukking van de verbeelding door een obese dictatoriale producer in een ontaard kapitalistisch systeem.

Sommige mensen zijn zoals die zeldzame salons of kamertuinen waar je je ogenblikkelijk goed in voelt. Niks kan fout lopen. Alles is lichtheid. Zo was onze betreurde confrater Raoul Servais winnaar van onder andere de Gouden Palm voor kortfilm in Cannes voor "Harpya", en houder van ontelbare eretekens. Hij was de vriendelijkheid zelve, maar ook van een zeldzame bescheidenheid; niet de opportunistische deugd door Woody Allen gehekelde en die slechts als doel heeft twee of driemaal lof te ontvangen. Ik heb het over een bescheidenheid uit een weten, uit een diep bewustzijn dat weten niet te weten de koninklijke weg is naar niet aflatende verwondering en nieuwe ontdekkingen.

Raoul, de nooit éénduidige maatschappijcriticus, de pedagoog; Raoul, de pacifist, zijn angst voor elke vorm van onderdrukking, zijn visceraal antifascisme; Raoul de radicale humanist.

Een mens is wat hij doet. Tot op zeer hoge leeftijd wist Raoul zichzelf keer op keer opnieuw uit te vinden.

Raoul Servais, een baken van maakbaarheid, we missen hem nu al...

Michel Buylen

Hilde Symoens

(19 april 1943 – 5 maart 2023)

Erelid van de Klasse Menswetenschappen

Op 17 juni 2023 sprak confrater Walter Prevenier de hiernavolgende rede uit in de Klasse van de Menswetenschappen van de KAVB, als hulde aan zijn consoror Hilde Symoens, overleden in Gent op 5 maart 2023. Ze was geboren in Sint-Jans-Molenbeek op 19 april 1943¹.

In juni 1962, aan het eind van haar kandidatuursexamen, ging Hilde Symoens bij professor Raoul Van Caenegem (1927-2018) ietwat bedeesd informeren naar een thema voor een licentie-verhandeling. De geleerde hoogleraar opperde een zoektocht naar middeleeuwse studenten uit de Lage Landen, die in de 15e en 16e eeuw studeerden aan de meest gereputeerde Europese universiteit voor de rechtswetenschappen, Orléans. De idee kwam niet uit eigen ervaring met dat materiaal, wel uit het brein van zijn Leidse collega Robert Feenstra (1920-2013), die zelf ook al op zoek was naar een werklustige en moedige studentin². Van Caenegem zal tijdens dat gesprek wellicht gedacht hebben, en Hilde zelf al evenzeer, dat de gevolgen zich zouden beperken tot twee jaar thesiswerk. Foute inschatting. Meer dan een halve eeuw later mochten ze beiden fier terugblikken op de woorden van dat half uur. Ze hadden een volledig professioneel leven gevuld. Ze hadden de rode loper uitgerold op een koninklijke weg van succes die ze zich in hun stoutste verbeelding niet konden voorstellen. Historici zijn natuurlijk meesters in het *post factum* voorspellen van de toekomst. Ik zal nu dus ook maar met overtuiging uitleggen waarom Hilde ja zegde in 1962, en waarom ze deed wat ze deed, zestig heerlijke jaren lang. Omdat ze dol was op reizen.

Reizen deed ze levenslang, vanaf haar prille jeugd, toen ze met de hele familie terecht kwam in de Belgische kolonie, waar haar vader leraar en directeur was geworden. De reislust bleef Hilde's habitus, en evenzeer bij echtgenoot en kinderen, tot in het verre Japan en Nieuw-Zeeland toe. Hilde schrok dan ook nauwelijks in 1962 toen bleek dat ze eindeloos heen en weer zou moeten reizen van Gent naar Orléans, omdat de nuttige documenten bijna integraal in de Série D van de Archives départementales du Loiret in Orléans zaten. Onversaagd trotseerde ze later jarenlange treinreizen om een onderzoeksproject aan de Gentse universiteit te koppelen aan een deeltijdse leeropdracht middeleeuwen aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. Kloekmoedig werd ze gasthoogleraar in vele buitenlandse, aan het

¹ Over de loopbaan van Hilde Symoens: Dirk Heirbaut & B.C.M. Jacobs, 'De historica van de juristen en de Rechtenfaculteiten. Rechtshistorici uit de Lage Landen. Interview met Hilde Symoens', Pro Memorie, 2019, pp. 3-26.

² Dirk Heirbaut en Theo Veen, 'Rechtshistorici uit de Lage Landen. Interview met R. Feenstra', Pro Memorie, 2003, pp. 3-32.

Max Planck Institute in Frankfurt, aan de University of California in Berkeley³ en Los Angeles, aan het Merton College in Oxford. En, zoals haar vader, ingeschreven in het formele register van wereldburgers, en esperantist, reisde Hilde de hele wereld rond voor de vele congressen die ze inrichtte als secretaris, en later voorzitter, van de internationale commissie voor universiteitsgeschiedenis. Zo heb ik Hilde ontelbare keren ontmoet op exotische plaatsen, zoals Tucson (Arizona), Oslo, Montréal (Canada), Parijs, Middelburg (Zeeland), Amsterdam, Berkeley (California), etc. Haar eigen *peregrinatio academica* is dan ook één grote metafoor voor die van de door haar bestudeerde middeleeuwse studenten. Reizen was voor haar inderdaad veel meer dan 'zich verplaatsen in de ruimte', het betekende 'zich onderdompelen in andere culturen dan de hare'.

Eervolle taken en opdrachten vallen een onderzoeker niet zo maar in de schoot. Niets is toeval in dit verhaal. Hilde Symoens bezat, van huize uit, een onuitputtelijke arbeids-ethos, werklust, plichtsbesef, een tomeloze energie, met vrijwel Protestantse allure, en dat al lang vooraleer ze docente werd aan een Protestantse universiteit in Amsterdam. Kan u zich indenken hoeveel tienduizenden uren verliepen in het archief van Orléans, om de namen op te sporen, van alle studenten uit de hele oude Nederlanden, leden van de zogenaamde Germaanse natie, die rondliepen aan de universiteit van Orléans tussen 1444 en 1602. Een stukje verklaring voor dit huzarenstuk ligt bij de Leidse hoogleraar Robert Feenstra, die intussen een Nederlandse medestrijdster voor dit avontuur had gevonden. Cornelia M. Ridderikhoff is haar naam, en ze werd een professionele tweeling, boezemvriendin voor zestig jaar, zelfs huisgenote, want tijdens de tien jaar als docente aan de VU zat Hilde op kamer in het huis van Corrie in Diemen, nabij Amsterdam. Samen bezorgden ze tussen 1971 en 2015, bij Brill in Leiden, vier vuistdikke boekdelen met de namen van alle Rechten-studenten in Orléans uit de Lage Landen, niet minder dan 2466 dicht bedrukte pagina's⁴. Eruditie van het puurste gehalte. Het gaat allerminst over letterlijk uit de archief-folia getranscribeerde lijsten van studenten. Elk individu werd, stuk voor stuk, nauwkeurig geïdentificeerd, gelokaliseerd naar familiale en geografische herkomst, naar professionele activiteiten na de studie. Contextualiseren heet dat nu, monnikenwerk was dat ooit. Hilde vond de gegevens in tal van andere archieven dan die van Orléans: in het British Museum in Londen, de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag, het Max Planck-Instituut in Frankfurt, en tal van andere collecties. Menige identificatie was de vrucht van een geleerd artikel over een specifiek individu. Veel meer dan honderd heeft Hilde Symoens er gepleegd.

Decennia lang koesterde Hilde de rustige zekerheid van een 'bevoegd verklaarde onderzoekster'. De familiale onderwijs-microbe kon ze niet eindeloos onderdrukken. Toen die naar boven kwam waren er in haar Gentse *alma mater* in haar branche

³ In Berkeley heeft ze in 1993 en 1995 maandenlang gedialogeed met Sheldon Rothblatt, expert bij uitstek van *liberal learning* in de V.S., in diens *Center for Studies in Higher Education*.

⁴ Hilde De Ridder – Symoens & Cornelia M Ridderikhoff, *Les livres des procureurs de la nation germanique de l'ancienne Université d'Orléans, 1444-1602*, 4 vol., Brill Publishers, Leiden, 1971-2015.

weinig vacatures te verwachten. De meeste docenten waren slechts luttele jaren ouder dan zij. Interuniversitaire mobiliteit was toen nog een schaars goed. Gelukkig opende de Europese eenmaking grenzen, en kreeg meer dan één Gentenaar toen kansen in Nederland en de Angelsaksische wereld. En zo postuleerde Hilde Symoens in 1986 voor een hoogleraarschap Middeleeuwse geschiedenis aan de Vrije Universiteit Amsterdam, in opvolging van Adriaan Bredero. Vijftien jaar lang, tot 2001, ontpopte ze er zich tot een bevlogen en geliefde lesgeefster, een inspirerende promotor van innoverende thesissen en doctoraten rond intellectuele, religieuze en culturele thema's⁵. De eeuwige onderzoekster in haar bleef zich tegelijk uitleven, want ze behield in al die jaren haar FWO-onderzoeksopdracht aan de Universiteit Gent. Tot ze van 2001 tot 2008, om familiale redenen, de gemengde formule omzette in een full time hoogleraarschap Moderne Tijden aan de Universiteit Gent.

Hilde Symoens was de zachtmoedigste van alle vernieuwers in haar vakgebied. Ogenschijnlijk bewoog ze zich binnen de krijtlijnen van het klassiek positivistisch vakwerk. In feite verlegde ze stenen zonder dat we het hoorden, discreet, zonder te zeggen dat ze aan het vernieuwen was. Vanaf 1970 schreef ze een boekenkast vol met zeer erudiete bronnen-uitgaven van de inschrijvingen van de 15^e en 16^e eeuwse studenten in Europa. Voor veel vorige generaties van historici volstond die beschrijving van feiten, harde feiten. Voor haar niet. In 1978 legde ze haar essentie vast in een sprankelend essay: *Universiteitsgeschiedenis als bron voor sociale geschiedenis*⁶. Glashelder vertolkte ze, in mensentaal, het concept universiteit in Europa. Ze wou immers weten waarom die jonge mensen naar de universiteit togen, uit welke familie ze kwamen, waar ze in het echte leven terecht kwamen. En zo deed ze plots aan integrale sociale geschiedenis, en bewonderden wij haar innovaties.

De steenverlegging herhaalde zich voor een tweede werkerterrein: dat van de rederijkers. In haar en mijn studententijd was dit het bestofte territorium van menig ouderwetse literair historicus, op zoek naar vernuftige dithyramben en weinig opwindende stilistische raffinementen. Hilde Symoens wou uitvissen waarom die rederijkers zich zo uitsloofden, voor welk publiek, met welke bijbedoelingen. Zo werd het ongemerkt nieuwe politieke en ideologische geschiedenis van de bovenste plank⁷. Ze reveleerde, vaak samen met haar alumna Anne-Laure van Bruaene, de cruciale impact van veel rederijkers op de publieke opinie, hun felle kritiek op het beleid van vele overheden. Ook voor het fenomeen van de hekserij behandelde ze naast het juridische aspect, nadrukkelijk ook de mentale en psychologische

⁵ Haar alumni aan de Vrije Universiteit Amsterdam huldigden haar in 2004 met een Festschrift: Koen Goudriaan, Jaap van Moolenbroek en Ad Tervoort (eds.), *Education and learning in the Netherlands 1400-1600. Essays in honour of Hilde de Ridder-Symoens*, Leiden 2004.

⁶ Hilde De Ridder – Symoens, "Universiteitsgeschiedenis als bron voor sociale geschiedenis", in: *Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis*, 10 (1978), pp. 74-98.

⁷ Hilde De Ridder – Symoens, "Rhetoricians as a bridge Between Learned and Vernacular Culture", in: Bart Ramakers (ed.), *Understanding Art in Antwerp. Classicising the Popular, Popularising the Classic (1540-1580)*, Groningen Studies in Cultural Change XLV (Leuven: Peeters, 2011), pp. 197-203.

achtergronden. Deze nieuwe invalshoeken legden haar visie op het historisch vakwerk bloot: na het feitelijk feitenrelaas moet de historicus graven naar de achterliggende structuren en naar de motivaties van de historische acteurs. Ze stuurde het erudiete en positivistische verhaal van haar Gentse leermeesters bij met taalkunde, sociologie en antropologie. Wel met mate. Het postmodernisme was niet echt aan haar besteed, het bestaan van meervoudige waarheden wel.

Hilde Symoens verstond de kunst om klassieke eruditie te verzoenen met nieuwe methodologische uitdagingen. Voor de hulpwetenschap van de prosopografie heeft ze een andere merkwaardige steen omgedraaid⁸. Ze begon zoals wij allen met haar duizenden studenten van Orléans op fiches te zetten. De immer groeiende proporties, rond de vele identiteiten van middeleeuwse professoren en studenten, daagden haar er toe uit op zoek te gaan naar nieuwe krijtlijnen in de methode. En ze waagde zich nog op rijpere leeftijd aan prosopografische databanken met de *digital humanities* van het Héloïse project.

De grootste steen die Hilde Symoens verlegde zijn de twee delen van *A History of the University in Europe*, 1992 en 1996⁹, een door haar magistraal geleid en grotendeels zelf geschreven *opus magnum*, over de organisatie, de intellectuele rol en de impact op de samenleving van de laatmiddeleeuwse universiteit. Het is de vrucht van haar duizenden voorstudies, en niet in het minst van haar samenwerking met experts ter zake in tientallen buitenlandse, collega's die haar logisch verkozen hadden tot secretaris, en nadien voorzitter, van 1996 tot 2005, van de prestigieuze 'Commission Internationale pour l'Histoire des Universités'. Ze aarzelde niet daarbij te reflecteren over de universiteit van vandaag, had fors kritiek op het puur marktgerichte model, verdedigde fel het *format* van de intellectuele uitdaging in het onderwijs¹⁰.

Telkens ik het gedicht 'Over rustigende vastheid' van Henriette Roland Holst (1869-1952) uit 1896 lees, denk ik aan onze consorior¹¹. Roland Holst schreef: 'Ik werd geboren met een aard die sterk van zelf gaat naar de kern van alle zaken, maar veel stond tusschen mij in en mijn werk'. Net als voor Henriette was voor Hilde de essentie de essentie. Hilde koesterde verantwoordelijkheid. Haar ouders gaven haar de kans tot universitaire studies, en dat privilege moest waar gemaakt worden. Hard werken dus, duizenden bladzijden publiceren. Maar, zoals voor Roland Holst, stond er zoveel

⁸ Hilde De Ridder – Symoens, "Prosopographical Research in the Low Countries concerning the Middle Ages and the Sixteenth Century", in: *Medieval Prosopography*, 14 (1993), pp. 27-120.

⁹ Hilde De Ridder – Symoens (ed.), *A History of the University in Europe. 1: Universities in the Middle Ages*, Cambridge (U.K.), Cambridge University Press, 1992; Hilde De Ridder – Symoens (ed.), *A History of the University in Europe. 2: Universities in Early Modern Europe, 1500-1800*, Cambridge (U.K.), Cambridge University Press, 1996.

¹⁰ Hilde De Ridder – Symoens, "De universiteit van morgen in het licht van de universiteit van gisteren: de Verenigde Staten versus Europa", in: *Tijdschrift voor Onderwijsrecht & Onderwijsbeleid*, 1-2 (2007 – 2008), pp. 88-94.

¹¹ Henriette Roland Holst-van der Schalk, in: *Sonnetten en Verzen in Terzinen geschreven*, Scheltema en Holkema's Boekhandel, Amsterdam, 1896.

tussen haar en haar werk. Hilde heeft de wereld rondom nooit uit het oog verloren. Ze werkte niet alleen voor zichzelf. Ze kwam uit een groot, warm gezin, dat nooit stil kon zitten, en ze creëerde er zelf ook zo een. De dagen waren te kort voor haar duizend professionele taken. En toch was ze er dag en nacht voor haar kinderen en kleinkinderen, voor haar echtgenoot en haar zussen. In de nog bredere wereld was ze sociaal geëngageerd, herkende ze empathisch, kritisch en bewogen wie hulp nodig had. In haar professionele wereld had ze een onfeilbaar oog voor talent, en een gezonde belangstelling voor dwarsliggers. Ze hielp bij voorkeur jonge mensen met raad en steun, liet anderen bloeien. Ze kon goed luisteren, en tekende daarna wegen uit voor een even succesvolle loopbaan als de hare. Daarom werd ze in onze Academie de geëngageerde en succesvolle beschermvrouwe van onze Jonge Academie. Consoror Dominique Willems, haar bondgenote in deze, getuigde in haar 'Terugblik op 10 jaar Jonge Academie' dat zonder Hilde's hardnekkigheid ter zake de Jonge Academie allicht nooit geboren was. Hilde's zorg voor jonge historici nam vele vormen aan. Zo bracht ze met eigen auto tal van jonge buitenlandse onderzoekers naar de meest afgelegen archieven in de Lage Landen, en vonden ze soms wekenlang bij haar thuis onderkomen, als waren ze familie. Er waren nog veel meer kanalen voor haar betrokkenheid in intellectuele netwerken. Ze organiseerde vele Belgisch-Nederlandse historische congressen, talloze colloquia van de rechtshistorici en de universiteitshistorici. In de Orde van den Prince vond ze een ideale werkplaats voor haar sociaal en integer dienstbetoon, in de lijn van de kernwaarden van het genootschap, "tolerantia et amicitia". Consoror Godelieve Laureys schreef me welke zeer gewaardeerde rol Hilde speelde als mederedacteur van het cultuurtijdschrift "Noord & Zuid" van de Orde. Haar engagement lag geheel in het spoor van haar vader die behoorde tot de stichters van de Orde in Congo.

Van de KVAB was ze op 15 november 2003 lid geworden. Ze heeft zich binnen de Klasse Menswetenschappen voluit ingezet als gewaardeerd jurylid van de Declercq-, Duverger- en Arenbergprijzen. Ze was bestuurder van het mgr. Coppensfonds en het Van Cauwelaerfonds. Zij maakte deel uit van de adviesraad van het Vlac (waar zij ook Eurias fellow was in 2011/12), van het Comité Historische Wetenschappen, het Wetenschappelijk Comité Rechtsgeschiedenis en het Comité Humanisme in de Nederlanden. Het liefst stopte ze energie en tijd in die instanties binnen de Klasse die publicaties behartigden; als ondervoorzitter van de redactieraad van *Iura Scripta Historica* – KVAB en van de redactieraad van het Nationaal Biografisch Woordenboek.

In elk van deze gezelschappen, geloofde ze in menselijke goedheid, combineerde ze generositeit met rechtlijnigheid. Ze verdedigde enkel wie het volgens haar verdiende, zonder aanzien des persoons, los van hun karakter en ideologische voorkeuren. Ze deed het, met de 'rustigende vastheid' van Roland Holst, een heel leven lang. In naam van deze Academie, en velen daarbuiten, dank hiervoor Hilde, goede en authentieke vriendin.

Walter Prevenier

Willy Van Overschéé

(27 juli 1953 – 20 augustus 2023)

Gewoon lid van de Klasse Technische Wetenschappen

Zeer geachte familie, geachte consoroeres en confraters,

Nu de eerste schok van het schielijk overlijden op 70-jarige leeftijd van onze vriend en confrater Willy Van Overschéé stilaan plaats maakt voor het koesteren van dierbare herinneringen, past het om vandaag vanuit onze Academie hiertoe een bijdrage te leveren. De eer hiervoor valt mij te beurt, wat ik in alle nederigheid heb aanvaard met dank aan de Academie. Ik wil hierbij confrater Valentin Van den Balck bedanken voor zijn gewaardeerde

bijdrage tot deze tekst.

Willy behaalde het diploma van burgerlijk elektrotechnisch ingenieur in 1976 aan de Universiteit Gent. Hij begon zijn loopbaan in 1977 bij IBM als Systems Engineer. In de begindagen van de computer was dit één van de meest technisch uitdagende functies binnen een gerenommeerd bedrijf, en het dwong respect af van de klanten die nog grotendeels onwetend waren in het prille domein van de IT.

In de daaropvolgende jaren doorliep Willy diverse geledingen binnen IBM tot hij werd benoemd tot Directeur Industriële klanten in 1994. Van 1996 tot 2005 verbleef hij in diverse Europese vestigingen als drijvende kracht van innovaties in de uitbouw van nieuwe kanalen, centralisatie van relatiebeheer en uiteindelijk als Europees marketing directeur voor product- en proces-innovatie oplossingen.

In 2005 keert hij terug naar de Benelux voor de oprichting van nieuwe ondersteuningsdiensten en vanaf 2008 leidde hij de divisie voor Industriële en Distributiebedrijven als lid van het directiecomité van IBM België/Luxemburg. Deze indrukwekkende carrière binnen IBM ontsnapte echter niet aan de turbulentie van de economisch moeilijke jaren van IBM, en Willy besloot om begin 2012 van de uitstapregeling gebruik te maken om nieuwe wegen in te slaan.

En hiermee begon de periode van intense samenwerking tussen Willy en mezelf.

Onze kennismaking begon al in 1996 in het kader van CIM_CIL, het toen nieuw opgericht technologie-transfercentrum voor computergesteund beheer van de werkvloer in productiebedrijven. Dit centrum werd opgericht door prof. Muller en mezelf binnen de vakgroep Industrieel Beheer van de Universiteit Gent, waar ik sinds 1992 als professor Operations Management werkte. IBM schonk ons een op dat moment state of the art computersysteem, en Willy trad als afgevaardigde van IBM toe tot de Raad van Bestuur van het centrum.

De marketingkennis en ervaring van Willy, samen met zijn contacten, bleken al gauw een belangrijke factor om de academische kennis uit te dragen naar de Vlaamse bedrijfswereld. Ik durf te stellen dat zijn inzichten en onderzoekende geest er mede voor gezorgd hebben dat de vakgroep Industrieel Beheer niet in de val is getrapt van ivoren toren mentaliteit (een verwijt dat academici vaak horen, soms terecht overigens), maar daarentegen zijn onderzoeksagenda altijd heeft getoetst aan de industriële relevantie van het werkveld. Dit bleek een belangrijke factor toen de vakgroep één van de kernlabo's werd bij de oprichting van Flanders Make, het strategisch onderzoekscentrum voor de maakindustrie van de Vlaamse Regering. Willy deelde zijn kennis overigens ook als gastdocent binnen het Postgraduaat programma Bedrijfskundig Ingenieur van de Faculteit Ingenieurswetenschappen en Architectuur van de Universiteit Gent.

De steeds hechtere samenwerking met Willy resulteerde in enkele belangrijke mijlpalen. Zo werd CIM_CIL de exclusieve partner van de American Production and Inventory Control Society (of APICS). Dit is (nog steeds trouwens) het wereldwijde kennis- en certificatiecentrum inzake Beheerssystemen in Logistiek, productie- en voorraadbeheer. Het organiseren van de cursussen, en certificatieexamens, en de commerciële samenwerkingen met de overige Europese partners van APICS, triggerden de aandacht en inzet van Willy in toenemende mate, in zoverre dat hij in 2012 aanvaardde om CEO te worden van CIM_CIL. Het betekende een belangrijke opstap in de groeicurve van het kenniscentrum, wat toeliet om de wetenschappelijke principes en concepten binnen dit vakdomein breed te verspreiden onder de bedrijven, in Vlaanderen, en al snel ook in het franstalige deel van België.

Willy slaagde erin om enkele van de Belgische deskundigen in het domein rond zich te scharen als lesgevers, en al gauw ook als partners in het centrum. Dit lukte omdat Willy als geen ander de brug kon slaan tussen de theoretische inzichten waar duurzame oplossingen moeten op steunen en de duidelijke noden van de bedrijven om hun logistiek en productie beter onder controle te krijgen, een talent dat helaas aan weinigen gegeven is. De waardering en het respect dat hij hiervoor van de deskundigen kreeg bleek treffend, toen zij quasi allen aanwezig waren op de intieme afscheidsdienst van Willy op 28 augustus.

Een tweede mijlpaal was de oprichting van het bedrijf Möbius Research & Consulting in 1997, waar hij één van de 4 stichters was. Ook dit bedrijf had in zijn visie de inzet van wetenschappelijke principes in het domein van Supply Chain Management en is ondertussen uitgegroeid tot een serieuze speler in België en daarbuiten.

In 2018 ging Willy met pensioen. CIM_CIL was toen al enkele jaren overgenomen door het bedrijf MOORE Belgium. Maar stilzitten was niet aan Willy besteed. Zijn internationale contacten uit de APICS periode zette hij in voor de American Society for Engineering Management (ASEM), eerst als Director International Operations, en dan in 2020 tot eind 2022 als President van ASEM Europe.

Willy Van Overschée werd lid van CAWET in 2000 en lid van Klasse Technische Wetenschappen bij de overgang van CAWET naar KTW in 2009. Als enige klasse omvat KTW niet alleen academici, maar ook eminente vertegenwoordigers van de bedrijfswereld. Uit het voorgaande mag blijken dat Willy als bruggenbouwer hier perfect in paste. Hij was een actief lid van de Klasse, en werkte mee aan verschillende standpunten, zoals "De maakindustrie: motor van welvaart in Vlaanderen" in 2013. Hij leidde zelf in 2018 de werkgroep die het Academiestandpunt samenstelde over "De mobiliteit van morgen: zijn we klaar voor een paradigmawissel?".

Willy Van Overschée was tevens commandeur in de Leopoldsorde.

Tot slot wil ook enkele persoonlijke reflecties met u delen.

Over een periode van 27 jaar heb ik Willy leren kennen als een ietwat introverte persoon, die steeds rusteloos piekerde over de nieuwe uitdagingen die op zijn pad kwamen, en die zocht naar acties om deze een stap verder te brengen naar hun oplossing. Hij was als geen ander in staat om ideeën om te zetten in concrete realisaties, waardoor hij een centrale rol speelde in de organisaties waarin hij actief was. Dat deze rol vaak ook een zware verantwoordelijkheid met zich meebracht bleek voor Willy toch een niet te onderschatten bron van (innerlijke) stress, die hij echter nooit afwimpelde op zijn medewerkers. Ik beken dat wij, zijn dichtste collega's, Willy hiervoor te weinig expliciet hebben bedankt. Zoals vaak bij een plots overlijden, was dit ongetwijfeld één van de heersende gedachten toen we bij de uitvaartdienst onze herinneringen aan Willy lieten opborrelen.

Willy was naast een kunstminnend persoon tevens zeer sociaalvoelend. Dit engagement heeft hij waargemaakt o.a. als lid van de Rotary club Gent-Prinsenhof en als lid van de Orde van den Prince. Hij was tevens sinds 2022 Mentor binnen het programma "Duo for a Job", waarbinnen kansarme jongeren begeleid worden op hun eerste stappen in de bedrijfswereld.

Willy was een gedreven persoon die zich evenwel steeds empathisch en bescheiden opstelde. Hij liet anderen vaak de eer opstrijken van verwezenlijkingen waar hij met zijn intelligentie en brede ervaring substantieel aan had bijgedragen.

We kunnen enkel dankbaar zijn als mens, als collega, en als Academie, voor de rol die Willy heeft gespeeld, een rol die al te brusk is afgebroken op 20 augustus 2023. We wensen de familie verder veel sterkte, weet dat de herinnering aan Willy zal blijven.

Ik dank U.

Hendrik Van Landeghem

Academische Fondsen en Prijzen

Laureaten van de Academie 2023

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten kent jaarlijks vier prijzen toe in de respectievelijke disciplines van de vier Klassen, ter bekroning van de carrière van een jong onderzoeker of kunstenaar. De laureaten van de Academie zijn de belangrijkste wetenschappelijke en/of culturele prijzen die de Academie uitreikt ter bevordering van wetenschap en cultuur en zij worden gehonoreerd met een bedrag van € 10.000.

Vorige Laureaten:

	Natuurwet.	Menswet.	Kunsten	Techn. Wet.
2001	Annemie Bogaerts	Roland Breur	-	-
2002	Ivo Vankelecom	Marc Brysbaert	Wim Henderickx	-
2003	Luc De Meester	Jan Papy	-	-
2004	Femke Olyslager	Jan De Houwer	Berlinde De Bruyckere	-
2005	Michaël Deleuze	Dirk Van Hulle	Peter Swinnen	-
2006	Bart Van der Bruggen	Joep Konings	Barbara Baert	-
2007	Frank De Proft	Marc Depauw	Petra Vermote	-
2008	Jo Dewulf	Filip Lievens	Katelijne Schiltz	-
2009	Ronny Keppens	Wim Vandenbussche	Nick Andrews	-
2010	Steven De Feyter	Wim Verbeke	Koenraad Brosens	Lieven Eeckhout
2011	Veronique Van Speybroeck	Peter Van Nuffelen	Annelies Van Parys	Michaël De Volder
2012	Johan Verbeeck	Hans Op de Beeck	Koenraad Jonckheere	Dries Van Thourhout
2013	Peter Bienstman	Steven Vanderputten	Karel Vanhaesebrouck	Nico Boon
2014	Tom Coenye	Koen Luyckx	Stefan Prins	Bart Merci
2015	Christophe Detavernier	Jean-Christophe Verstraete	Pieter Martens	Wim Van Paepegem
2016	Sara Bals	Ernst Koster	Steven Baelen	Korneel Rabaey
2017	Mo Lamkanfi	Koen De Temmerman	Vlad Ionescu	Marian Verhelst
2018	Martin Guiliams	Bert De Smedt	Sofie Muller	Günther Roelkens
2019	Wendy Lowen	Violet Soen	Marjan Sterckx	Steven Latré
2020	Pieter Van Vlierberghe	Kristof De Witte	Nick Ervinck	Tom Defoirdt
2021	Bert De Rybel	Lieve Van Hoof	Rajesh Heynickx	Bart Vermang
2022	Rob Ameloot	Céline Gillebert	Joachim Dejonghe	Sarah Verhulst

Werden uitgeroepen tot Laureaat van de Academie 2023:

- Mevrouw Sarah Lebeer in de Klasse van de Natuurwetenschappen
- De heer Raf Van Rooy in de Klasse van de Menswetenschappen
- De heer Kurt Bertels in de Klasse van de Kunsten
- De heer Maarten De Vos in de Klasse van de Technische Wetenschappen

Sarah LEBEER

Sarah Lebeer is een gepassioneerde microbiologe en bio-ingenieur, een gewaardeerd professor en een fervent pleitbezorger voor meer aandacht voor gunstige bacteriën en microbiële diversiteit in het algemeen. Als moeder van drie kinderen haalt ze veel inspiratie voor haar onderzoek uit het dagelijkse leven. Haar wetenschappelijke carrière begon met het behalen van een ingenieursdiploma in de bio-ingenieurswetenschappen aan de KU Leuven, waarbij ze zich specialiseerde in cel- en genbiotechnologie met een minor in voeding & gezondheid in 2004. In 2008 promoveerde ze tot doctor in de bio-ingenieurswetenschappen met haar onderzoek gericht op probiotica, bacteriële genetica en inflammatoire darmaandoeningen. Na haar doctoraat volgde ze een postdoctoraal onderzoekstraject dat de interactie tussen lactobacillen, virussen en mucosale immunologie bestudeerde. In november 2011 kreeg ze een onderzoekspositie (ZAPBOF) als professor Microbiologie en Biotechnologie aan de UAntwerpen. In januari 2023 werd ze gepromoveerd tot gewoon hoogleraar.

Sarah Lebeer leidt een toegewijd team dat gunstige bacteriën voor menselijke, dierlijke, plantaardige en planetaire gezondheid bestudeert. Haar grote passie ligt in het beter begrijpen van de familie van de Lactobacillaceae (lactobacillen) en hoe deze fascinerende bacteriën gunstige functies in verschillende omgevingen vervullen. Ze is bekend om haar baanbrekende onderzoek naar lactobacillen in probiotica, gefermenteerde voedingsmiddelen, de vagina en de neus.

In 2020 verwierf Sarah een prestigieuze ERC Starting Grant, genaamd Lacto-Be, om meer diepgaande kennis op te doen over de evolutionaire geschiedenis en ecologie van lactobacillen. Met deze ERC-beurs richtte Sarah ook het Isala citizenscience project op, dat tot doel heeft meer inzicht te verkrijgen in de ecologie en rol van vaginale lactobacillen voor de gezondheid van vrouwen ([Http://isala.be](http://isala.be)). Dit project is uitgegroeid tot het grootste wereldwijde project over het vaginale microbioom, met zusterprojecten over de hele wereld (Peru, Kameroen, Nigeria, Zwitserland, Frankrijk, VK, Spanje, Oeganda, enz.).

Sarah's ultieme droom is te werken aan nieuwe geneesmiddelen op basis van levende bacteriën en de nieuwste inzichten in het microbiom, een geheel nieuwe categorie van geneesmiddelen.

Raf VAN ROOY

Raf Van Rooy is als tenure track-docent verbonden aan de onderzoekseenheid Literatuurwetenschap en Culturele Studies, KU Leuven. Van Rooy studeerde Klassieke Talen en Algemene Taalkunde aan de KU Leuven (2008-12). In 2010-11 ging hij op Erasmusuitwisseling naar de Aristoteles-Universiteit van Thessaloniki. Daarna studeerde hij oude Indo-Europese talen (MA, UCLouvain, 2013) en vroegmoderne geschiedenis (BA, KU Leuven, 2017; MA, UGent, 2018). In 2017 behaalde hij als FWO-aspirant de graad van doctor in de Taalkunde. In 2017-22 werkte hij als postdoctoraal onderzoeker van het FWO aan de KU Leuven, vanaf 2021 in combinatie met een Marie Skłodowska-Curie-beurs van de Europese Commissie. In het kader daarvan werkte hij aan de Universiteit van Oslo (2021-22). Hij verrichtte voorts onderzoek in onder meer Edmonton, Gotha, Leiden en Athene.

Van Rooy bestudeert de receptiegeschiedenis van de klassieke oudheid. Zijn proefschrift behandelde het ontstaan en de geschiedenis van het begrippenpaar 'taal' en 'dialect' en de cruciale rol die 16de-eeuwse denkers daarin speelden. Dit mondde uit in twee monografieën bij de gerenommeerde uitgevers Language Science Press (*Greece's Labyrinth of Language*, 2020) en Oxford University Press (*Language or Dialect?*, 2020). In het kader van zijn Marie Curie-beurs deed Van Rooy onderzoek naar het verband tussen de migratie van Grieken en het ontstaan van contrastieve taalstudies in de Italiaanse Renaissance: een paper over dit thema verschijnt binnenkort in *Renaissance Quarterly* (Cambridge University Press). Bovendien coördineert Van Rooy de ontwikkeling van DaLeT, de Database of the Leuven Trilingue (www.dalet.be), een databank van het befaamde Drietalencollege (Latijn-Grieks-Hebreeuws) in 16de-eeuws Leuven. Momenteel bouwt Van Rooy een nieuwe onderzoekslijn uit naar het gebruik van de Griekse taal in de vroegmoderne periode, met focus op Latijn-Griekse code-switching in de vroegmoderne periode en de Nieuw-Oudgriekse literatuur.

Sinds 2022 is Van Rooy co-hoofdredacteur van het internationale vaktijdschrift *Humanistica Lovaniensia* en de bijbehorende Supplementa-boekenreeks. Hij is als gastspreker te zien in *Alfavitos* (2021), een documentaire over de geschiedenis van de Griekse taal, en te horen in de podcastreeks van de Universiteit van Vlaanderen (2021, 'Is het West-Vlaams ook een taal?'). Daarnaast ontwikkelt hij lespakketten op maat van het secundair onderwijs (Latijn-Grieks-geschiedenis). Voor zijn onderzoek kreeg Van Rooy onder meer de Prijs van de Onderzoeksraad (2021). In 2023 was hij tot slot laureaat van de Eos Pipet.

Kurt BERTELS

Dr. Kurt Bertels is een klassieke saxofonist en postdoctoraal onderzoeker. Hij studeerde in de klas van saxofonist Norbert Nozy aan het Koninklijk Conservatorium Brussel en promoveerde in 2020 tot doctor in de kunsten aan de VUB/Koninklijk Conservatorium Brussel met zijn proefschrift over de 19de-eeuwse Brusselse saxofoonschool (1867-1904). Momenteel werkt hij als onderzoeker aan het Koninklijk Conservatorium Brussel, LUCA School of Arts (KU Leuven) en het Koninklijk Conservatorium Antwerpen.

Zijn onderzoek focust op de vroege saxofooncultuur in de 19de en vroege 20ste eeuw, met een bijzondere aandacht voor de historische saxofoonpraktijk, transnationale verbanden en de rol van mecenaat, gender en ras in de geschiedenis van het instrument. Hij publiceerde zijn monografie 'Een ongehoord geluid' (ASP Editions 2020) en stelde een reconstructie van de 19de-eeuwse saxofoonpraktijk voor aan de hand van twee cd's: *The Saxophone in 19th-Century Brussels* en *Works for Saxophone and Orchestra* by Paul Gilson (Etcetera Records 2020).

Als hoofdredacteur leidde hij de publicatie van de eerste wetenschappelijke bundels over de Belgische componist Paul Gilson (ASP Editions 2023) en over Elise Hall, een van de eerste vrouwelijke saxofonisten (Leuven University Press 2024). Bertels is een verkozen redactielid van het wetenschappelijke tijdschrift *The Saxophone Symposium*. Daarnaast is hij lid van de Jonge Academie (2021-2026), waar hij onder meer de werkgroep 'Artistic Research' heeft opgericht. Als solist en als lid van kamermuziekensembles (Kugoni Trio, Anemos Saxofoonkwartet, Duo Eolienne) concerteert hij en werkt hij mee aan cd-, radio-, en televisieopnames in binnen- en buitenland.

Een rode draad in zijn praktijk is het promoten van historische en hedendaagse muziek van Belgische componisten. Hiervoor ontving hij in 2012 de UBC-medaille en in 2018 de Fuga Trofee van de Unie van de Belgische Componisten.

Maarten DE VOS

Maarten De Vos is momenteel BOF hoogleraar bij de departementen Elektrotechniek en Ontwikkeling & Regeneratie (Faculteit Geneeskunde) van de KU Leuven, na Associate Professor aan de Universiteit van Oxford (VK) en junior professor aan de Universiteit van Oldenburg (Duitsland) geweest te zijn. Hij behaalde een MSc (2005) en PhD (2009) in Elektrotechniek aan de KU Leuven. In het verleden heeft hij verschillende onderzoeksverblijven gerealiseerd aan buitenlandse universiteiten (o.a. Tel Aviv (Israel), Stanford (USA), Canterbury (NZ)).

Zijn onderzoek is bekend binnen het vakgebied van Artificiële Intelligentie (AI) voor gezondheidstoepassingen, in het bijzonder voor het afleiden van persoonlijke

biosignaturen van de gezondheid van patiënten. Hij realiseert dit aan de hand van vernuftige analyses op data die via draagbare sensoren verkregen worden. Momenteel worden zijn AI-oplossingen gebruikt in verschillende toepassingen in de gezondheidszorg, van neonatale monitoring tot ouderenzorg. Dit onderzoek werd gerealiseerd met fondsen van FWO, EU Horizon 2020, AI Impulsprogramma, Wellcome Trust, EIT en met steun van de industrie (bv Roche, Jansen).

Zijn baanbrekende onderzoek op het gebied van mobiele real-life hersenmonitoring heeft verschillende innovatieprijzen gewonnen, waaronder de prestigieuze Mobile Brain Body monitoring Prijs (2017), de Martin Black Prijs voor het beste artikel in *Physiological Measurements* (2019) en in de IEEE EMBS Benelux award voor beste paper op biomedisch gebied (2021).

Hij heeft een sterke interesse in het bereiken van impact door translationeel onderzoek, hij is programmadirecteur van het medische innovatieprogramma Design4Health en heeft adviesrollen vervuld bij spin-offbedrijven in de gezondheidszorg rond het gebruik van AI-oplossingen in hun productportfolio. Recent coördineert hij de R&D-activiteiten bij ArtiQ. Hij is associate editor voor *Frontiers in Artificial Intelligence* en *IEEE Journal of Biomedical Health Informatics* en lid van de editorial board van *Journal of neural engineering* en *Nature Digital Health*. Sinds 2022 is hij lid van de Hoge Gezondheidsraad in België. Hij is chair van een Europese COST action en organiseert regelmatig workshops en internationale AI competities in zijn domein.

Gouden Penning 2023

De Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten overhandigt jaarlijks een Gouden Penning aan een persoonlijkheid die voor het brede publiek een belangrijke bijdrage heeft geleverd tot de aanmoediging en de verspreiding van de wetenschap en van de kunst.

Vorige laureaten:

1998: dr. Jan Briers jr.	2010: burggraaf Frank De Winne
1999: dr. Paul Janssen	2011: Herman Van Rompuy
2000: Philippe Herreweghe	2013: Jacques Rogge
2001: Karel Van Miert	2014: Marleen Temmerman
2002: dr. Peter Piot	2015: Sigiswald Kuijken
2003: barones Angèle Manteau	2016: Alain Platel
2004: Roger Raveel	2017: Frits Van Oostrom
2005: dr. Ingrid Daubechies	2018: Jos Delbeke
2006: Jacques Wirtz	2019: Emile Boulpaep
2007: René Jacobs	2020: Erika Vlieghe
2008: Robert Caliau	2021 : Thomas Leysen
2009: Dries Van Noten	2022 : Guido Gryseels

Laureaat Gouden Penning 2023: Ivo VAN HOVE

De Gouden Penning wordt jaarlijks uitgereikt aan een persoonlijkheid die voor het brede publiek een belangrijke bijdrage heeft geleverd tot de aanmoediging en de verspreiding van de wetenschap of van de kunsten. Op voordracht van de vier Klassen werd de Gouden Penning 2023 toegekend aan Ivo Van Hove.

De Gouden Penning gaat dit jaar naar regisseur Ivo Van Hove, die als artistiek innovator een ambassadeur is van de Vlaamse cultuur op internationaal niveau. Het werkterrein van Ivo Van Hove – samen met zijn levenspartner en scenograaf Jan Versweyveld – is enorm: hij kende een Vlaamse, Belgische en internationale topcarrière. Zijn oeuvre omvat werk als theatermaker, maar ook affiniteiten met film en opera, omgang met klassieke en moderne theaterschrijvers als met hedendaagse auteurs, sociaal-maatschappelijke betrokkenheid, een feilloos aanvoelen van wat leeft in de kunstwereld en de wereld daarbuiten. “In zijn handen worden theater en opera geen verouderde museale kunsten, maar een spiegel van onze tijd,” aldus KVAB-voorzitter Christoffel Waelkens.

Ivo van Hove was sinds 2001 tot 1 september 2023 directeur van Internationaal Theater Amsterdam (ITA). Hij regisseerde o.a. Romeinse Tragedies en Kings of War naar Shakespeare, Angels in America, Scènes uit een huwelijk, Rouw siert Electra, The Fountainhead, De stille kracht, De dingen die voorbijgaan, Dood in Venetië, Een Klein Leven, Age of Rage en Mijn Lieve Gunsteling. Zijn producties spelen over de hele wereld van NY, London, Chili, Argentinië, Moskou, Sydney tot Taipei. Hij regisseerde de ensembles van La Comédie-Française, het Deutsches Schauspielhaus Hamburg, de Schaubühne Berlin, het National Theatre London en het Wiener Burghtheater. Zijn regies van A view from the Bridge, The Crucible en Network speelden op West End en Broadway. In het National Theater in London regisseerde van Hove Hedda Gabler, Network, All About Eve, The Human Voice en A Little Life. Hij werkte met acteurs als Juliette Binoche, Bryan Cranston, Gillian Anderson, Jude Law en Isabelle Huppert. Met David Bowie maakte hij Lazarus, diens laatste werk.

Van Hove enceneerde opera bij o.a. Opéra de Paris, De Nationale Opera, Komische Oper Berlin, De Vlaamse Opera en De Munt in Brussel. In 2023 maakte hij zijn debuut in de Metropolitan Opera New York met twee operaproducties.

Van Hove is bekroond met o.a. twee Tony Awards, twee Olivier Awards, de Drama Desk Award, prijs van de kritiek in Nederland, New York, London en Frankrijk. Hij is Commandeur dans l'Ordre des Arts et des Lettres in Frankrijk, Commandeur in de Kroonorde in België. Hij ontving de Vlaamse Cultuurprijs voor Algemene Culturele Verdienste. In 2019 ontving van Hove de VSCD-oeuvre prijs en de Johannes Vermeer Prijs, de Nederlandse staatspijs voor de kunsten.

Vanaf 2024 wordt hij Intendant van de Ruhrtriennale. Toekomstige producties: Jezus Christ Superstar in Amsterdam en in London de creatie van Opening Night, een nieuwe musical i.s.m. Rufus Wainwright.

Onderscheiding Wetenschapscommunicatie

Omdat onderzoekers vaak een hoge druk ervaren om wetenschappelijke artikels te publiceren en ook voornamelijk op hun onderzoek worden geëvalueerd, vergt het een ernstige inspanning om daarnaast ook nog eens over dat onderzoek te communiceren bij het grote publiek. Daarom reiken de KVAB en de Jonge Academie elk jaar één loopbaanprijs en verschillende jaarpreizen uit aan wetenschappers met een uitzonderlijke verdienste in wetenschapscommunicatie. Op dit moment is aan de onderscheidingen geen geldprijs verbonden.

De onderscheiding wordt beheerd door een stuurgroep die ook optreedt als jury. Ze bestaat uit specialisten in wetenschapscommunicatie, namelijk medewerkers van de expertisecellen wetenschapscommunicatie van de Vlaamse associaties van universiteiten en hogescholen, leden van de Academie en Jonge Academie en verder vertegenwoordigers van andere Vlaamse of Belgische onderzoeksinstituten, de industrie en het overheidsbeleid (EWI, VARIO), aangevuld met experts (VRT, Eos, professor wetenschapscommunicatie). De stuurgroep werd in 2023 voorgezeten door Lieven Verschaffel (lid KVAB) en Caroline Masquillier (lid Jonge Academie). In 2023 koos de stuurgroep uitzonderlijk geen loopbaanprijslaureaat. Zij selecteerde 12 laureaten voor een jaarprijs. Opnieuw verkoos de jury ook een 'Jonge Belofte', een jaarprijswinnaar die (I) op individuele basis kandideerde en (II) maximaal tien jaar geleden een doctoraat behaalde.

De vruchtbare samenwerking met wetenschapsmagazine EOS werd ook in 2023 verdergezet. Men kon online stemmen tussen de jaarprijslaureaten voor de EOS publieksfavoriet. De plechtige uitreiking vond plaats op 14 november 2023. Die dag werden de Jonge Belofte en de EOS publieksfavoriet bekendgemaakt.

Laureaten Jaarprijs 2023:

Laureaat: Tinne CLAES

Tinne Claes wordt onderscheiden met een Jaarprijs Wetenschapscommunicatie voor haar boek en podcastreeks 'Zaad zonder Naam' een genuanceerd en empathisch relaas van de geschiedenis van de spermabank in België. De jury waardeerde de uitgekende mediastrategie en was onder de indruk van de geleverde inspanningen rond storytelling

Laureaat: Bram CONSTANDT

Bram Constandt wordt onderscheiden met een Jaarprijs Wetenschapscommunicatie voor zijn waaijer aan activiteiten voor een divers publiek over gokreclame, waarmee hij erin slaagt om wetenschappelijke kennis over de impact van verschillende vormen van gokreclame breed te verspreiden en de kritische blik aan te scherpen, wat uiteindelijk mee geleid heeft tot een verbod op gokreclame en goksponsoring.

Laureaat: Jan DE BEULE, Kenny DE COMMER en Ann DOOMS

Jan De Beule, Kenny De Commer en Ann Doods worden onderscheiden met een Jaarprijs Wetenschapscommunicatie voor BIMS, The Beautiful Impact of Mathematics in Society, waarmee zij wiskunde op verfrissende wijze tot een aantrekkelijke (studie)keuze voor de jeugd, en vooral ook meisjes, maken.

Laureaat: Elisabeth DE BRUIJN, Marie-Charlotte LE BAILLY en Steven VAN IMPE

Elisabeth De Bruijn, Marie-Charlotte Le Bailly en Steven Van Impe worden onderscheiden met een Jaarprijs Wetenschapscommunicatie voor 'Helden in Harnas', een tentoonstelling met flankerende communicatie over ridderromans uit de 15e en 16e eeuw. De focus op het universele recept voor een goed heldenverhaal brengt deze oude romans opnieuw tot leven. Zo wordt cultureel erfgoed professioneel en veelzijdig ontsloten voor een breed publiek, geduid en bewaard.

Laureaat: Isabelle DEVOS, Sarah HEYNSSENS en Sven VRIELINCK

Isabelle Devos, Sarah Heynssens en Sven Vrielinck worden onderscheiden met een Jaarprijs Wetenschapscommunicatie voor 'SOS Antwerpen', hun boeiend en uitdagend burgerwetenschapsproject rond demografie en dood in Antwerpen, waarbij burgers aangespoord worden om zelf aan historisch onderzoek te doen. SOS Antwerpen betreft niet alleen burgers bij de dataverzameling en -analyse, maar geeft hen ook echt inzicht in het proces van wetenschap.

Laureaat: Charlès DUPONT

Charlès Dupont wordt onderscheiden met een Jaarprijs Wetenschapscommunicatie voor haar drempelverlagend 'Levenswensenkaarten' project dat moeilijke onderwerpen rond vroegtijdige of voorafgaande zorgplanning, het levenseinde, sterven en de dood bespreekbaar maakt en tegelijk inkijk geeft in het wetenschappelijke proces achter de aanpak.

Laureaat: Annick Gilles

Annick Gilles wordt onderscheiden met een Jaarprijs Wetenschapscommunicatie voor haar boek 'h(OREN)dol?!' dat op een toegankelijke manier de problematiek van finitus onder de aandacht brengt en de wetenschappelijke inzichten erover uit de doeken doet.

Laureaat: Emma BEUCKELS, Marloes DE BRABANDERE, Steffi DE JANS, Liselot HUDDERS, Elisabeth VAN DEN ABEELE en Ini VANWESENBEECK

Emma Beuckels, Marloes de Brabandere, Steffi De Jans, Liselot Hudders, Elisabeth Van den Abeele en Ini Vanwesenbeeck worden onderscheiden met een Jaarprijs Wetenschapscommunicatie voor 'Magditonline.be', een maatschappelijk zeer relevant communicatieproject om het bewustzijn te verhogen omtrent de gevaren die verbonden zijn aan het delen van informatie over je kind op sociale media. De zeer heldere website werkt informierend en sensibiliserend, de inzet van influencers was een doordachte keuze.

Laureaat: Francisca MULLENS

Francisca Mullens wordt onderscheiden met een Jaarprijs Wetenschapscommunicatie voor haar podcast 'Welgemeend' en de bijbehorende website www.welwerk.be die overtuigend bijdragen aan het vergroten van kennis en het ondersteunen van genuanceerde opinies over werk en werktijd bij een breed publiek.

Laureaat: Iris STIERS

Iris Stiers wordt onderscheiden met een Jaarprijs Wetenschapscommunicatie voor haar veelzijdige en enthousiaste burgerwetenschaps- en communicatieactiviteiten rond exotische planten en milieu, waarin informeren en sensibiliseren hand in hand gaan. Zij richt zich tot verschillende doelgroepen, inclusief scholen en jongeren, en past haar verhaal aan het doelpubliek aan.

Laureaat: Pieter VERSTRAETE

Pieter Verstraete wordt onderscheiden met een Jaarprijs Wetenschapscommunicatie voor zijn tentoonstelling 'Stiltezoekers: in de klas en in de wereld', waarin de complexe thematiek van stilte vanuit historisch pedagogisch oogpunt werd belicht voor een breed publiek, met aandacht voor bijzondere doelgroepen.

Henri Schoutedenprijs

De Henri Schoutedenprijs is een tweejaarlijkse prijs waarmee een belangrijk oorspronkelijk werk over faunistiek (bij voorkeur van Afrika), systematiek, ecologie, ethologie of anatomie van de dieren wordt bekroond.

Vorige Laureaten:

1965: Alex Fain	2001: Kurt Jordaens
1967: Dirk Thys van den Audenaerde	2003: Yves Samyn
1969: Maria Morlion	2005: Hilde Eggermont
1975: Wim De Smet	2007: Stijn Devaere
1979: Michel Louette	2009: Tom Geerinckx
1983: Wim Van Neer	2011: Anne Laudisoit en Lies Durnez
1985: Jan Van Stalle	2013: Maarten Vanhove
1987: Anne Huysseune	2015: Sophie Gryseels
1989: Paul De Ley	2017: Benny Borremans
1993: Herwig Leirs	2019: Filip Huyghe
1995: Hendrik Segers	2021: Chris Broeckhoven en Frederik Van de Perre
1997: Peter Verdyck	
1999: Hans De Wolf	

Laureaat 2023: Michaël NIKOLAÏ

The evolution and function of integumentary melanin.

Michaël Nicolaï wijdt zijn onderzoek aan kleuren in dieren, wat voortkomt uit zijn levenslange passie voor zowel kleuren als dieren. Wekelijks bracht hij bezoeken aan zijn grootvader, een schilder, waar hij gefascineerd raakte door kleuren. Zijn liefde voor de natuur werd op zijn beurt aangewakkerd door frequente wandelingen buiten en jaarlijkse bezoeken aan het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN) en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika (KMMA). Nadat hij zijn Bachelor en Master in Biologie aan de KU Leuven had voltooid, werd zijn passie voor fylogenetisch onderzoek zijn drijfveer om een aanvullende Master in Biologie met specialisatie in Herpetologie aan de VUB te volgen. Na deze Master begon hij zijn doctoraat aan de UGent.

Het doel van zijn doctoraatsonderzoek was het bestuderen van de evolutie en functie van melanine, het pigment dat verantwoordelijk is voor zwarte kleur, in vogels en reptielen. Door meer dan 3500 soorten vogels te bestuderen, waaronder exemplaren uit de collecties van het KBIN en het KMMA (sommige verzameld door Henri Schouteden), ontdekte hij dat, net als mensen, vogels donkere huid ontwikkelden als bescherming tegen UV-straling. Bovendien vond hij dat zwarte vleugels de

vliegefficiëntie verhogen en dat zeevogels onafhankelijk zwarte vleugels evolueerden maar dat dit voornamelijk gebeurde in de beste vliegers. Dit suggereert dat zwarte vleugels evolueerden als een adaptatie voor een meer efficiëntere vlucht. Tot slot onderzocht hij waarom honingzuigers zo kleurrijk zijn. Hij ontdekte dat deze vogels een nieuw kleurmechanisme ontwikkelden, namelijk iriserende kleuren, waardoor honingzuigers een breed scala aan kleuren konden genereren, wat soortenherkenning efficiënter maakte. De evolutie van dit kleurmechanisme is dan ook nauw verbonden met de diversificatie van deze vogelfamilie.

Als postdoc, verbonden aan zowel de UGent als Harvard University, richt hij zich op het onderzoeken van de genetica, evolutie en functie van iriserende kleuren in vogels. Deze iriserende veren veranderen van kleur afhankelijk van de waarnemingshoek en ontstaan door de organisatie van melanosomen (de organellen die melanine bevatten) in nanostructuren. Naast onderzoek is Michaël ook een fervent natuurfotograaf en reist hij de wereld rond op zoek naar zo veel mogelijk (kleurrijke) dieren.

Paul Van Oyeprijs

De Paul Van Oyeprijs wordt tweejaarlijks uitgereikt aan een oorspronkelijk werk in voorkeurorde over veldwerk op het gebied van de hydrobiologie in de breedste zin van het woord; systematiek van 'protisten' of van invertebraten; algemene biologie.

Vorige Laureaten:

1969: Margaretha De Ridder

1975: Jan Rammeloo

1977: Eric Coppejans

1979: Adolf Caljon

1981: Robert Bosmans

1983: Marc Coussement

1985: Koen Martens

1987: Joris Peters

1991: Luc Demeester

1999: Tom Moens

2003: Tine Huyse

2005: Marjan De Block

2007: Sofie Derycke

2009: Jef Guelinckx

2011: Maarten Larmuseau

2015: Albrecht Houben

2017: Lidia Lins Pereira

2019: Tanja Stratmann en

Anna-Maria Vafeiadou

2021: Eveline Pinseel

Laureaat 2023: Soria DELVA

Responding to a warming ocean: a case study of the brown seaweed Dictyota dichotoma.

Soria Delva behaalde haar BSc Biologie aan de KU Leuven campus KULAK in 2015. Daarna volgde ze een internationaal master programma in mariene biodiversiteit en conservatie (EMBC+) aan de UGent en de Université de Pierre et Marie Curie in Parijs. In 2017 startte Soria haar doctoraatsonderzoek getiteld 'Reageren op een

opwarmende oceaan: een case study van het bruinwier *Dictyota dichotoma*' in de onderzoeksgroep Algologie van de UGent.

Haar onderzoek had als doel inzicht te verwerven in de kwetsbaarheid van een zeewiersoort die wijdverspreid is in Europa voor oceaanopwarming. Wereldwijd staan mariene ecosystemen onder toenemende druk als gevolg van klimaatverandering. Terwijl de uitstoot van broeikasgassen blijft toenemen, nemen de oceanen het grootste deel van de overvloedige warmte van de aarde op, wat leidt tot aanzienlijke veranderingen in hun fysische en biochemische eigenschappen. Van deze veranderingen wordt oceaanopwarming beschouwd als een van de grootste bedreigingen voor de mariene biodiversiteit. Om toekomstige effecten van klimaatverandering op mariene ecosystemen te begrijpen en beperken, is het daarom cruciaal om de populaties en soorten te identificeren die hier het meest gevoelig voor zullen zijn. Via een combinatie van modellering en uitgebreide laboratorium experimenten bepaalde Soria de kwetsbaarheid van Europese populaties van het bruinwier *Dictyota dichotoma*. Hierbij lag de nadruk op hun temperatuursgevoeligheid, aanpassingsvermogen, en blootstelling aan stijgende temperaturen. Uit haar onderzoek bleek dat de zuidelijke populaties, specifiek deze in de Middellandse Zee en in de Straat van Gibraltar, risico zullen lopen te verdwijnen onder toekomstige oceaanopwarming. Dit onderzoek, samen met vele andere, benadrukt daarom de nood voor snelle actie om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen teneinde de kostbare zee-ecosystemen en hun weelde aan soorten te behouden.

Erik Duvergerprijs

De prijs Erik Duverger bekroont om de twee jaar een belangrijk oorspronkelijk kunsthistorisch of historisch werk dat handelt over de Nederlanden tot het jaar 1900 dat in grote mate steunt op archivalische bronnen.

Vorige Laureaten:

2005: M. Vanwelden

2009: P. Martens

2011: V. Soen

2013: B. Wolters van der Wey

2015: L. Kelchtermans

2017: P. Maclot

2019: Jonas Roelens

2021: Ulrike Müller

Laureaat 2023: Niels FIEREMANS

Law, leverage and litigation. The legal strategies of foreign merchants before the courts of late medieval Bruges.

Niels Fieremans behaalde in 2019 zijn masterdiploma aan de UGent met een thesis over de publieke giften van de stad Gent (1465-1485). Deze scriptie werd bekroond met de Prijs voor Gents Historisch Onderzoek. Vervolgens startte hij een doctoraatsonderzoek aan zowel de UGent als de VUB, binnen het project 'The Law of Commerce and Litigation Strategies in Late Medieval Bruges'. In 2023 behaalde hij een dubbeldoctoraat in de Geschiedenis en in de Rechten. Sindsdien is hij verbonden als postdoctoraal onderzoeker aan het GOA-project 'Lordship and Agrarian

Capitalism in the Low Countries' en richt hij zich op de contestatie van heerlijke macht voor prinselijke hoven. Niels Fieremans heeft verschillende publicaties in internationale tijdschriften op zijn naam staan, waarbij hij diverse onderwerpen behandelt zoals middeleeuwse conflictbeslechting, internationale handel, strafrecht en piraterij.

Zijn doctoraatsonderzoek, getiteld 'Law, Leverage, and Litigation: Legal Strategies of Foreign Merchants', onderzoekt hoe internationale handelaren in middeleeuws Brugge het juridisch raamwerk naar hun hand zetten. In Brugge kwamen Hanzeaten, Engelsen, Schotten, Italianen, Castilianen en Portugezen met elkaar in contact en in conflict. De centrale vraag was dan ook hoe een stad met zo'n internationale allure omging met conflicten tussen handelaren en hoe deze laatsten het juridisch kader eigen maakten en in hun voordeel benutten. Dit juridisch kader was in het 15de-eeuws Brugge nog steeds gebaseerd op ongeschreven gewoonterecht, wat het flexibeler maakte dan geschreven recht. Bovendien ontstonden in de 15de eeuw verschillende prinselijke gerechtshoven, zoals de Raad van Vlaanderen en de Grote Raad van de hertog, wat de handelaren alternatieven gaf voor de Brugse schepenbank. Op basis van procesregisters van deze gerechtshoven en buitenlandse archieven concludeerde de studie dat handelaren via verschillende strategieën druk probeerden uit te oefenen op Brugge, maar dat Brugge actief streed om haar definitie van 'goede justitie' te handhaven en geen handelsgemeenschap haar eigen recht kon opleggen.

Charles De Clercqprijs

In de Klasse van de Menswetenschappen wordt jaarlijks de Mgr. De Clercqprijs, waaraan een bedrag van € 1250 verbonden is, uitgereikt voor een belangrijke oorspronkelijke studie op het gebied van de religieuze geschiedenis van Vlaanderen.

Vorige Laureaten:

1987: Michel Cloet
1988: Marie Juliette Marinus
1990: Leo Kenis
1991: Hans Storme
1992: Jaak Ockeley
1993: Maurits De Vroede

2006: Rajesh Heynickx
2007: Gert Gielis
2008: Pieter Mannaerts
2009: Karim Schelkens
2010: Ward De Pril
2012: Tjamke Sniijders

1994: Mathijs Lamberights
1996: Dirk Leyder
1997: Guido Marnef
1998: Hilde Eynikel
1999: Miriam Vandenberghe
2000: Ruth Timmermans
2001: Toon Quaghebeur
2002: Jeroen Deploige
2003: Roel De Groof
2004: Violet Soen
2005: Wim Francois

2013: Ulrike Wuttke
2014: Nicolas De Maeyer
2015: Sara Moens
2016: Annelies Somers
2017: Dries Bosschaert
2018: Alexander Soetaert
2019: Kristien Suenens
2020: Tom Bervoets
2021: Janiv Stamberger
2022: Wendy Wouters

Laureaat 2023: Renske Annelize HOFF

Involving Readers: Practices of Reading, Use, and Interaction in Early Modern Dutch Bibles (1522-1546).

Renske Annelize Hoff behaalde in 2016 haar onderzoeksmaster Ancient, Medieval, and Renaissance Studies aan de Universiteit Utrecht. Eerder rondde zij de bachelors Religiewetenschappen en Nederlandse Taal en Letterkunde af. In 2017 begon zij aan een doctoraatstraject aan de Rijksuniversiteit Groningen en de KU Leuven, onder supervisie van Sabrina Corbellini en Wim François. Het traject leidde tot een dubbeldoctoraat in twee vakgebieden: Letteren en Religiewetenschappen. In juni 2022 promoveerde Hoff op haar dissertatie 'Involving Readers: Dynamic Practices of Reading, Use, and Interaction in Early Modern Dutch Bibles (1522-1545)'. Sinds 2021 is ze verbonden aan de Universiteit Utrecht, waar ze werkzaam is als universitair docent Middelnederlandse Letterkunde. Haar huidig onderzoek heeft betrekking op de gebruiksgeschiedenis van Middelnederlandse psalmen.

In haar doctoraatsonderzoek onderzoekt Hoff de lezers en het gebruik van de Nederlandstalige bijbels van de Antwerpse drukkers Jacob van Liesvelt en Henrick Peetersen van Middelburch. Het onderzoekscorpus beslaat bijna tweehonderd overgeleverde exemplaren van de Nieuwe Testamenten en complete bijbeledities van beide drukkers uit de eerste helft van de 16de eeuw. In de dissertatie analyseert zij zowel de keuzes die de drukkers-uitgevers maakten om bepaald boekgebruik te faciliteren – bijvoorbeeld met betrekking tot paratekstuele elementen, lay-out en het gebruik van afbeeldingen – alsook de fysieke sporen die lezers in deze bijbels achterlieten. Deze sporen laten zien hoe divers het lezerspubliek was, van priesters tot kleermakers en zowel protestanten als katholieken. Ook blijkt dat lezers creatief en kritisch met hun bijbels omgingen: ze corrigeerden tekst of voegden tekst en afbeeldingen toe. 'Involving Readers' laat zien hoe, in een periode gekarakteriseerd

door confessionele veranderingen, individuen hun geloof vormgaven door het bezitten, lezen en personaliseren van de bijbel.

Prijs Pro Civitate

De Prijs Pro Civitate voor lokale geschiedenis wordt uitgereikt ter bekroning van een onuitgegeven doctoraatsverhandeling die een originele en belangrijke bijdrage vormt tot de stadsgeschiedenis of tot de lokale geschiedenis. Het comité 'Pro Civitate' werkzaam in de schoot van de beide Koninklijke Academiën van België, schrijft een prijs uit om een betere kennis van de geschiedenis van de steden en gemeenten van het grondgebied bestreken door de Belgische staat of door de oude vorstendommen die er momenteel deel van uitmaken, te bevorderen. Chronologisch komt een erg brede periode gaande van de Oudheid tot de hedendaagse tijd in aanmerking.

Vorige Laureaten:

2013: Jonas Braekevelt

2019: Janna Coomans

2015: Brecht Dewilde

2021: Janiv Stamberger

2017: Johan Poukens en
Tineke Van Gassen

Laureaat 2023: Esther BEECKAERT

Rural Transformation in the Ardennes: The Commons as Landscapes of Change, 1750-1850.

Esther Beeckaert studeerde Geschiedenis aan de UGent. In 2022 behaalde ze een Doctoraat in de Geschiedenis aan de UGent en de VUB, getiteld 'Rural Transformation in the Ardennes: The Commons as Landscapes of Change, 1750-1850'. Haar onderzoek over gemene gronden en gebruiksrechten, sociale relaties, economische ongelijkheid en sociaal-politieke conflicten situeert zich binnen het veld van de rurale geschiedenis. Ze is auteur van verschillende hoofdstukken en artikels in tijdschriften zoals *Agricultural History Review* en *Continuity and Change*. Momenteel

werkt Esther in het STAM (Stadsmuseum Gent) waar ze de tentoonstelling *Gentse Gronden (21/03/2024-29/09/2024)* cureert over de geschiedenis van de publieke landbouwgronden van Gent, voornamelijk gelegen buiten de stadsgrenzen.

Frans Van Cauwelaertprijs

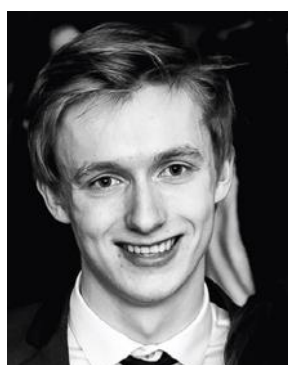
Naar aanleiding van de tachtigste verjaardag van Frans Van Cauwelaert (1880-1961), minister van staat en in 1938 één van de architecten van de Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, werden door inschrijving gelden ingezameld die dienden aangewend voor de oprichting van een fonds naar hem genoemd.

Het Frans van Cauwelaertfonds is een stichting die jaarlijks de Frans Van Cauwelaertprijs uitreikt ter bekroning van een veelbelovende wetenschappelijke carrière (tot de leeftijd van 40 jaar). Sinds 2000 is de prijs ondergebracht in de Academie. De prijs, ter waarde van 7500 euro, wordt afwisselend uitgereikt in de exacte en de humane wetenschappen.

Vorige Laureaten:

2001: Leo Storme	2013: Leen Decin
2002: Jan Clement	2014: Koenraad Abts en Orhan Agirdag
2003: Thomas Voets	2015 : Piet Ost
2004: Bart Wauters	2016: Steffen Ducheyne
2005: Gerda Neyens	2017: Philippe Tassin
2006: Annemie Dillen	2018: Bram Spruyt
2007: Joy Irobi-Devolder	2019: An Hendrix
2008: Jelle Haemers	2020: Lorenz Demey
2009: Ben Craps	2021: Nikolay Bobev
2010: Stefaan Pleysier	2022: Cedric Jenart
2011: Joris Vriens	
2012: Pieter De Leemans en Mike Kestemont	

Laureaat 2023: Jasper JANSSENS

Dr. ir. Jasper Janssens behaalde zijn doctoraatstitel in 2022 in het VIB Center of Brain Disease, een labo dat een wereldleidende status heeft ontwikkeld op het gebied van bio-informatica van genomicsgegevens in model-organismen en kanker. Jasper is momenteel actief als postdoctoraal onderzoeker aan ETH Zurich, een topuniversiteit in Europa. Jasper heeft een uitzonderlijk sterk track record met (gedeelde) eerste auteurschappen in Nature, Cell en Science binnen een periode van 4 jaar promotieonderzoek.

Zijn onderzoeksdomein is de regulatie van gentranscriptie van het brein van de fruitvlieg. Hij heeft met nieuwe microfluidische technieken op single-celniveau en met door hem ontwikkelde methoden voor analyse van dergelijke grote gegevensbanken

onderzocht, bij de normale ontwikkeling, bij veroudering, en bij een fruitvliegmodel voor de ziekte van Parkinson. Dit biedt een vernieuwend inzicht in de regulatie van het brein van de fruitvlieg op 'single cell' niveau.

Zijn onderzoek gebeurde in grote internationale wetenschappelijke consortia die ad hoc zijn opgericht en samengesteld.

Prijs van de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting

In 1928 werd de Vlaamse Wetenschappelijke Stichting opgericht ter ondersteuning van verschillende Vlaamse wetenschappelijke initiatieven. Sinds 2002 reikt de Stichting beurtelings een prijs uit in de Humane, de Exacte en de Biomedische wetenschappen; zij doet dit in het kader van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten. De geldprijs ter waarde van €10.000 is bedoeld voor jonge onderzoekers (tot 40 jaar).

Vorige Laureaten:

2008: Koen De Temmerman

2009: Koen Thas

2011: Anne Winter

2012: Stefaan Vaes

2014: Laurens Cherchye

2015: Thomas Hertog

2016: Joris Vriens

2017: Caroline Masquillier

2018: Tom Van Doorselaere

2019: Mira Meeus

2020: Wim Decock

2021: Sarah Lebeer

Laureaat 2023: Laura VANDENBOSCH

Opgroeien in een digitale media wereld.

Laura Vandenbosch is associate professor aan de KU Leuven. Ze is lid van de Jonge Academie, coördinator van de School voor Massacommunication Research, en een voormalige (visiting) research fellow van de Universiteiten van Amsterdam, Michigan, Toronto en Vienna.

Samen met haar onderzoeksteam (6 doctoraatsstudenten en 3 postdoctorale onderzoekers), onderzoekt ze het immens potentieel dat de digitalisering van de samenleving in een veelvoud van domeinen met zich mee brengt. Tegelijkertijd heeft ze aandacht voor de twijfelachtige rol die digitale media spelen in negatieve maatschappelijke verschuivingen. Haar onderzoek focust zich vooral op jongeren als een antwoord op de verhitte discussies die wetenschappers, ouders en beleidsmakers hebben gevoerd over de rol van digitalisering in de ontwikkeling van jongeren. Het onderzoek ('09-'23, meer dan 60 internationale publicaties, gefinancierd door bijv. BOF-beurzen, ERC-starting grant en FWO-fondsen)

dat Vandenbosch heeft uitgevoerd helpt om factoren te identificeren die inzicht geven in waarom sommige jonge gebruikers vooral de voordelen van digitalisering ervaren, terwijl andere gebruikers hun welzijn significant wordt geschaad door de pertinente aanwezigheid van digitale media. Media geletterdheid en bovenal affectieve geletterdheid is bijvoorbeeld in haar onderzoek geïdentificeerd als een belangrijke component om te weten wie vooral geschaad wordt door digitalisering.

Vandenbosch's werk is bekroond met meer dan 15 prijzen en onderscheidingen, waaronder meerdere proefschriftprijzen, beste paper awards en diverse prijzen voor jonge onderzoekers van Europese (NeFCA, DGPUK, KU Leuven) en internationale (ICA) organisaties.

Werkgroepvergaderingen - JA-dagen

De werkgroepen van de Jonge Academie werken het hele jaar door aan impactgerichte acties. Daarvoor komen de leden maandelijks samen om te vergaderen. Zo creëert de Jonge Academie in het bijzonder ruimte voor dialoog en reflectie. De werktiming die de Jonge Academie daarvoor sinds september 2019 volgt, met de maandelijks 'JA-dagen', werd verdergezet in werkjaar 2023. Rond de 13de van de maand vergaderen de werkgroepen die daar nood aan hebben – maandelijks een zestal – en kunnen er plenair zaken teruggekoppeld of bevroegd worden. De JA-dagen vonden allemaal fysiek plaats in 2023, waarvan één op verplaatsing in het Havenhuis in Antwerpen. Online aansluiten bij werkgroepvergaderingen blijft mogelijk.

Voorjaarstweedaagse

De Jonge Academie houdt jaarlijks twee tweedaagse bijeenkomsten voor haar leden. Op de voorjaarstweedaagse op 8 en 9 maart 2023 verzamelden de leden van de Jonge Academie rond een programma dat begon met een Algemene Vergadering en de interne kennismaking met de nieuwe leden. Meer dan twee uur lang koppelden de leden terug over de werkzaamheden van hun werkgroepen, aan alle leden inclusief de nieuw verkozenen. In de namiddag volgde het publieksevent 'Tien jaar Jonge Academie' met de inauguratie van 13 nieuwe leden.

Na een diner en overnachting verzamelden de leden op dag twee in parallelle werksessies rond (1) de communicatie van de JA, (2) het VLIR-JA-diversiteitstraject, (3) Expeditie Moendoes en Kinderboek, (4) Beleid, Science meets Policy en Science meets Parliament, (5) Maja en Bustebende, (6) ArtWork en (7) Academic Compass. De nieuwe leden stemden hun verwachtingen af met de nieuwe voorzitters. De tweedaagse werd afgesloten met een pastalunch.

Tien jaar Jonge Academie

Op de voorjaarstweedaagse vierde de Jonge Academie haar tienjarig bestaan met een feestelijk event op 8 maart 2023. Op 29 maart 2013 werd immers de allereerste generatie leden plechtig geïnaugureerd op dezelfde plaats, Auditorium Albert II in het Paleis der Academiën.

Op het programma stonden een terugblik naar die beginperiode door mede-oprichtster Dominique Willems, een keynote van Sara Vicca over de rol van academici in de transitie naar een duurzamer maatschappij, de inauguratie van 13 nieuwe leden, de afzwaai van leden en de voorzitterswissel van Jozefien De Leersnyder en Christophe Vandeviver naar Sandra Van Puyvelde en Bart Vermang.

Lodewijk Heylen gaf uitleg bij het kunstwerk Reformatior universalis waarvan de afzwaaiende leden een exemplaar op een verkeersbord kregen. Er waren ook korte interventies van KVAB-voorzitter Christoffel Waelkens, vast secretaris Karel Velle en secretaris-generaal Dep. EWI Johan Hanssens. Een bijzondere eregaste was Prinses Delphine, die vóór het event kennismakte met de Jonge Academie, haar leden en initiatieven. De alumni van de Jonge Academie maakten een videocompilatie waarin ze getuigden wat de JA voor hen had betekend. De viering werd muzikaal opgeluisterd door JA-lid en saxofonist Kurt Bertels en pianist Bert Koch.

De aansluitende receptie was het startschot voor het nieuwe Science-meets-Parliament-koppelingsprogramma 2023. Dat was immers kort vooraf van start gegaan, met de bekendmaking van de koppels op 14 februari 2022.

Najaarstweedaagse

De najaarstweedaagse van 27-28 november 2023 begon met een infomoment over budget, gebeurtenissen van het voorbije half jaar, de belangrijkste werven en de aankomende selectie van nieuwe leden. Dit werd gevolgd door een eerste discussieronde over de waarden van de Jonge Academie, duurzaamheid en interdisciplinariteit. In de namiddag stond het publieksevenement in het teken van Artistic Research op het programma (zie verder). De tweede dag begon met de tweede discussieronde over de waarden, duurzaamheid en interdisciplinariteit en werd afgesloten met een ronde langs alle lopende werkgroepen.

Werking

In 2023 verkoos de Jonge Academie 13 nieuwe leden, met name twaalf wetenschappers en één kunstenaar. Aurélie Bellemans (VUB), Sander De Ridder (UAntwerpen), Eva Goossens (UAntwerpen/UZA), Marijn Hoijtink (UAntwerpen), Anna Kaczmarek (UGent), Paul Michael Kurtz (UGent), Anneleen Malfliet (VUB), Gillian Mathys (UGent), Bart Mesuere (UGent), Sven Rogge (UGent), Charlotte Scott (UGent, VIB), Wim Van Lancker (KU Leuven) en Brahim Zarouali (KU Leuven) zijn lid tot 2028. Ze werden geïnaugureerd op de feestelijke viering Tien jaar Jonge Academie op 8 maart 2023. Daarmee had de Jonge Academie 62 leden.

Het voorzittersmandaat van Jozefien De Leersnyder en Christophe Vandeviver liep tot 31 maart 2023. Sandra Van Puyvelde en Bart Vermang waren in 2022 al met unanimitéit verkozen om de fakkel van hen over te nemen vanaf 1 april 2023.

Van april 2023 tot en met maart 2024 was het bestuur van de Jonge Academie samengesteld als volgt:

- Sandra Van Puyvelde & Bart Vermang, voorzitters
- Caroline Masquillier & Lara Pivodic, bestuursleden Wetenschapscommunicatie
- Dries Vandamme & Zoë Ghyselincx, bestuursleden Beleid
- Chris Burtin & Kurt Bertels, bestuurslid Interdisciplinariteit en kunsten

- Kim De Veirman & Laura Vandenbosch, bestuursleden Internationalisering

Elk bestuurslid is aangesteld voor twee jaar, in principe in geschrante volgorde met de collega die hetzelfde domein opvolgt. De beleidsmedewerkers van de Jonge Academie nemen zonder stemrecht deel aan de bestuursvergaderingen.

Voor een volledig overzicht van alle activiteiten verwijzen we naar het Jaarverslag van de Jonge Academie dat beschikbaar is op de website jongeacademie.be.

Denkersprogramma – AI as an agent of change

Situering

Vanuit de Klasse Menswetenschappen namen Ine Van Hoyweghen (KMW, KU Leuven) en Marc De Mey (KMW, UGent) het initiatief om in 2023 een Denkerscyclus te organiseren rond het thema 'AI as an agent of change' met als internationaal experte Helga Nowotny. De cyclus beoogde een interdisciplinaire samenwerking binnen de Academie met vertegenwoordigers uit de vier Klassen, maar ook daarbuiten met tal van externe experts in Vlaanderen.

Het thema van AI is bijzonder actueel en duikt vrijwel in elk nummer op van de tweewekelijkse mededelingen van VARIO (Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen). AI is ook het onderwerp van Vlaams en Belgisch beleid (Vlaams Beleidsplan voor Artificiële Intelligentie (2019) en het Nationaal Convergenceplan voor ontwikkeling van Artificiële Intelligentie (2022)). Meerdere Academie-projecten werden er aan gewijd. Over het onderwerp werd in verschillende Standpunten gerapporteerd: "Artificiële Intelligentie, naar een vierde industriële revolutie" (2017) en "Maatschappelijke waarden bij digitale innovatie: wie, wat en hoe?" (2019).

Helga Nowotny is professor emerita aan de ETH Zürich in Science and Technology Studies, president van de Europese Onderzoeksraad (ERC) van 2010 tot 2013 en buitenlands lid van de Klasse Menswetenschappen. Zij volgt de ontwikkelingen in AI reeds meer dan een halve eeuw. De specifieke titel van dit project "AI as an agent of change" is geïnspireerd op Elisabeth Eisenstein's veel besproken "The printing press as an agent of change" (1979), over de grote impact van de drukpers op cultuur, godsdienst en wetenschap. De sociale impact van recente ontwikkelingen in AI zijn zeker zo ingrijpend.

In deze Denkerscyclus werd de focus gelegd op de meest recente ontwikkelingen op het terrein van de artificiële intelligentie (in het bijzonder Chat GPT en soortgelijke systemen) en op de vraag naar de implicaties daarvan voor ons mensbeeld (de autonomie, de zelfbepaling, de noodzaak aan een 'digitaal humanisme'). In samenwerking met Helga Nowotny heeft men aan de hand van een brede reflectie voorstellen van flankerend beleid onderzocht die internationaal worden ontwikkeld om de productieve integratie van AI in de maatschappij te stimuleren. Zo werd getracht om, ten aanzien van de door de Vlaamse regering voorgestelde doelstellingen, bijdragen en adviezen te leveren voor 1. strategisch basisonderzoek, 2. opleidingsnaden, 3. ethische uitdagingen, en 4. outreach naar het brede publiek.

Ine Van Hoyweghen (KMW, KU Leuven), Marc De Mey (KMW, UGent), Joos Vandewalle (KTW, RRI, KU Leuven), Johan Wagemans (KMW, KU Leuven), Luc Bonte (KNW), Luc Steels (KNW, VUB), Paul Verstraeten (KTW), Hugo De Man (KTW), Bart De Moor (KTW, KU Leuven), Anne-Mie Van Kerckhoven (KK) en Ann Dooms (alumna JA, KMW, VUB) maakten deel uit van de Stuurgroep. Er is bewust gekozen voor een zeer interdisciplinaire groep zodat de thematiek vanuit diverse onderzoeksterreinen en invalshoeken kon behandeld worden. De Stuurgroep zorgde voor een goede onderbouwing van de activiteiten en het leveren van de nodige input.

Activiteiten

Het is de bedoeling dat de Denker samen met de Stuurgroep en talrijke partners en stakeholders werkt rond de gekozen thematiek en een significante bijdrage levert tot de verdere strategische ontwikkeling van Vlaanderen door een langetermijnvisie te ontwikkelen en op die manier bij te dragen tot de beleidsvorming.

De Denkerscyclus ging van start met een kick-off op 8 maart 2023. Helga Nowotny gaf er een lezing voor KVAB en JA-leden over "Liberal Democracies at Risk: Algorithmic Communication and the Deligitimation of Truth", gevolgd door een debat met het publiek onder leiding van Kathleen Gabriëls (Maastricht University).

Tijdens de zomermaanden schreef Helga Nowotny een essay over het topic dat de basis zou vormen voor het Denkersrapport en dat tegelijkertijd als voorzet diende voor de stakeholdergesprekken en andere activiteiten die volgden in september. Het programma van de fact finding week van september zag er als volgt uit:

- 12 september: stakeholder workshop rond het thema 'ChatGPT in teaching/research' met experts uit de Vlaamse universiteiten en onderzoekscentra. Om de gesprekken te kaderen werden een aantal vragen opgesteld die vooraf aan de deelnemers werden bezorgd. Wie niet aanwezig kon zijn, werd gevraagd alle nuttige input via elektronische weg in te dienen.
- 13 september: expertenmeeting met presentaties van o.m. Johan Wagemans, Ann Dooms, Tinne Tuytelaars (KU Leuven) en Rosamunde Van Brakel (VUB). De experts kregen op voorhand het draft report toegestuurd met de vraag een comment aan te leveren en/of te presenteren.
- 15 september: stakeholder workshop rond het thema 'AI research and applications' met deelnames uit de Vlaamse universiteiten, onderzoeksinstellingen en Vlaamse administratie. Ook hier werd vooraf gevraagd om geschreven input op de vragen in te dienen.

Tijdens een druk bijgewoond slotevent op 20 november 2023 stelde Helga Nowotny haar rapport met aanbevelingen voor een productieve integratie van AI in de maatschappij voor aan het brede publiek. Er waren bijdragen van experts Ann Dooms (VUB), Johan Wagemans (KU Leuven) en Walter Daelemans (UAntwerpen). De aanwezigen konden daarenboven genieten van een indrukwekkende cross-over tussen AI en beeldende kunst, poëzie en muziek met o.m. 'AI & La revolte des

machines ou la pensée déchaînée', een tentoonstelling van Danny Devos; 'Secrets', met videomateriaal van Luc Tuymans en Luc Steels rond kunstcreatie, -perceptie en -interpretatie; Poem Booth van Maarten Inghels, stadsdichter van Antwerpen; AI Musicking, live performance van AI gegenereerde muziek door Andrew Claes en Frascati Symphonic. Om ook de internationale gemeenschap in Brussel te betrekken werd een toespraak voorzien van Lucilla Siolo, Director for Artificial Intelligence and Digital Industry van de Europese Commissie DG CONNECT. Zij kon door omstandigheden uiteindelijk niet deelnemen, maar haar bijdrage werd achteraf ingestuurd en toegevoegd aan de tekst van het Standpunt. Bart De Moor (KU Leuven) sloot de dag op voortreffelijke wijze met een speech over 'How is Flanders doing in AI'. De toespraak van Helga Nowotny kan herbekeken worden op het KVAB YouTube kanaal. Het Denkersrapport kan men downloaden op de KVAB-website.

Resultaten en impact

Op basis van alle input die de Denker vanuit de Stuurgroep en tijdens de fact findings ontving, kon Helga Nowotny haar bevindingen en aanbevelingen neerschrijven. Het Denkersrapport was voltooid en online beschikbaar vóór het slotsymposium. In overleg met de Stuurgroep werd het rapport na het symposium verder aangevuld met de reflecties van de experts, de verslagen van de stakeholdermeetings en de bijdragen van Bart De Moor en Lucilla Sioli en verwerkt tot het format van een Standpunt. De teksten werden eind 2023 voorgelegd aan de Klasse Menswetenschappen en goedgekeurd voor publicatie in de reeks van de Standpunten van de Academie. Een Engelstalige versie zal in de eerste helft van 2024 in print verschijnen; een Nederlandstalige versie zal online beschikbaar zijn op de KVAB-website.

Het volledige eindrapport van deze Denkerscyclus is beschikbaar op de website van de KVAB.

Denkersprogramma – Armoede en/in onderwijs

Situering

Het initiatief voor de tweede Denkerscyclus “Armoede en/in onderwijs” kwam eveneens uit de Klasse Menswetenschappen. Dit keer waren het Mieke Van Houtte (KMW, UGent) en Mathijs Lamberigts (KMW, KU Leuven) die de rol van coördinator op zich namen. Twee internationaal gereputeerde Denkers m.n. Luann Good Gingrich (York University, Toronto) en Diane Reay (University of Cambridge, UK), brachten hun expertise naar Vlaanderen en gingen samen met de Stuurgroep en tal van experts in debat zodoende aanbevelingen te kunnen doen voor een toekomstgericht Vlaams beleid.

Dankzij een interdisciplinaire aanpak werden de expertises van onderwijssociologen, onderwijspedagogen, schoolbestuurders en sociale werkers samengelegd. Het resultaat is een veelzijdige diagnose van de kansongelijkheid in het onderwijs, dat niet alleen als een financieel, maar ook als een sociaal en cultureel probleem werd onderzocht. Onderwijs wordt vaak gezien als een hefboom om de sociale ongelijkheid in de samenleving aan te pakken. De democratisering van het onderwijs, ingezet in de jaren '50/60 van de vorige eeuw, heeft er zeker voor gezorgd dat talentvolle jongeren uit verschillende sociale milieus de weg naar het secundair onderwijs, hogescholen en universiteiten hebben gevonden. Maar sociologisch onderzoek blijft aantonen dat de instroom en doorstroom van jongeren uit zwakkere sociaaleconomische milieus problematisch is.

Luann Good Gingrich is professor aan de School of Social Work, directeur van het Global Labour Research Centre en interim academisch directeur van de Research Commons aan York University in Toronto, Canada. Gebruik makend van een kritische analyse van sociale systemen gebaseerd op Reflexieve Sociologie (Bourdieu), Populair Onderwijs (Freire), Institutionele Etnografie (Smith) en Community-Based Research, is haar onderzoek gericht op het beschrijven en meten van de processen en resultaten van sociale uitsluiting en insluiting. Haar werk situeert zich op het raakvlak van

ideologie, materiële en symbolische ongelijkheid, migratie en ontheemding, en sociaal welzijn en menselijke dienstverlening.

Diane Reay, sociologe en emerita professor of education aan de universiteit van Cambridge, is zelf de dochter van een mijnwerker. Ze heeft ongeveer 20 jaar in het lagere onderwijs gestaan alvorens een carrière aan de universiteit uit te bouwen. Ze schreef een reeks belangrijke boeken waaronder *Degrees of Choice: Class, Race, Gender and Higher Education* (2005); *Social Inequalities (Re)formed: Consulting Pupils about Learning* (2015; samen met Madeleine Arnot); *Miseducation: Inequality, Education and the Working Classes* (2017).

Naast de coördinatoren en de Denkers werd de Stuurgroep verder aangevuld met de expertises van Bea Cantillon (KMW, KU Leuven), Christiane Malcorps (KTW), Bram Spruyt (VUB en lid van de Jonge Academie), Griet Roets (UGent) en Caroline Vandekinderen (HoGent).

Activiteiten

De eerste gesprekken met de Denkers gingen in het najaar van 2022 van start. De Stuurgroep kwam in de loop van 2023 op geregelde tijdstippen zowel online als fysiek samen, deelde de nodige input met de Denkers en ondersteunde het programma met tal van activiteiten en ontmoetingen.

Tal van Vlaamse experts werden uitgenodigd om specifieke deelaspecten toe te lichten en hun visie omtrent het thema Armoede en/in Onderwijs af te toetsen met de Denkers. Maar niet alleen de academische wereld werd geconsulteerd, ook het brede middenveld met tal van organisaties die zich inzetten voor onderwijs en armoede werd betrokken.

Een overzicht:

- 17 februari: online overleg met bijdragen van Christophe Verbruggen (UGent) en Els Minne (KU Leuven).
- 2 mei: online overleg met bijdragen van Patrick Deboosere (VUB), Ides Nicaise (KU Leuven) en Wim Van Lancker (KU Leuven).
- 10-11 mei: bezoek Diane Reay aan de vakgroep Sociologie UGent en gesprek met o.a. directeur van het Onderwijscentrum Gent.
- 21-22 juni: gesprekken in de Academie met Pelicano (vzw die zich inzet tegen kinderarmoede) en Teach for Belgium (ondersteunt mensen die zich willen inzetten als leerkracht in Belgische scholen met de meeste sociaal-economische kwetsbare leerlingen).
- 22 juni: overleg in de Academie met Bea Cantillon (UAntwerpen) en Ive Marx (UAntwerpen).
- 18-20 oktober: stakeholdermeetings met onderwijskoepels en -centra waaronder Katholiek Onderwijs, OVSG, GO!, FOPEM, Steinerscholen en Onderwijscentrum Brussel.

Het slotevent waar de Denkers hun conclusies en aanbevelingen konden voorleggen aan experts en met het publiek in debat gaan, vond plaats op dinsdag 12 december 2023. Luann Good Gingrich kon wegens ziekte helaas niet aanwezig zijn maar Diane Reay bracht op voortreffelijke wijze een samenvatting van hun analyses, gevolgd door een paneldebat waaraan Ides Nicaise (KU Leuven), Brecht Demeulenaere (Onderwijscentrum Gent), Conchita Belaey (Freinet middenschool Gent) en Elisabeth Meuleman (Vlaams Parlement) deelnamen. In de namiddag stelde Diane Reay de 'policy and practice recommendations' voor en werd het publiek verdeeld in groepen met de vraag te reflecteren over een aantal stellingen/aanbevelingen. De resultaten werden plenair teruggekoppeld.

Resultaten en impact

Alle input die de Denkers gedurende het jaar hadden verkregen, de resultaten van de break-out sessies, het debat en de interacties met het publiek tijdens het slotsymposium resulteerden in het eindrapport dat begin 2024 werd voltooid. Dit rapport is digitaal beschikbaar op de KVAB-website.

Inleiding

De reeks Standpunten wordt in het convenant als volgt omschreven: 'de publicatiereeks van de Academie waarin zij gefundeerde informatie verschaft over ontwikkelingen die op langere termijn de samenleving beïnvloeden, waarbij zij tijdig kan wijzen op tegenstrijdigheden en te verwachten knelpunten, probleemstellingen kan formuleren en beleidsalternatieven kan aangeven'.

Op basis van deze definitie neemt de KVAB de volgende teksten in aanmerking voor publicatie als Standpunt: geschriften die (a) een synthese geven van wetenschappelijke en/of artistieke inzichten en ontwikkelingen en van de beleidsmatige implicaties ervan of (b) een beschrijving, analyse en evaluatie van maatschappelijke ontwikkelingen en/of de hierop betrekking hebbende beleidsmaatregelen. Een verzameling lezingen of samenvattingen ervan of wetenschappelijke studies zonder een duidelijke beleidsmatige dimensie worden niet in overweging genomen.

De Standpunten worden opgesteld in het Nederlands, waar mogelijk met een Engelstalige samenvatting erbij. Een Standpunt wordt opgesteld door een enkele of een beperkt aantal auteurs, of door een permanente of occasionele werkgroep. De naam van de auteur of de auteurs wordt in het Standpunt vermeld.

De omvang van een Standpunt is beperkt. De tekst ervan (illustraties en verwijzingen inbegrepen) bedraagt normalerwijze niet meer dan 32 blz., maar wanneer het onderwerp dit vraagt, kan hiervan worden afgeweken.

Het bestuur van elke Klasse fungeert als redactiecomité. Dit comité kan aan de auteurs redactionele en andere suggesties doen en geeft aan de Klasse advies over de aanvaardbaarheid van de tekst in het licht van wat voorafgaat. Het bestuur kan zich hierbij laten bijstaan door een of meer andere leden van de Klasse.

Een tekst wordt pas opgenomen in de reeks van de KVAB-Standpunten indien deze door minstens één Klasse van de KVAB wordt gedragen. Dit betekent dat de Klasse van oordeel is dat het document beantwoordt aan de hiervoor beschreven vereisten en van een hoge kwaliteit is, redactioneel zowel als inhoudelijk. Het betekent niet dat elk lid van de Klasse het eens is met elk onderdeel van de tekst.

Overzicht

Nummer	Auteur(s) of editor(s)	Titel	Klasse(n)
82	Elisabeth Monard e.a.	Vrij onderzoek noodzakelijk voor maatschappelijke uitdagingen, Ruimte voor wetenschap op initiatief van de onderzoeker	Technische Wetenschappen, Menswetenschappen, Natuurwetenschappen, Jonge Academie
83	Herman De Dijn, Gita Deneckere, Danny Praet, Jo Tollebeek, Sabine Verhulst	Een noodzakelijk goed, Over het blijvende belang van de geesteswetenschappen	Menswetenschappen
84	Anne-Marie Vandenbergen, Kristin Davidse	Het klimaatdebat in Vlaanderen, Een analyse van taal en communicatie	Menswetenschappen
85	Helga Nowotny, Ine Van Hoyweghen, Joos Vandewalle	AI as an agent of change, KVAB Denkersrapport 2023	Menswetenschappen, Natuurwetenschappen, Technische Wetenschappen, Kunsten
85b	Helga Nowotny, Ine Van Hoyweghen, Joos Vandewalle	AI as an agent of change, KVAB Thinker's report 2023	Menswetenschappen, Natuurwetenschappen, Technische Wetenschappen, Kunsten
86	Luc Steels e.a.	Sociale media: inzichten en perspectieven	Natuurwetenschappen, KANTL

De Standpunten met nummers 82, 85 en 86 zijn klassenoverschrijdende Standpunten en/of Standpunten die in samenwerking met andere academiën tot stand kwamen. Standpunt 85b is een Engelse uitgave. De inhoud van de Standpunten ook in het Engels uitbrengen, draagt bij tot een verbetering van de internationale uitstraling van de Academie.

Individuele bespreking

E. Monard e.a., Vrij onderzoek noodzakelijk voor maatschappelijke uitdagingen, Ruimte voor wetenschap op initiatief van de onderzoeker, KVAB/Klasse Technische Wetenschappen, Menswetenschappen, Natuurwetenschappen, Jonge Academie, 2023.

Vlaanderen kan prat gaan op wetenschappelijk onderzoek dat internationaal hoog staat aangeschreven. Er zijn veel Vlaamse voorbeelden van ontwikkelingen waarvan de grote meerwaarde voor de samenleving buiten discussie staat en die er nooit gekomen zouden zijn zonder excellent wetenschappelijk onderzoek waarvoor het initiatief volledig van de onderzoeker zelf uitgaat.

Het is zonder meer duidelijk dat voor de aanpak van de grote uitdagingen waarmee de wereld wordt geconfronteerd, er nood is aan een stevige kennisbasis in vele domeinen. De autonomie van de wetenschapper is daarbij een essentieel gegeven. De grootste doorbraken in het wetenschappelijk onderzoek danken we niet aan planmatig onderzoek, maar aan het opmerken van onverwachte verschijnselen. Om te kunnen inzetten op het exploreren van nieuwe denk- en onderzoekssporen en de genese van vindingen is een langetermijnperspectief belangrijk, met voldoende structurele financiering.

Dat betekent ook dat het cruciaal is, wil Vlaanderen zijn topdrie-positie in het Europese onderzoeks- en innovatielandschap behouden, om de publieke middelen evenwichtig te verdelen tussen stuwende wetenschapsbeoefening enerzijds en sturend missiegericht onderzoek anderzijds.

Onze universiteiten leveren een aanzienlijke bijdrage aan de samenleving door het opleiden van generaties studenten en zijn bovendien internationaal toonaangevend wat de valorisatie van onderzoeksresultaten betreft. Een reflectie over de basisfinanciering van onderzoek door professoren dringt zich op.

Het vrijwaren van de academische vrijheid in de huidige veranderende maatschappelijke context is een noodzakelijke voorwaarde om aan nieuwsgierigheidsgedreven wetenschap te kunnen blijven doen. Waakzaamheid is geboden inzake polariserende visies en ideologieën, die onder meer in het woke-debat opduiken en verdedigd worden.

Het behoort tot de kernopdracht van onderzoeksinstituten en financieringsmechanismen om te zorgen voor een hoge mate van autonomie van de wetenschapper, een beperkte administratieve overlast, tijd voor reflectie, beschikbaarheid van faciliteiten, en stimulansen om over de grenzen van disciplines heen samen te werken.

H. De Dijn, G. Deneckere, D. Praet, J. Tollebeek, S. Verhulst, Een noodzakelijk goed, Over het blijvende belang van de geesteswetenschappen, KVAB/Klasse Menswetenschappen, 2023.

De toekomst van de mensheid gaat hand in hand met de rol die aan de geesteswetenschappen wordt toegekend in de maatschappij. De grote uitdagingen van de eenentwintigste eeuw scherpen de culturele en educatieve opdracht van de geesteswetenschappen met een hernieuwde urgentie aan. Op een meer fundamenteel niveau vereist dit een genuanceerd beeld van wat wetenschap is. Een reflectie op de aard en de taak van de geesteswetenschappen biedt een heilzaam tegenwicht tegen een reductionistische opvatting van de wetenschap, tegen een simplistisch utilitarisme of tegen een te exclusieve dominantie van de technologie.

In dit Standpunt worden enkele elementen van deze reflectie samengebracht. Wat is de impact van de gewijzigde academische context en van het veranderend

kennislandschap op de beoefening van de geesteswetenschappen? Hoe blijven de geesteswetenschappen aan zet in een samenleving die een diepgaande metamorfose heeft ondergaan en een constant versnellingsproces doormaakt? Hoe verhouden zij zich tot het spanningsveld tussen lokale verankering en globalisering? Hoe wijzen zij de weg in het complexe vlechtwerk van betekenissen die wij aan de gebeurtenissen toeschrijven? Hoe vatten zij betekenis?

Historici, literatuur- en kunstonderzoekers, taalkundigen, filosofen, antropologen en andere beoefenaars van de geesteswetenschappen bouwen verder op de soms eeuwenoude tradities van de eruditie, maar zoeken ook onverminderd naar nieuwe wegen voor een duurzame ontwikkeling van hun disciplines. Zij ontsluiten culturen en dragen een unieke verantwoordelijkheid op het gebied van taalgerelateerd onderzoek. De beoefenaars van de geesteswetenschappen zijn de behoeders en de bevorderaars van geletterdheid. Zij creëren samenhang in de kennis en beschouwen de vertaling van deze kennis naar een breed publiek als hun opdracht. Zij klaren – in een tijd van cultuuroorlogen – de lucht voor beschouwing en discussie uit.

A.-M. Vandenberghe, K. Davidse, Het klimaatdebat in Vlaanderen, Een analyse van taal en communicatie, KVAB/Klasse Menswetenschappen, 2023.

De feiten aangaande de klimaatverandering zijn genoegzaam gekend. Klimaatwetenschappers zijn het grotendeels eens over de oorzaken en de meest waarschijnlijke ontwikkelingen in de nabije toekomst. Deze klimatologen zijn zich ook bewust van de rol die de humane wetenschappen kunnen en moeten spelen in de interpretatie, de duiding en de communicatie van deze feiten. Vanuit de menswetenschappen is men zich echter maar schoorvoetend gaan bezighouden met het probleem. In Vlaanderen zijn de studies vanuit gedrags- en geesteswetenschappen alsnog schaars.

Dit Standpunt is een bijdrage vanuit de taalkunde. We gaan na op welke manier de bevolking in Vlaanderen wordt geïnformeerd en uitgenodigd tot debat over klimaatopwarming en klimaatactie. We kijken zowel naar politieke partijen als naar overheidsdiensten, naar de pers als belangrijke intermediaire speler, en naar burgerinitiatieven op verschillende vlakken, zoals populariserende boeken die de klimaatproblematiek bevattelijk formuleren, de kunst, het onderwijs, het activisme. Concepten en analysemethoden uit de communicatiewetenschap en uit de taalkunde worden gehanteerd om een aantal tekstfragmenten (i.h.b. uit politieke websites, folders en kranten) die typerend zijn voor bepaalde invalshoeken te analyseren.

De analyse van de communicatieve situatie in Vlaanderen leidt tot de formulering van aanbevelingen. Samen met de vaststelling dat veel goede initiatieven worden genomen, leidt deze analyse ook tot de conclusie dat er hiaten en stoornissen zijn in het debat. De aanbevelingen betreffen communicatie tussen de overheid, politici, wetenschappers en burgers, en intermediaire instanties zoals de media en het onderwijs.

H. Nowotny, I. Van Hoyweghen, J. Vandewalle, AI as an agent of change, KVAB Denkersrapport 2023, KVAB/Klasse Menswetenschappen, Natuurwetenschappen, Technische Wetenschappen, Kunsten, 2023.

Dit Standpunt kwam tot stand in het kader van het Denkersprogramma van de KVAB. Uitgebreid overleg met stakeholders leverde de 'Thinker-in-residence' inzichten op over de huidige praktijk en de mogelijke toekomst van het Vlaamse onderzoek en de maatschappij in haar geheel.

Hoewel hulpmiddelen op basis van artificiële intelligentie (AI) geen magie zijn, maar het simpele resultaat van wiskundige optimalisatie, een enorme computerkracht en datasets, zijn deze hulpmiddelen buitengewoon veelbelovend. Ze zijn er al in geslaagd om aanzienlijke voordelen te genereren, met name in de vorm van een verbeterde efficiëntie, nauwkeurigheid, tijdigheid en gemak in een breed scala aan onderzoek en diensten, producten en processen, waaronder gezondheidszorg, genomica, fusieonderzoek, productontwerp en -simulatie, autonome systemen, voorspellend onderhoud, kwaliteitscontrole, inspectieprocessen en milieueffectbeoordeling.

Tegelijkertijd ging de opkomst van AI gepaard met een toenemende bezorgdheid over de potentiële risico's en schadelijke effecten ervan: voor individuen, voor kwetsbare groepen en voor de samenleving in het algemeen. Dit roept vragen op over hoe AI ons dagelijks leven zal beïnvloeden, zowel in de privé- als in de beroepscontext, en hoe het onze kijk op wie we zijn als mens zal beïnvloeden. Dit vereist een mensgerichte aanpak bij het ontwerp, het gebruik en de verdere ontwikkeling van AI, wat inhoudt dat de AI moet worden afgestemd op menselijke waarden en behoeften. We moeten technologieën vormen in overeenstemming met menselijke waarden en behoeften, in plaats van toe te staan dat technologieën mensen vormen. Dit alles wordt met de dag dringender. Nu generatieve AI-systemen (bv. ChatGPT) zich razendsnel ontwikkelen, moet de wetenschappelijke gemeenschap een centrale rol spelen bij het vormgeven van de toekomst van een mensgerichte benadering van AI.

Het doel van de Denkerscyclus van de KVAB was om na te denken over de impact van deze nieuwste ontwikkelingen in AI, maar ook over de vraag wat de implicaties zijn voor ons mensbeeld: autonomie, menselijk handlingsvermogen (agency) en de noodzaak van een 'digitaal humanisme'. De titel van de Denkerscyclus, "AI as an Agent of Change", is geïnspireerd op het tweedelige werk van historica Elisabeth Eisenstein, "The Printing Press as an Agent of Change" (1980).

De raadplegingen gingen in op de nieuwste ontwikkelingen door een breed filosofisch, sociologisch en historisch perspectief te bieden op de impact van AI. Op basis van de specifieke achtergronden, perspectieven en competenties presenteert dit Standpunt niet alleen een consistente analyse, maar ook waardevolle benaderingen en voorstellen voor verdere stappen. Gezien de kwaliteit van de discussies van de Denker met de deelnemers en haar constructieve bevindingen, bieden deze inspanningen een solide basis voor de productieve integratie van AI in de wetenschap en de maatschappij in Vlaanderen.

Luc Steels e.a., Sociale media: inzichten en perspectieven, KVAB/Klasse Technische wetenschappen, KANTL, 2023.

Sociale media zijn communicatiekanalen gebaseerd op participatieve webtechnologieën. Gebruikers kunnen er virtuele netwerken vormen waarin ze (inter)actief en bidirectioneel informatie met elkaar kunnen delen. Hun bidirectionele en interactieve karakter onderscheidt sociale media van traditionele unidirectionele massamedia, zoals kranten, tijdschriften, radio en televisie. Gebruikers van sociale-mediaplatformen consumeren immers niet enkel de teksten, beelden, video's of andere informatie die circuleert binnen het netwerk. Ze kunnen die informatie ook zelf mee aanmaken, verspreiden, beoordelen en becommentariëren. Ze zijn met andere woorden zowel zender als ontvanger van inhoud. Sociale media ondersteunen zo belangrijke functies van de publieke ruimte: door mensen zich te laten informeren en organiseren, te laten discussiëren, hun identiteit vorm te laten geven en verbinding te laten zoeken met anderen. Dat bekende sociale-mediaplatformen, zoals X, Facebook of Instagram, op die manier zeer snel zijn doorgebroken en dagelijks door een groot deel van de bevolking worden gebruikt, maakt dat ze een steeds prominentere rol spelen in alle geledingen en activiteiten van onze samenleving.

Zoals uit dit Standpunt blijkt, zijn met die prominente rol belangrijke uitdagingen verbonden. Wetenschappelijk onderzoek suggereert onder meer dat het gebruik van sociale media samenhangt met problemen van mentaal welzijn, dat platformen bijdragen tot de verspreiding van desinformatie, dat dataverzameling door sociale media belangrijke privacyrisico's inhoudt en dat onze afhankelijkheid van grote techbedrijven onze digitale soevereiniteit in toenemende mate onder druk zet. Wij menen dat deze complexe maatschappelijke uitdagingen, die zowel te maken hebben met het gebruik en het technisch ontwerp als met het businessmodel van sociale-mediaplatformen, een doorgedreven interdisciplinaire aanpak vergen die actoren verenigt. De overheid kan niet aan de zijlijn blijven staan, maar moet haar rol opnemen. De vraag moet gesteld worden 'hoe sociaal zijn de sociale media nog wel?', en daaraan gekoppeld: 'hoe kunnen we ervoor zorgen dat de ontegensprekelijke voordelen van de sociale media gevrijwaard blijven?'.

Reflectiegroep Energie

Deze permanente denktank van de Academie werd opgericht in 2012. Ze bestaat voor de helft uit leden van de Klasse Technische Wetenschappen, aangevuld met leden uit de Klassen Natuurwetenschappen en Menswetenschappen en met experts uit de energiesector. Ze bundelt binnen de KVAB alle initiatieven rond het thema Energie en werkt aan Standpunten. Daarnaast wil ze samen met derden (bv. ie-net, industriële partners...) meewerken aan een energiepodium, dat debatten, voordrachten, studiedagen en/of conferenties organiseert, en waar internationaal gerenommeerde experts uitgenodigd worden.

De publieke voorstelling van het Standpunt 'Multifunctionele eilanden in de Noordzee' vond plaats op 26 september 2023.

De Reflectiegroep is in 2023 gestart met een verjongingsoperatie.

Reflectiegroep RRI en Wetenschapsethiek

De reflectiegroep rond het thema Responsible Research and Innovation en Ethiek (RRI), die in 2018 werd opgestart, heeft als taak om als een permanente reflectiegroep belangrijke evoluties in de wetenschap en samenleving maar vooral het raakvlak tussen beide, op te volgen. Ze kan thema's identificeren waarrond zou moeten gewerkt worden. Ze kan het startschot geven voor concrete initiatieven zoals publieksevents, publicaties (bv. Standpunten) of Denkerstrajecten, maar de uitwerking ervan is in handen van een daarvoor toegewijde taakgroep. De reflectiegroep telt leden afkomstig zowel uit KVAB, JA en KAGB, alsook uit Departement EWI en experts uit universiteiten.

Op 16 oktober 2023 organiseerde de RRI-reflectiegroep (o.l.v. Joos Vandewalle) een zeer gesmaakt symposium met als titel 'Is de wetenschap(per) te vertrouwen?'. Op het programma stonden:

- Presentatie wetenschapsbarometer, Hans Verhoeven, iVOX (spreker)
- Wetenschappelijke inzichten en onzekerheden bij urgente maatschappelijke vragen, Erika Vlieghe, UAntwerpen
- Gebruik en misbruik van statistiek. Hoe wetenschapscommunicatie voeren bij onvolledige gegevens? Geert Molenberghs, UHasselt, KU Leuven
- Sociale media als vloek en zegen voor vertrouwen in wetenschap, Karolien Poels, UAntwerpen
- Wat hebben we geleerd uit fouten en slordigheden van het onderzoek?, Egbert Lox, Algemeen voorzitter ie-net
- Debat met de 4 sprekers aangevuld met Tim Pauwels, VRT, en Dries De Smet, De Standaard

Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en technologie

Onder impuls van Elisabeth Monard werd in 2018 een werkgroep samengesteld voor het verkennen van mogelijke pistes voor meer wederzijds bevruchtende interacties tussen wetenschappers, technologen en kunstenaars, gedreven door nieuwsgierigheid en creativiteit. Deze werkgroep telt leden uit de vier Klassen van de KVAB en uit de Jonge Academie, en is de facto uitgegroeid tot een permanente reflectiegroep.

In 2023 organiseerde de Reflectiegroep samen met de Jonge Academie op 16 juni de expo en symposium 'De (on)macht van het beeld'. Het evenement was een groot succes, een mooie samenwerking tussen KVAB en Jonge Academie.

De Commissie Historische Wetenschappen (CoHiWet) groepeerde de historici en de kunsthistorici van de Klasse Menswetenschappen en de Klasse Kunsten. Ze staat onder de leiding van Marc Boone, lid van de KMW. Deze commissie volgt de historische activiteiten van de KVAB op, maar waarvoor er bijzondere commissies bestaan zoals de historische reeksen (Nationaal Biografisch Woordenboek, Collectanea Hellenistica, Iusti Lipsi Epistolae, Iuris Scripta Historica en Verhandelingen) treedt zij niet actief op.

In 2023 werden de lopende activiteiten en projecten verder opgevolgd. Leden van CoHiWet hebben hun taak vervuld bij het voorbereiden van publicaties en als evaluatoren in de jury's van verschillende prijzen van de KVAB (en de ARB). Dit was onder meer het geval in de commissies die oordelen over de laureaat van de Academie in de Klasse Menswetenschappen, de Charles De Clercqprijs, de Mgr. Coppensprijs, de Erik Duvergerprijs en de prijs Pro Civitate (deze laatste wordt samen met de ARB in RASAB gecoördineerd). In 2023 werd deel 25 van het Nationaal Biografisch Woordenboek (NBW), dat reeds aan het einde van het jaar 2022 was verschenen maar dat omwille van onvoorziene omstandigheden niet verdeeld was, eindelijk publiek gemaakt. Diverse leden van CoHiWet nemen actief deel aan de redactionele aspecten van deze uitgave als leden van de Wetenschappelijke Commissie van het NBW.

CoHiWet had in 2022 mee ingestaan voor de voorbereiding en uitwerking van het historisch luik in de viering van 250 jaar Academiën in België in 2022. Het was in 1772 dat de Academiën in de Oostenrijkse Nederlanden door keizerin Maria Theresia werden opgericht. Het symposium waarvan de praktische uitwerking door CoHiWet lid confrater Pierre Delsaerdts werd verzorgd, vond onder brede belangstelling plaats op 30 september 2022. Naast diverse experts uit de academische wereld namen ook confraters Boone, Delsaerdts, Duerloo en Tollebeek het woord. In de loop van 2023 werd de publicatie van de handelingen in de reeks Verhandelingen van de academie door Jo Tollebeek en Pierre Delsaerdts voorbereid en doorliepen de teksten het reviewproces. Verwacht wordt dat de publicatie in het voorjaar van 2024 van de persen rolt.

Het Academisch Cultureel Forum (ACF) organiseert symposia, lezingen en concerten en richt zich tot een breed geïnteresseerd publiek. Men streeft ernaar om zoveel mogelijk te werken met terugkerende en dus vaste cycli waarin de vier Klassen van de Academie in al hun disciplines evenwichtig worden vertegenwoordigd. Daarbij wordt getracht om activiteiten aan te bieden die klassenoverschrijdend zijn, met de focus op inter- en multidisciplinariteit. De vast secretaris, de voorzitter en de directeur van de zusteracademie KANTL zetelen van oudsher in de stuurgroep waardoor al diverse samenwerkingsprojecten tussen beide instellingen werden uitgewerkt. Naast haar samenwerking met de KANTL, streeft het ACF ernaar om ad hoc activiteiten in te richten met andere instellingen zowel binnen de geledingen van KVAB als daarbuiten.

Activiteiten bestaande cycli:

Da Vincilezingen

Deze lezingen focussen op de invloed van Vlaanderen en Vlamingen op de rest van de wereld en dit in alle disciplines. Het gaat niet enkel om wetenschappers of wetenschappen, maar ook om figuren met grote uitstraling in andere domeinen zoals Peter Benoit, Mercator, Vesalius, met inbegrip van de mogelijke invloed van wetenschap en cultuur van hedendaagse wetenschap(pers) en hedendaagse cultuur(beoefenaars) in de toekomst. Om de participatie van de academiemedelen te vergroten, wordt er steeds naar gestreefd om de lezingen te laten aansluiten op de Klassenvergaderingen.

Er werd dit jaar een Da Vinci namiddagsymposium rond Erasmus georganiseerd en drie Da Vincilezingen, waarvan één duolezing.

- 22 maart 2023: namiddagsymposium Erasmus:
 - 'Erasmus: Europa's vergeten Griekse literatuur van Erasmus' door Raf Van Rooy (KU Leuven)
 - 'Een kijk op de oude Erasmus door de ogen van Damião de Goís' door Hans Rombaut (KVAB)
 - 'Een wandeling door het museum en haar collecties' door Kathleen Leys (Erasmushuis)
 - 'Erasmus en het belang van gedeelde waarden' (online): Ronald Van Raak (Universiteit Rotterdam)
- 21 juni 2023: 'Ex uno plures van Karel Goeyvaerts (1923-1993)' door Mark Delaere (Klasse Kunsten)
- 14 september 2023: 'Gerard Mercator, ambachtsman en filosoof' door Geert Vanpaemel (KU Leuven)
- 8 november 2023: 'Antwerpse wetenschap en nieuwe infectieziekten: van de HIV-pandemie in 1984 naar pandemische paraatheid anno 2023': duolezing

over het ITG door Erika Vlieghe (professor infectieziekten UAntwerpen en UZA) en Marie Laga (emeritus professor ITG)

Lentecyclus

Sinds 1998 wordt in het voorjaar een cyclus ingericht rond een belangrijk actueel thema, uitgediept in subthema's en behandeld in meerdere namiddagsessies. De Lentecyclus 2023 stond in het teken van 'De waarde van waarheid' en dit in drie sessies. De eerste sessie focuste op 'waarheid in relatie tot wetenschappen en kunsten'. De tweede sessie van de Lentecyclus zoomde in op 'waarheid in relatie tot macht'. In de laatste sessie ging de aandacht uit naar de relatie tussen 'waarheid en media'.

- Sessie 1: woensdag 10 mei 2023: 'waarheid & wetenschappen en kunsten'
Sprekers: Lorenz Demey (KU Leuven), Sylvia Wenmackers (KU Leuven), Marc Boone (KVAB, UGent), Maarten Van Dyck (UGent)
- Sessie 2: woensdag 24 mei 2023: 'waarheid & macht'
Sprekers: Nico Wouters (cegesoma, UGent), Antoon De Baets (RU Groningen), Pieter Adriaens (KU Leuven), Walter Weyns (UAntwerpen)
- Sessie 3: woensdag 31 mei 2023: 'waarheid & media'
Sprekers: Peter Van Aelst (UAntwerpen), Annelies Beck (Vrt), Karel Verhoeven (De Standaard), Violet Soen (KU Leuven)
Gevolgd door een slotdebat met de sprekers en extra panellid Vincent Ginis (VUB)

Moderator: Jan Hautekiet

Concertenreeks

De Academie wil in deze reeks, naast buitenlandse componisten, in het bijzonder Vlaamse muziek en Vlaamse componisten aan bod laten komen. Men streeft er naar binnen de reeks concerten ook aandacht te besteden aan jonge talenten. Daarom beoogde de stuurgroep vanaf 2020 een Voorjaarsrecital te organiseren naast het traditionele Eindejaarsrecital. In 2023 vonden er twee recitals plaats.

- Voorjaarsrecital met Charlotte (sopraan) en Aaron Wajnberg (piano), vrijdag 28 april, 19u30

Programma:

- Franz Schubert: Heidenröslein, Gretchen am Spinnrade, Im Frühling, Rastlose Liebe, Ganymed, Die Forelle
- Alban Berg, Uit "Sieben frühe Lieder": Nacht, Schilflied, Die Nachtigall, Traumgekrönt
- Gustav Mahler: Hans und Grete
- Joseph Jongen: Bal de Fleurs, Chanson roumaine
- Joaquin Turina, Uit "Poema en forma de canciones": Nunca Olvida, Cantares, Los dos miedos

- Alexander Krein: Hober un Korn, Die zeides met di Babes, Oj, zeks azeiger in der fri
 - Victor Herbert: Art is calling for me
- Eindejaarsrecital met het Desguinkwartet , vrijdag 10 november 2023, 19u30

Programma:

- Selectie 'Fingerprints' (korte hedendaagse werken van Vlaamse componisten, in opdracht van Klara en Kunstenpunt)
- Flor Alpaerts: strijkkwartet nr. 4
- Joseph Ryelandt: intermezzo
- Peter Benoit: strijkkwartet opus 10 (ca. 20 minuten)

Intro door de heer Luc Van Hove, voorzitter van het ACF:

Geachte dames en heren,

Het ACF (Academisch Cultureel Forum van de Academie) heet u van harte welkom op dit najaarsconcert, u gebracht door het bijzonder actieve en fijnzinnige Desguin Strijkkwartet.

Ze brengen u een keuze uit het rijke Vlaamse muzikale erfgoed, en daarnaast een selectie uit de vierde Fingerprints-cd, die in maart 2022 verscheen in opdracht van radio Klara. Het kwartet zelf zal u begeleiden doorheen de werken.

Componeren voor strijkkwartet is en blijft een bijzondere uitdaging voor een componist. Het genre is doorheen zijn bestaan steeds opnieuw als een soort laboratorium voor stijl-vernieuwing en klank-onderzoek beschouwd.

Haydn, Beethoven, Brahms, Bartok, Schönberg-Berg-en-Webern (de tweede Weense school), Lutoslawski, Ligeti, Lachenmann, Sciarrino, ... : vele grote componisten vertelden via het strijkkwartet grote verhalen van hun tijd en van de muzikale uitdrukking ervan.

Twee violen, een altviol, en een cello: een in principe homogeen ensemble, zowel in klankproductie als in klankresultaat. En toch leent deze bezetting zich tot een rijkdom aan expressie en variatie, van uiterst solistische benaderingen (vier individuen) tot een volledige versmelting in een muzikale eenheid. Een schier onuitputtelijke keuze aan texturen en speelwijzen dwingt de componist tot een zekere expressieve radicaliteit en trefzekerheid.

Ook de werken die u deze avond zal beluisteren getuigen van deze innerlijke sterkte en uitdrukingskracht.

Het Desguin Kwartet werd in 2017 door vier studenten opgericht aan het Conservatorium van Antwerpen waar ze met grootste onderscheiding afstudeerden. De vzw SWUK Vlaanderen (dat staat voor "Sociale Werken van de Uitvoerende Kunstenaar)" selecteerde het kwartet in 2018 als 'Artist in Residence'. Kort daarna werd Desguin lid van het Orpheus Instituut. Sinds 2019 studeert het ensemble aan de Pro Quartet Academy in Parijs, waarbij onder meer het Alban Berg en het Zemlinsky strijkkwartet als coach fungeren.

In 2020 werd het kwartet laureaat en publiekswinnaar van de Supernova Classics Competitie. Het ontving tevens een uitnodiging om deel uit te maken van het Italiaanse Le Dimore Del Quartetto-netwerk.

Het Desguin Kwartet is een graag geziene gast op diverse prestigieuze evenementen: het Klarafestival, Festival Odegand, Festival van Vlaanderen, het Wilde Westen Kortrijk, Festival de Quatuors à Cordes de Luberon, Leuven Jazz, Jazz Middelheim, en vele anderen.

In 2021 verscheen een debuutalbum met Belgisch werk van onder andere Peter Benoit en Joseph Ryelandt.

De nieuwste cd, Fingerprints#4, werd uitgebracht in maart 2022. Op deze cd staan vijftien nieuwe miniatures voor strijkkwartet, geschreven door Vlaamse componisten. Desguin's sterke engagement voor het Belgische repertoire resulteerde in een uitnodiging als festivalartiest van de Belgian Music Days in Eupen 2022. Ook de prestigieuze Fuga Trofee van de Unie van Belgische Componisten werd unaniem toegekend aan het ensemble.

2023 (dus nu!) is een bijzonder jaar met mooie vooruitzichten: het Desguin Kwartet viert zijn vijfde verjaardag en is geselecteerd voor het Europese MERITA platform. Dit laatste betekent een nieuw hoofdstuk voor het kwartet: vanaf 2024 is een tournee door Europa gepland met een gloednieuw eigen project.

Ik wens u veel luistergenot.

Het kwartet staat bekend om zijn veelzijdigheid en interdisciplinaire aanpak. De muzikanten delen regelmatig het podium met gerenommeerde artiesten als bariton Werner Van Mechelen, cellist Benjamin Glorieux, het Tsjechische Zemlinsky Quartet, pianist Florestan Bataillie, saxofonist Kurt Bertels en acteurs Stefaan Degand, Ivan Pecnik en Vic De Wachter. In 2022 gingen ze op Europese tournee met de wereldberoemde Fred Hersch, een Amerikaanse jazzlegende die 15 keer is genomineerd voor een Grammy Award. Daarnaast tourden ze met Theater Tieret in een nieuwe kindertheatervoorstelling ZEEFIER.

Ze zijn als gastartiest te horen op Mélo-dies de Verlainemet Florestan Bataillie en Werner Van Mechelen en op het album Repeat van Florestan Bataillie. De drie albums werden opgepikt door Radio Klara, Musiq3 en met lof ontvangen.

De KVAB heeft een lange traditie op het gebied van wetenschappelijke publicaties. KVAB Press verzorgt een aantal uitgaven in eigen beheer: de reeks Standpunten, het Nationaal Biografisch Woordenboek en een aantal gelegenheidspublicaties. Sinds 2014 werkt de Academie ook samen met de internationale wetenschappelijke Uitgeverij PEETERS voor de publicatie van vier wetenschappelijke reeksen: *Iusti Lipsi Epistolae*, *Iuris Scripta Historica KVAB*, *Collectanea Hellenistica KVAB* en *Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten Nieuwe Reeks*. Voor elk van deze reeksen is een afzonderlijke wetenschappelijke redactieraad verantwoordelijk. Deze redactieraden stimuleren nieuwe publicaties en bewaken de kwaliteit van de gepubliceerde werken aan de hand van een geformaliseerde peer-review procedure.

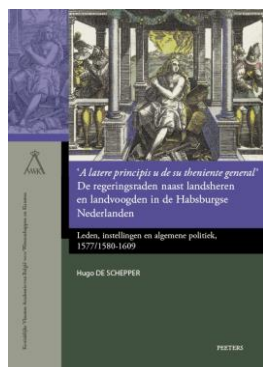
KVAB behoudt de vrijheid om daarnaast in eigen beheer te publiceren.

Overzicht van de publicaties per reeks in 2023:

Verhandelingen van de KVAB, Nieuwe Reeks

de Schepper, Hugo: A latere principis u de su theniente general. De regeringsraden naast landsheren en landvoogden in de Habsburgse Nederlanden. Verhandelingen van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten. Nieuwe reeks, Volume 38, Peeters, Leuven, 2023.

(ISBN 9789042951082, € 195)

Op basis van onuitgegeven archieven in vijf Europese landen behandelt de auteur leden, organisatie, bevoegdheden en algemene politiek van de Raad van State, Geheime Raad en Raad van Financiën in de Habsburgse Nederlanden tussen 1576 en 1610. Als vorstelijke *domestici* behoorden de raadsleden tot de Hofhouding en konden zij de juridische machtsmiddelen van de landsheer in zelfstandige jurisdicties vormgeven. Vooral na 1598 echter beperkte een omvangrijke door Filips III van Spanje benoemde Hofhouding de onafhankelijkheid van Albert en Isabella. De 'co-soevereine' aartshertog werd in 1605 door de Spaanse regering uit zijn militaire prerogatieven ontslagen. Sindsdien voerde hoveling Spínola feitelijk het opperbevel in rechtstreekse relatie met Filips III en zijn *valido*, de hertog van Lerma. De drie Raden in de Habsburgse Nederlanden verloren hun greep op de aartshertogelijke krijgs- en pacificatiestrategie.

De KVAB geeft sinds 1964 om de twee jaar, in samenwerking met de KANTL en de KAGB, een nieuw volume uit van het Nationaal Biografisch Woordenboek (NBW). Dit is in de Nederlandse taal het belangrijkste (lopende) biografisch repertorium en een belangrijk naslagwerk voor de historische wetenschappen, in het bijzonder de geschiedenis, de kunstgeschiedenis, de taalwetenschappen, de politieke-, morele- en juridische wetenschappen enzovoort. Het is de tegenhanger van de Nouvelle Biographie Nationale, die in het Frans wordt uitgegeven door de Académie royale de Belgique. De figuren die in het NBW worden opgenomen moeten een meer dan lokale betekenis voor Vlaanderen en België hebben gehad (ongeacht of ze in onze gewesten geboren zijn of daarbuiten), ze kunnen alle maatschappelijke geleidingen of culturele, politieke, economische, religieuze of sociale stromingen vertegenwoordigen en de bijdragen moeten zijn gebaseerd op nieuw en oorspronkelijk wetenschappelijk onderzoek. De auteurs die daartoe worden aangezocht, moeten de nodige wetenschappelijke kwalificatie kunnen aantonen. Ze vormen een actieve equipe bestaande uit meer dan 50 onderzoekers

Eind 2022 verscheen deel 25 van het NBW. Op 7 juni 2023 werd het publiek voorgesteld in de Rubenszaal van de KVAB. Sprekers waren Els Witte, als voorzitter van VIGES, de vzw die tot 31 december 2012 het NBW onder de vleugels heeft gehad, gevolgd door vier mededelingen waarbij elke spreker het nieuwe deel toelichtte vanuit een welbepaalde invalshoek: Jo Tollebeek vanuit historisch standpunt, Willem Elias vanuit kunsthistorische hoek, Willy van de Weghe over literaire en taalkundige aspecten en Mark Eyskens die enkele capita selecta besprak.

In de loop van 2023 werd een vernieuwing van de commissie, die het NBW aanstuurt, doorgevoerd. Dit was noodzakelijk geworden door het overlijden (Hilde Symoens) of wegvallen omwille van medische en andere motieven van meerdere leden (Werner Waterschoot, Anne-Marie Musschoot, Karel Geboes, Herman van der Wee). Deze doorstart werd besproken op een, aan de voorstelling van 7 juni voorafgaande bijeenkomst. Vermits de redactiesecretaris, Hans Rombaut, per 1 juli met pensioen is gegaan, wordt nog uitgekeken naar een vervanger. In afwachting is aan Nico Lambrecht gevraagd de verslaggeving te verzorgen. Na rondvraag bij de huidige leden van de commissie van het NBW hebben volgende leden hun engagement bevestigd: Els Witte, Francis Strauven, Walter Prevenier, Karel Velle (namens KVAB); Frank Willaert en Jacques van Keymeulen (namens KANTL). Marc Boone heeft aanvaard om het voorzitterschap van deze commissie op zich te nemen. Na de vergadering heeft Frank Willaert zich alsnog teruggetrokken. Verder zijn Robert (Bob) Rubens (em. UGent voor de medische wereld), Luc Duerloo (KVAB) en Mike Kestemont (UA en KCG) bereid gevonden tot de Redactiecommissie van het NBW toe te treden. De in bewerking zijnde manuscripten werden door de voormalige redacteur Hans Rombaut voor verdere behandeling reeds gedeeltelijk doorgestuurd.

Op de vergadering van 7 juni werden ook verder pistes besproken aangaande de toekomst van het NBW (al dan niet in samenwerking met de Nouvelle Biographie Nationale) in afwachting van verdere duidelijkheid omtrent de financiering ervan.

Contactfora

Na het zorgvuldig afwegen van de kosten en de baten nam het bestuur van KVAB, tijdens haar vergadering van 23 maart 2023, de beslissing om de contactfora niet langer aan te bieden. Omdat het niet mogelijk was deze beslissing tijdig te communiceren naar de buitenwereld toe, werd besloten de aanvragen die werden ingediend tegen de sluitingstermijn van 1 april, alsnog kosteloos te laten plaatsvinden bij goedkeuring, zij het niet langer meer onder de noemer van de contactfora.

De tegen de sluitingstermijn van 1 april ingediende en goedgekeurde aanvragen zijn:

- Coding Theory and Cryptography IX – Leo Storme (UGent)
- 12th Belgian Crystallography Symposium – Luc Van Meervelt (KU Leuven)
- Patriotten in Noord en Zuid. Brabantse Omwenteling en Patriottentijd in vergelijkend perspectief – Pierre Delsaert (UAntwerpen))

Activiteiten 2023

- 09-10/02/2023: Actuarial and Financial Mathematics Conference 2023 (AFMathConf2023) – Michèle Vanmaele (UGent)
- 23-24/03/2023: Discourse Theory: Ways Forward - Second Edition – Benjamin De Cleen (VUB)
- 30-31/03/2023: Wittgenstein and the Philosophy of Mathematical Practice – Bart Van Kerkhove (VUB)
- 01-02/06/2023: Variation in Language Acquisition 5 – Eline Zenner (KU Leuven)
- 08/06/2023: Standardisation and Localism in the Legal and Economic world of the Romans – Koen Verboven (UGent)

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit

De Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit is een inhoudelijk onafhankelijk orgaan dat advies uitbrengt over wetenschappelijke integriteit in Vlaanderen. Haar reglement dicht de VCWI een tweeledige adviestack toe: enerzijds advies verlenen over klachtendossiers wetenschappelijke integriteit, nadat ze al zijn behandeld door de Commissie Wetenschappelijke Integriteit binnen een onderzoeksinstelling, en anderzijds het uitbrengen van algemeen advies over wetenschappelijke integriteit, op verzoek van aangesloten instellingen of op eigen initiatief.

De VCWI functioneert onafhankelijk maar is gehuisvest binnen de KVAB. Dat betekent dat de Academie een secretaris ter beschikking stelt en dat de vergaderingen en hoorzittingen plaatsvinden in het Paleis der Academiën. In het najaar van 2023 kampte de VCWI met enkele uitdagingen door het langdurig ziekteverlof van de VCWI-secretaris.

In 2023 vonden acht vergaderingen van de VCWI plaats. Drie andere geplande VCWI-vergaderingen werden vervangen door een informele online koffiebabbel of geannuleerd.

De VCWI is samengesteld uit 9 hoogleraren, drie uit elk van de domeinen exacte/technische – humane/sociale – biomedische wetenschappen. De VCWI wordt voorgezeten door Gert Storms (KU Leuven) en ondersteund door een secretaris, Bert Seghers (KVAB) en een juridisch adviseur, David D'Hooghe (KU Leuven, advocatenkantoor Stibbe t.e.m. 30 september en sinds 5 oktober Raad van State).

Het comité van toezicht op de VCWI bestaat uit vertegenwoordigers van de stichtende instellingen: de vijf universiteiten, het FWO en de academiën KVAB en KAGB. Het neemt jaarlijks akte van het jaarverslag, stelt de leden van de VCWI aan en kan het reglement en het huishoudelijk reglement van de VCWI wijzigen. Het comité van toezicht wordt voorgezeten door Elisabeth Monard (KVAB) en ondersteund door de VCWI-secretaris.

Het comité van toezicht nam op 31 mei 2023 akte van het jaarverslag 2022 en ging over diverse kwesties in dialoog met de voorzitter en de secretaris van de VCWI, o.a. over een eventuele VCWI-erkenning door VLAIO, publieke jaarverslagen van de CWI's, het behandelen van tweeedeadviesvragen "op stukken", wetenschappelijke integriteit in de academische ziekenhuizen, het engagement in ENRIO, een binnengekomen brief van een advocatenkantoor aan het comité van toezicht en de online publicatie van een tweede advies op Retraction Watch.

Naast de universiteiten, FWO en academiën erkennen ook andere onderzoeksinstellingen de VCWI als adviserend orgaan. Het zijn VIB, VITO, imec, Flanders Make,

ILVO, INBO, Agentschap Onroerend Erfgoed, Agentschap Plantentuin Meise, ITG, VLIZ, Hogeschool Gent en Vlerick Business School.

Adviezen

De VCWI kan, op verzoek van instellingen of op eigen initiatief, adviseren over onderwerpen die betrekking hebben op wetenschappelijke integriteit. Door de afwezigheid van de VCWI-secretaris in het najaar moest de VCWI haar eerdere ambities op vlak van algemene adviezen bijstellen. Ze bracht dan ook geen formele nieuwe algemene adviezen uit in 2023.

In 2023 kwamen acht tweedeadviesaanvragen binnen op het adres van de VCWI (dossiers 2023-A t.e.m. 2023-G). De VCWI werkte in 2023 zeven rapporten uit met een tweede advies (2023-01 t.e.m. 2023-07) – twee andere dossiers uit 2023 zullen in 2024 leiden tot een tweede advies. Eén adviesaanvraag werd (uitgebreid gemotiveerd) niet behandeld, omdat de VCWI op basis van een proportionaliteitstoets oordeelde dat een onafhankelijk onderzoek niet nuttig zou zijn. Van alle dossiers wordt een geanonimiseerde samenvatting gepubliceerd in het jaarverslag van de VCWI op www.vcwi.be.

Een tweede advies van de VCWI over een geval van fabricatie van klinische studies werd eind 2022 verstuurd naar de partijen en de instelling. Begin 2023 ging de VCWI in op een uitnodiging van de rector van de betrokken instelling om een toelichting te geven bij het advies. In februari 2023 was er media-aandacht voor dit ernstig fabricatie-dossier. Het tweede advies waarin de VCWI haar beoordeling staaft, werd ook gelekt naar Retraction Watch, waar het publiek beschikbaar is.

Binnen- en buitenlandse contacten

Op 24 januari 2023 was de VCWI middels de secretaris aanwezig op het overleg van de VLIR-werkgroep Ethiek & Integriteit, waar o.a. de CWI-secretarissen zetelen. Via minstens jaarlijks overleg is er een goede band tussen VCWI en de universiteiten.

Op 20 april 2023 nam de voorzitter op uitnodiging deel aan het panelgesprek over wetenschappelijke integriteit aan de Hogeschool Thomas More Campus Geel, waarop Elisabeth Bik een voordracht gaf over de identificatie van gemanipuleerde beelden in levenswetenschappelijk onderzoek.

Ter gelegenheid van het emeritaat van Guido Groeseneken, die het integriteitsbeleid binnen imec ontwikkelde na de eerste VCWI-ontmoetingsdag in 2014, stuurden de toenmalige voorzitter en secretaris een filmpje in met een dankbare anekdote.

Op 15 juni hield de VCWI een overleg met bestuurders van de KVAB, over de inbedding van de VCWI binnen de KVAB, de onderlinge samenwerking en wederzijdse verwachtingen.

Op 30 november 2023 hadden alle leden van de VCWI een overleg met vertegenwoordigers van Departement Economie, Wetenschap en Innovatie van de Vlaamse Overheid. Daarin deelden ze naar jaarlijkse gewoonte hun analyse van het landschap wetenschappelijke integriteit in Vlaanderen en beantwoordden ze vragen.

Op 8 december 2023 hielden de Vlaamse Hogescholenraad en de VCWI een gezamenlijk overleg over wetenschappelijke integriteit voor de onderzoeksdirecteurs en beleidsmedewerkers onderzoek van de Vlaamse hogescholen. Secretaris Bert Seghers gaf een overzicht van het Vlaamse en internationale landschap wetenschappelijke integriteit en de vertegenwoordigers van één hogeschool deelden hun ervaring met het behandelen van een plagiaatklacht. Na de pauze gingen de deelnemers met elkaar en de VCWI-vertegenwoordigers in gesprek om binnen de eigen instellingen stappen vooruit te kunnen zetten op vlak van hun integriteitsbeleid. Bijna alle hogescholen waren vertegenwoordigd.

Comité Supérieur pour l'Intégrité Scientifique (CSIS)

De VCWI onderhoudt verder vriendelijke, adviserende contacten met de Conseil Supérieure pour l'Intégrité Scientifique (CSIS), de zusterorganisatie van de VCWI voor Franstalig België die mede onder impuls van de VCWI werd opgericht in 2021.

European Network of Research Integrity Offices (ENRIO)

De VCWI is als tweedeadviesorgaan ("integrity office") lid van ENRIO (European Network of Research Integrity Offices). Deze vzw naar Belgisch recht heeft een wettelijke zetel in het Paleis der Academiën te Brussel maar houdt kantoor in de Tsjechische Academie voor Wetenschappen in Praag, die nu de voorzittersrol bekleedt. De KVAB betaalt een jaarlijkse lidmaatschapsbijdrage. Voorzitter Gert Storms en secretaris Bert Seghers zijn actieve leden van ENRIO.

Op 17 en 18 april 2023 was het de beurt aan de VCWI om, samen met de CSIS, de tweedaagse ENRIO meeting van het voorjaar te organiseren. Deze had op 17 april een hybride publiek gedeelte waarop Vlaamse integriteitsprofessionals waren uitgenodigd (70-tal deelnemers in Brussel en online samen), en een besloten gedeelte voor de ENRIO-leden op 18 april. Er waren deelnemers uit twintig landen in Europa. De VCWI stond mee in voor het inhoudelijk programma over wetenschappelijke integriteit (o.a. generative AI & integrity, research security, ALLEA Code of Conduct update, Horizon Europe projects, members corner en whistleblower protection in European research integrity) en organiseerde samen met de CSIS het sociaal programma (gidsbeurt in de Europese wijk en conference dinner in Brussel).

Op 5 september 2023 ging de ENRIO meeting door in Parijs. Er waren terugkoppelingen over de ALLEA Code of Conduct, het ENRIO Handbook on whistleblower protection en Horizon-projecten. In de Members' corner deelden leden hun ervaringen en vroegen ze advies. Er was een sessie over opkomende trends in verband met integriteit en de werkgroep 'key definitions' bepaalde haar ambitie om de verschillende definities van

research integrity, ethics, misconduct, etc. in Europa in kaart te brengen. Op het einde kwam de General Assembly met zaken van intern management van ENRIO.

Op 6 september 2023 kwamen ENRIO-leden samen met bijdragers aan een 30-tal Horizon-projecten die volledig of gedeeltelijk met wetenschappelijke integriteit te maken hebben, in een pre-conferense session. Er was een postersessie en een werkmoment rond kernvragen over de toekomst van wetenschappelijke integriteit in Europa, de samenwerking tussen projecten en ENRIO en de Europese Code of Conduct.

Op 7 en 8 september ging het tweejaarlijkse ENRIO Congres eveneens in Parijs door. Het volle programma toonde dat de grote thema's dezelfde blijven als de vorige jaren (o.a. open science, researcher assessment / incentives en rewards, ethics, publicatiepraktijken en AI), al komt daar ook 'research security' bij.

De VCWI is één van de zes organisaties in het bestuur (ENRIO Board), waardoor de VCWI de strategie van ENRIO mee kan uitzetten, in 2023 middels zes online Board Meetings. De VCWI-secretaris, die deze meetings bijwoont, draagt ook bij aan ENRIO's bestuur door het adviseren bij de statutenwijziging, het bijdragen aan de keynote en slideshow van de ENRIO-voorzitter op het ENRIO Congress en door een boekhouder en vzw-adviseur voor ENRIO aan te brengen.

Andere buitenlandse bijdragen

Op 21 april 2023 hield de Universiteit Leiden (Nederland) een gespreksnamiddag over de grenzen van wetenschappelijke integriteit, waarop de CWI-voorzitters en -secretarissen van alle universiteiten in Vlaanderen en Nederland, alsook de tweedeadviesorganen LOWI en VCWI waren uitgenodigd. De VCWI was vertegenwoordigd met de voorzitter, een ander lid en de secretaris. Voorzitter en secretaris presenteerden samen het Vlaamse perspectief aan de hand van eigen ervaringen met dossiers binnen de VCWI die op de rand van wetenschappelijke integriteit balanceerden. Nadien was er een geanimeerde discussie over o.a. het detailniveau van gedragscodes.

Bilaterale Uitwisselingen

1. Estland

23/01-05/02/2023: Bezoek van Avrip Dutta (University of Tartu) aan Tom Lenaerts (VUB).
Onderzoeksdomein: AI en biologie

Het bezoek aan Prof. Tom Lenaerts' team (Université Libre de Bruxelles/Vrije Universiteit Brussel) in Brussel werd gemaakt met als doel innovatieve computationele oplossingen toe te passen om de genetische oorzaken van ernstig spermatogeen falen en genitale dysgenese, zoals cryptorchidisme, te onderzoeken, die 1/100 mannen treffen. Tijdens het bezoek werd kennisgemaakt met de toepassing van het bio-informaticaplatform ORVAL (Oligogenic Resource for Variant Analysis) en werden computationele analyses uitgevoerd uit op hun pijplijn, onder begeleiding van prof. Tom Lenaerts en zijn team. De kennis die tijdens het bezoek is verzameld, zal niet alleen van onschatbare waarde zijn voor de onderzoeksgroep aan de Universiteit van Tartu, maar het bezoek heeft ook de basis gelegd voor de ontwikkeling van verder samenwerkingsonderzoek op lange termijn tussen de groepen naar digenische effecten die leiden tot mannelijke onvruchtbaarheid.

2. Macedonië

02-12/09/2023: Bezoek van Bojan Prangoski (University of Tartu) aan Jasson Vindass (UGent).
Onderzoeksdomein: wiskunde

Het doel van het bezoek was het bestuderen van topologische eigenschappen van ruimten van ziektekiemen met quasanalytische functies; in het bijzonder de volledigheid van de ruimte $E^{(M)}[K]$ voor $(M_p)_{p \in \mathbb{N}}$ quasanalytisch en $K \subseteq \mathbb{R}^n$ compact. Tijdens het verblijf is men erin geslaagd de volledigheid van $E^{(M)}[K]$ aan te tonen van een klasse reeksen $(M_p)_{p \in \mathbb{N}}$ die dicht bij de reeks $(p!)_{p \in \mathbb{N}}$ liggen.

3. Estland

16-30/10/2023: Bezoek van Kaire Põder (Estonian Business School) aan Kristof De Witte (KU Leuven).
Onderzoeksdomein: onderwijs

Kinderen met speciale onderwijsbehoeften (SEN) in post-Sovjetlanden gingen doorgaans naar speciale scholen tot de implementatie van inclusieve onderwijservormingen begin 2010. Deze studie heeft tot doel de resultaten van de hervorming op de efficiëntie van de Estse verplichte scholen voor lager secundair onderwijs (n=349) tijdens de academiejaren 2020/2021 en 2021/2022 te beoordelen. Om dit te bereiken wordt gebruik gemaakt van een invoergerichte bootstrap Data Envelopment Analysis (DEA), gevolgd door Tobit-regressie. Men hanteert een tweetraps DEA-invoergerichte

aanpak met variabele schaalopbrengsten en implementeren de bootstrap-procedures die bekend staan als het tweetraps semi-parametrische DEA-model. De DEA-scores verkregen in de eerste fase kunnen vertekend zijn als de omgevingsvariabelen uit de tweede fase gecorreleerd zijn met de output- en inputvariabelen. Daarom wordt aangeraden een bootstrapprocedure te gebruiken (B=2000). In de eerste fase worden de efficiëntiescores geschat en vervolgens worden in de tweede fase de efficiëntiescores vergeleken met een reeks covarianten om hun verband met de efficiëntieniveaus te onderzoeken. Bijzondere belangstelling gaat uit naar het onderzoeken van de hypothesen die verband houden met het positieve effect van bijscholing van leraren.

Coördinatie binnen RASAB

RASAB, the Royal Academies for Science and the Arts of Belgium, werd in 2001 opgericht door de KVAB en de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (ARB). Zij is verantwoordelijk voor de coördinatie van de activiteiten op nationaal en internationaal niveau van de twee academies, zoals de nationale wetenschappelijke comités en de vertegenwoordiging van België in de federaties van academies. RASAB wordt bestuurd door de voorzitters en vast secretarissen van beide academies, aangevuld met één vertegenwoordiger van elke Klasse.

Nationale Comités

De missie van de nationale wetenschappelijke comités is de promotie en coördinatie van verschillende wetenschappelijke disciplines in België, hoofdzakelijk in een internationale context. De voorwaarde voor de oprichting van een Nationaal Comité is het bestaan van een internationale wetenschappelijke unie in dezelfde discipline, die op haar beurt verbonden is aan ISC (International Science Council). Een overzicht van de Belgische wetenschappelijke comités en hun leden is te raadplegen op www.rasab.be.

Het verslag van de activiteiten van de Nationale Comités wordt jaarlijks gepubliceerd op de website van RASAB (www.rasab.be).

Elke benoeming van nieuwe leden en elke nominatie van een afgevaardigde voor een algemene vergadering van een internationale wetenschappelijke unie moet goedgekeurd worden door de Klassen voor Wetenschappen van de KVAB en de ARB. Deze benoemingen en nominaties worden doorgaans gegroepeerd en 2 tot 3 maal per jaar aan de Klassen voorgelegd.

De KVAB geeft aan de Nationale Comités de kans om kosteloos over haar zalen te beschikken voor evenementen. Zij maken hiervan gebruik voor het organiseren van internationale congressen, maar ook voor nationale activiteiten om de uitstraling van hun discipline te bevorderen.

Lijst van Nationale Wetenschappelijke Comit es:

- Antarctisch Onderzoek
- Biochemie en Moleculaire Biologie
- Biofysica
- Biomedical Engineering
- Bodemkunde
- Chemie
- Fysiologie & Farmacologie
- Geodesie & Geofysica
- Geografie
- Geologische Wetenschappen
- Kristallografie
- Logica, Geschiedenis en Filosofie der Wetenschappen
- Mechanica
- Microbiologie
- Natuurkunde
- Psychologische Wetenschappen
- Quartair onderzoek (BELQUA)
- Radio-Electriciteit
- Sterrenkunde
- Wiskunde

Lijst van de Internationale Wetenschappelijke Unies:

- International Astronomical Union (IAU)
- International Geographical Union (IGU)
- International Federation for Medical and Biological Engineering (IFMBE)
- International Mathematical Union (IMU)
- International Union for Physical and Engineering Sciences in Medicine (IUPESM)
- International Union for Quaternary Research (INQUA)
- International Union of Biochemistry and Molecular Biology (IUBMB)
- International Union of Biological Sciences (IUBS)
- International Union of Crystallography (IUCr)
- International Union of Geodesy and Geophysics (IUGG)
- International Union of Geological Sciences (IUGS)
- International Union of History and Philosophy of Science (IUHPS)
- International Union of Microbiological Societies (IUMS)
- International Union of Pharmacology (IUPHAR)
- International Union of Physiological Sciences (IUPS)
- International Union of Pure and Applied Biophysics (IUPAB)
- International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC)
- International Union of Pure and Applied Physics (IUPAP)
- International Union of Psychological Science (IUPsys)
- International Union of Radio Science (URSI)
- International Union of Soil Sciences (IUSS)

- International Union of Theoretical and Applied Mechanics (IUTAM)
- Scientific Committee on Antarctic Research (SCAR)

Deelname aan internationale samenwerking en/of netwerking: KVAB

De KVAB is soms rechtstreeks, soms via RASAB, lid van verschillende federaties en samenwerkingsverbanden van academies, zowel op Europees niveau als op wereldniveau. Een overzicht van de lidmaatschappen en de Belgische vertegenwoordigers is te vinden op www.rasab.be.

EASAC

Het Europese EASAC (European Academies Science Advisory Council) is een unie van academies die advies formuleert voor de Europese beleidsmakers.

De vertegenwoordiging van RASAB bij EASAC wordt alternerend waargenomen door afgevaardigden van KVAB en ARB. Sinds 1 januari 2021 zetelt Michel Crucifix (UCL, ARB) in de EASAC Council. Het lidmaatschap van de EASAC Press and Communications Group ging in 2023 over van Nathalie Boelens (die de KVAB verliet) naar Filip Staes.

Guy Smagghe droeg bij tot het policy rapport 'Neonicotinoids and their substitutes in sustainable pest control' dat in februari 2023 werd afgerond.

Verschillende academieleden zijn ingegaan op een 'call for experts' of op een 'call for reviewers'. Er werd ook meegewerkt aan de verspreiding van de EASAC rapporten in Vlaanderen.

ISC (voormalig ICSU)

In 2018 werden de Social Science Council (ISSC) en de International Council for Science (ICSU) verenigd in de hertoe nieuw opgerichte International Science Council (ISC).

De Buitengewone Algemene Vergadering van het ISC vond plaats van 10 tot 12 mei in Parijs. Deelname namens RASAB door KVAB-voorzitter Christoffel Waelkens.

CAETS

CAETS is de International Council of Academies of Engineering and Technological Sciences. Paul Verstraeten volgde confrater Achiel Van Cauwenberghe op als vertegenwoordiger van de KVAB in de Algemene Vergadering.

ALLEA

In 2021 werd KMW-lid Luc Duerloo de vertegenwoordiger van de KVAB in ALLEA. Hij nam deel aan de Algemene Vergadering op 23 juni 2023 in Londen.

Els Van Damme nam deel aan de meeting van de Drafting group en de Permanent Working Group Science and Ethics op 21-23 februari 2023 in Berlijn.

SAPEA/ESAF

Op 13 december 2016 is het samenwerkingsverband SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies) gestart. SAPEA voert een project uit voor de EC als een samenwerkingsverband van 5 Europese academiënnetwerken: Academia Europaea, ALLEA (ALL European Academies), EASAC (European Academies Science Advisory Council), Euro-CASE (European Council of Academies of Applied Sciences, Technologies and Engineering), en FEAM (Federation of European Academies of Medicine). Het algemeen objectief van het project is om wetenschappelijke expertise bijeen te brengen, die tijd kritisch, onafhankelijk en evidentie-gebaseerd is, uit meer dan 100 Europese academies en uit meer dan 40 landen én die gericht is naar het hoogste beleidsniveau in Europa en het brede publiek.

Het European Science Advisors Forum (ESAF) werd geïnitieerd door Anne Glover, terwijl zij Chief Scientific Advisor was van voorzitter Barroso van de Europese Commissie. De eerste vergadering vond plaats op 23 juni 2014 in Kopenhagen, tijdens het EuroScience Open Forum (ESOF). Toen het Scientific Advice Mechanism (SAM) operationeel werd, werd in 2016 voorgesteld om de samenwerking tussen bestaande structuren voor wetenschappelijk advies van de Europese lidstaten en tussen deze structuren en SAM te versterken. Sindsdien wordt elk jaar een bijeenkomst georganiseerd in een ander land. In de Angelsaksische landen is er meestal een wetenschappelijk adviseur van de overheid. Terwijl in veel landen in continentaal Europa formeel of informeel advies aan de regering(en) wordt gegeven door de Academies of andere organisaties. België is sinds 2018 lid van ESAF met zijn academies.

ESAF is een onafhankelijk, informeel netwerk van Europese op wetenschap gebaseerde strategische adviseurs, aangestuurd door haar leden. ESAF is een niet-juridische entiteit zonder budget. Leden moeten in staat zijn om wetenschappelijk onderbouwd strategisch advies te geven aan hun democratische regeringen. Hun advies moet gebaseerd zijn op openbaar onderzoek van de hoogste kwaliteit. ESAF-leden hebben veel te winnen bij het uitwisselen van informatie, expertise, werkwijzen en resultaten. Aangezien een dergelijke uitwisseling niet vanzelfsprekend is, biedt ESAF een platform en een netwerk voor organisaties die in verschillende systemen kunnen functioneren, maar een gemeenschappelijke basis hebben met betrekking tot hun ambitie om het beste wetenschappelijk onderbouwde strategische advies te geven. ESAF heeft geen formele adviestaak (en is in die zin complementair aan SAPEA), maar leden van ESAF kunnen hun krachten bundelen en gezamenlijk advies geven.

Activiteit in 2023:

- Joos Vandewalle nam deel aan de SAPEA Foresight workshop AI in science op 26 en 27 oktober 2023 in Brussel, georganiseerd door euro-CASE.

Euro-CASE

Euro-CASE is de European Council of Academies of Applied Sciences, Technologies and Engineering. Sinds medio 2018 zijn KVAB en ARB opnieuw lid van Euro-CASE. KTW en CTS krijgen samen 1 stem in de board van Euro-CASE, maar ze kunnen elk een vertegenwoordiger voor deelname aan de vergaderingen sturen. KTW wordt vertegenwoordigd door Joos Vandewalle; CTS wordt vertegenwoordigd door Luc Chefneux.

Activiteit in 2023:

- Euro-CASE Board meeting, 25 mei 2023. Deelname namens BACAS: Albert Husniaux (Joos Vandewalle verontschuldigd)
- Euro-CASE Board meeting, 26 september 2023, Madrid. Deelname namens BACAS: Albert Husniaux (Joos Vandewalle verontschuldigd)
- Euro-CASE conferentie Madrid, 27 september 2023. Presentatie van Egbert Lox

UAI

Honderd jaar geleden werd in Parijs de "Union académique internationale" opgericht, met de bedoeling internationaal samen te werken aan belangrijke onderzoeksprojecten die niet door één academie kunnen ondersteund worden. De UAI is uitsluitend gericht op onderzoek in de humane wetenschappen (filologie, geschiedenis, archeologie, filosofie, en kunstwetenschap) en de vertegenwoordigers van de academies komen uit die disciplines. De laatste jaren is er een grote inspanning om ook niet-Europese projecten over taal, geschiedenis en archeologie internationaal te ondersteunen.

Oostenrijkse Academie voor Wetenschappen - ÖAW

Godelieve Laureys nam deel aan de Feierliche Sitzung 2023 van de Oostenrijkse Academie voor Wetenschappen in Wenen op 11 en 12 mei 2023. Zij was daar om contacten te leggen en de mogelijkheden van bilaterale samenwerking met de ÖAW te verkennen, alsook om nadere informatie te verkrijgen over het manifest over 'Multilingualism in the Arts and Humanities' dat de ÖAW uitbracht in 2022.

Gebruik van het Paleis der Academiën door federaties

De Europese academienetwerken maken gebruik van het Paleis der Academiën als ontmoetingsplaats en als ideale locatie voor de voorstelling van allerlei rapporten. Deze rapporten worden dan door de KVAB verder verspreid binnen Vlaanderen.

BACAS

BACAS (Belgian Academy Council for Applied Sciences) is de koepel waaronder de KTW (Klasse Technische Wetenschappen van de KVAB) en de CTS (Classe Technologie et Société van de Académie royale de Belgique) verenigd zijn.

Deze koepel vertegenwoordigt de Belgische Nederlands- en Franstalige academisch ingenieurs in internationale organisaties van ingenieursacademies zoals CAETS (International Council of Academies of Engineering and Technological Sciences) en Euro-CASE (European Council of Applied Sciences Technologies and Engineering).

Het voorzitterschap van BACAS wordt beurtelings door een lid van de KTW en een lid van de CTS waargenomen, telkens voor een periode van twee jaar. Voor de periode 2022-23 oefent Joos Vandewalle (KTW) dit voorzittersmandaat uit. De "board" (het bestuur) van BACAS vergadert (in principe) tweemaal per jaar en telt 12 leden (6 van KTW en 6 van CTS).

Op deze bestuursvergaderingen wisselen KTW en CTS gegevens uit over elkaars werking en maken afspraken voor deelname aan de werking van de internationale ingenieurs-academies.

De werking van KTW verschilt nogal van deze van CTS. Dit komt uiteraard deels door het feit dat de CTS ook niet-ingenieurs (vooral leden gespecialiseerd in menswetenschappen zoals sociologie of economie) onder haar leden telt (vandaar de naam Classe Technologie et Société). Maar ook de methodiek is anders: terwijl KTW getypeerd wordt door werkgroepen die Standpunten over actuele thema's voorbereiden en Denkerscycli waarin buitenlandse experts hun licht laten schijnen over maatschappelijke uitdagingen in Vlaanderen, publiceren bij CTS leden in eigen naam in de reeksen "L'académie en Poche", "Transversales" en "Rétro Poche" en organiseren zij colloquia.

Leden van CTS krijgen steeds de mogelijkheid om aan KTW-werkgroepen deel te nemen, en omgekeerd worden KTW-leden op de hoogte gehouden van de initiatieven van de CTS.

Naast de reeds vermelde internationale organisatie CAETS is BACAS ook vertegenwoordigd in SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies), een door de Europese Commissie gefinancierd wetenschappelijk adviescomité.

Activiteit in 2023:

- BACAS Board of Director vergaderingen op 17 april en 13 november, voorzitter Luc Chefneux, secretaris Albert Husniaux, leden: Jan Delcour, Hilde Heynen, Christiane Malcorps, Achiel Van Cauwenberghe.

Samenstelling Academie – December 2023

Klasse van de Natuurwetenschappen

Gewone leden:

1. Thys van den Audenaerde Dirk (1978)	35. Peeters François (2011)
2. Van Montagu, baron Marc (1987)	36. Van de Peer Yves (2011)
3. Thas Joseph (1988)	37. Moens Luc (2012)
4. Schamp, baron Niceas (1990)	38. Sevrin Alexander (2012)
5. Vandekerckhove Joël (1990)	39. Vandenabeele Peter (2012)
6. Hirsch Charles (1994)	40. Cuyt Annie (2013)
7. Heyde Kris (1996)	41. Neyens Gerda (2013)
8. Jacobs Pierre (1996)	42. Van Lipzig Nicole (2013)
9. Gijbels Rrenaat (1997)	43. Van Speybroeck Veronique (2013)
10. Dumortier Freddy (1998)	44. Darras Veerle (2014)
11. Van Broeckhoven Christine (1999)	45. De Feyter Steven (2014)
12. Van Houtte Paul (1999)	46. Van der Linden Annemie (2014)
13. De Kimpe Norbert (2003)	47. Binnemans Koen (2015)
14. Waelkens Christoffel (2003)	48. Gijbels Irène (2015)
15. Inzé Dirk (2005)	49. Van Der Straeten Dominique (2016)
16. Vincx Magda (2006)	50. Verschuren Dirk (2016)
17. Ceulemans Reinhart (2009)	51. Vaes Stefaan (2017)
18. Maex Karen (2009)	52. Van Huffel Sabine (2017)
19. Poesen Jean (2009)	53. Bals Sara (2019)
20. Steels Luc (2009)	54. Van Bael Marlies (2019)
21. Van Damme Els (2009)	55. Verstraete Frank. (2019)
22. Van Maldeghem Hendrik (2009)	56. Libert Claude (2020)
23. Backeljau Thierry (2010)	57. Ongena Jef (2020)
24. Hofkens Johan (2010)	58. Smagghe Guy (2020)
25. Schoofs Liliane (2010)	59. Baes Maarten (2021)
26. Swennen Rudy (2010)	60. De Saeger Sarah (2021)
27. Tavernier Jan (2010)	61. Sels Bert (2021)
28. Van Tendeloo Gustaaf (2010)	62. Van Keilegom Ingrid (2021)
29. Aerts Conny (2011)	63. Decin Leen (2022)
30. Baets Roel (2011)	64. Adriaens Dominique (2023)
31. Bogaerts Annemie (2011)	65. De Raedt Luc (2023)
32. De Mazière Martine (2011)	66. Du Prez Filip (2023)
33. Gheysen Godelieve (2011)	67. Hens Niel (2023)
34. Martens Johan (2011)	68. Vanderkerken Karin (2023)

Ereleden:

1.	Smeyers Paul (1983)	6.	Vanquickenborne Luc (1986)
2.	Bruynseraede Yvan (1988)	7.	Veretennicoff Irina (1998)
3.	Coomans August (1978)	8.	Gomes Walter (1989)
4.	Vermeersch Pierre (1990)	9.	Kerstens Karel (1998)
5.	De Schryver Frans (1989)	10.	Van Dyck Dirk (2006)

Buitenlandse leden:

1.	Allen John (1991)	18.	Masuhara Hiroshi (1998)
2.	Brandl Heinz (1992)	19.	Nolte Roeland (2000)
3.	Claeson Tord (2003)	20.	Rahmat-Samii Yahya (2001)
4.	Daubechies Ingrid (2011)	21.	Rosei Frederico (2023)
5.	De Vincentiis Mario (1988)	22.	Samori Paolo (2018)
6.	Dijkgraaf Robbert (2018)	23.	Sato Hisayoshi (1991)
7.	Ebbesen Thomas (2011)	24.	Schuller Ivan (1998)
8.	Fan Jianqing (2023)	25.	Smets Erik (2012)
9.	Fresco Louise (2015)	26.	Spaepen Frans (2000)
10.	Halzen Francis (2015)	27.	Srivastava Hari (1991)
11.	Hewish Antony (1989)	28.	Van Doninck Walter (2014)
12.	Hirsch Peter (1995)	29.	Vanmarcke Erik (1999)
13.	Korpel Adrian (1987)	30.	Van Swygenhoven Helena (2014)
14.	Lehn Jean-Marie (1990)	31.	Weck Manfred (1994)
15.	Liu Shilian (1990)	32.	Weckhuysen Bert (2015)
16.	Maes Pattie (2023)	33.	West Richard (1981)
17.	Martin Jan (2011)		

Klasse van de Menswetenschappen

Gewone leden:

1. Dewachter Wilfried (1986)
2. Witte, barones Els (1988)
3. Steel Carlos (1989)
4. Willems Dominique (1989)
5. van Outryve d'Ydewalle, ridder Géry (1992)
6. Van Rompuy, baron Paul (1994)
7. Lesthaeghe Ron (1996)
8. De Dijn Herman (1997)
9. Verhofstadt-Denève Leni (1997)
10. Clarysse Willy (1998)
11. Tasmowski Liliane (1998)
12. Van Uytfanghe Marc (1998)
13. Weyembergh Maurice (1999)
14. Billiet Jaak (2001)
15. De Nauw Alain (2001)
16. Foblets, barones Marie-Claire (2001)
17. Versluys Kristiaan (2001)
18. Batens Diderik (2002)
19. Cousy Herman (2002)
20. Cantillon, barones Bea (2003)
21. Standaert Nicolas (2003)
22. De Grauwe Paul (2004)
23. Maresceau Marc (2004)
24. Laureys Godelieve (2007)
25. Boone Marc (2008)
26. Wouters Jan (2008)
27. Van Damme Marnix (2009)
28. Van Goethem Herman (2009)
29. Vandenberghe Anne-Marie (2009)
30. Verschaffel Lieven (2009)
31. Veugelers Reinhilde (2009)
32. De Clercq Marc (2010)
33. Tollebeek Jo (2010)
34. Van den Berghe L.utgart (2010)
35. Velle Karel (2010)
36. Wagemans Johan (2010)
37. Bourgeois Jean (2011)
38. Buysse Ann (2011)
39. Konings Joep (2011)
40. Lambergits Mathijs (2011)
41. Geens Koen (2012)
42. Praet Danny (2012)
43. Schokkaert Erik (2012)
44. Vandorpe Katelijn (2012)
45. Velaers Jan (2012)
46. Davidse Kristin (2013)
47. Deneckere Gita (2013)
48. Maes Bea (2013)
49. Verhetsel Ann (2013)
50. Heirbaut Dirk (2014)
51. Onghena Patrick (2014)
52. Van Hulle Cynthia (2014)
53. Verhulst Sabine (2014)
54. Gomes de Mesquita Batja (2015)
55. Keunen Bart (2015)
56. Matthijs Koen (2015)
57. Van Houtte Mieke (2015)
58. Govaere Inge (2016)
59. Van Riel Gerd (2016)
60. Demoen Kristoffel (2017)
61. Van Eeckhoutte Willy (2017)
62. Bouckaert Geert (2018)
63. Duerloo Luc (2018)
64. Cherchye Laurens (2020)
65. Delsaerd Pierre (2020)
66. Paoli Letizia (2020)
67. De Houwer Jan (2021)
68. Eeckhout Bart (2021)
69. Van Deun Peter (2021)
70. Van Hoyweghen Ine (2021)
71. Hermans Dirk (2022)
72. Sinardet Dave (2022)
73. d'Haenens Leen (2023)
74. Joosen Vanessa (2023)
75. Logie Ilse (2023)
76. Meier Petra (2023)
77. Van Bruaene Anne-Laure (2023)

Ereleden:

1. Huyse Luc (1994)	7. Derolez Albert (1992)
2. Van der Wee, baron Herman (1977)	8. Simons Ludo (1997)
3. Van der Haegen Herman (1988)	9. Prevenier Walter (1985)
4. Dobbelaere Karel (1992)	10. Peeters Theo (1985)
5. Eyskens Mark (1988)	11. Bocken Hubert (1994)
6. De Mey Marc (1994)	12. Alen, baron André (1999)

Buitenlandse leden:

1. Ahrweiler-Glykatzi Hélène (1981)	23. Irvine Derry (2005)
2. Andrews Neil (2014)	24. Jacobs Francis (2005)
3. Arnade Peter (2017)	25. Janssen Frans (2004)
4. Babcock Robert (2005)	26. Kaufmann Franz-Xaver (1991)
5. Blockmans Wim (2004)	27. Kocka Jürgen (2016)
6. Cadiet Loïc (2010)	28. Lesger Clé (2008)
7. Carpi Federico (1997)	29. Levelt Willem (1999)
8. Clark Peter (2015)	30. Ma John (2010)
9. Crouzet-Pavan Elisabeth (2020)	31. Markesinis, Sir Basil (1990)
10. Cuvigny Hélène (2016)	32. McConica James (1988)
11. De Boeck Paul (2012)	33. McGing Brian (2008)
12. de Vries Jan (2003)	34. Moureau François (2005)
13. Dewulf Jeroen. (2017)	35. Nijkamp Peter (2000)
14. Fenik Bernard (1988)	36. Nowotny Helga (2014)
15. Frijhoff Willem (2005)	37. Pollmann Judith (2020)
16. Gottwald Peter (2005)	38. Requejo Isidro Marta (2017)
17. Haegeman Liliane (1994)	39. Schuyt Kees (2001)
18. Hermans Hubert (2017)	40. Shetreet Simon (2014)
19. Herrin Judith (2023)	41. Skafte-Jensen Minna (1997)
20. Hess Burkhard (2010)	42. Sorabji Richard (2008)
21. Hooghe Liesbet (2011)	43. Tax Peter (1999)
22. Howell Martha (2015)	44. Victor Benjamin (2013)

Klasse van de Kunsten

Gewone leden:

1. Van Gysegem Paul (1981)	34. Coomans de Brachène Thomas (2011)
2. Van Reeth Bob (1990)	35. De Keyzer Carl (2011)
3. Dr. Heyrman Hugo (1993)	36. Rathé Filip (2011)
4. D'Haene Rafaël (1993)	37. Swerts Piet (2012)
5. De Keersmaecker Anne Teresa (1998)	38. Van Landeghem Jan (2004)
6. Fabre Jan (1998)	39. Vandenabeele Lukas (2012)
7. Strauven Fracis (2000)	40. Baert Barbara (2013)
8. De Jonge Krista (2001)	41. Troch Fien (2013)
9. Van Hove Luc (2001)	42. Van Parys Annelies (2013)
10. De Bondt Werner (2003)	43. Vermeersch Vera (2013)
11. Elias Willem (2003)	44. Borremans Michaël (2014)
12. Stroo Cyriel (2003)	45. de Zegher Marie-Catherine (2014)
13. Van der Stighelen Katlijne (2003)	46. Brossé Dirk (2016)
14. Coninx, baron Stijn (2004)	47. Hanssen Karin (2016)
15. Delaere Mark (2005)	48. Tas Rudi (2017)
16. Robbrecht Paul (2005)	49. Van Gelder Hilde (2017)
17. Van der Stock Jan (2005)	50. Dercon Chris (2018)
18. Buylen Michel (2006)	51. Maclot Petra (2018)
19. De Kramer Enk (2006)	52. Swinnen Peter (2018)
20. Bergmans Anna (2007)	53. Braeckman Dirk (2019)
21. Van Hee Marie-José (2007)	54. Brosens Koen (2019)
22. Van Kerckhoven Anne-Mie (2008)	55. Fonteyne An (2019)
23. De Buck Siegfried (2009)	56. Dewilde Jan (2020)
24. Maes Francis (2009)	57. Jacobs Steven (2020)
25. Posman Lucien (2009)	58. Michiels Jan (2020)
26. Smets Marcel (2009)	59. Pawlowski Mauro (2020)
27. Van der Wee Barbara (2009)	60. Dubois Hélène (2021)
28. Vermote Petra (2009)	61. Vermeulen Paul (2021)
29. Delrue Ronny (2010)	62. Jonckheere Koen (2022)
30. Martens Max (2010)	63. Brams Koen (2023)
31. Ruyters Marc (2010)	64. Demuyt Bart (2023)
32. Vandenbroeck Paul (2010)	65. Gullentops David (2023)
33. Verschaffel Bart (2010)	66. Sellink Manfred (2023)

Ereleden:

1. Bossuyt Ignace (1993)	4. Delmarcel Guy (1999)
2. Laporte André (1990)	5. Huys Bernard (1980)
3. Vandereycken Robert (1996)	6. Tinel Koenraad (1986)

7.	Sabbe Herman (1999)	9.	Coryn Roland (1993)
8.	Vlieghe Hans (1990)	10.	Boenders Frans (1991)

Buitenlandse leden:

1.	Baarsen Reinier (2019)	19.	Marrow James (1997)
2.	Blumenthal Daniel (2018)	20.	McGrath Elizabeth (2003)
3.	Büttner Nils (2023)	21.	Neutelings Willem Jan (2011)
4.	Châtelet Albert (1990)	22.	Ottenheym Konrad A. (2012)
5.	Colomina Beatriz (2009)	23.	Pollock Griselda (2015)
6.	DaCosta Kaufmann Thomas (1997)	24.	Ritzen Peter (2023)
7.	De Bodt Saskia (2003)	25.	Ryslavy Kurt (2021)
8.	De Jongh Eddy (1988)	26.	Schuijjer Michiel (2008)
9.	Eötvös Péter (2014)	27.	Sluijter Eric Jan (2004)
10.	Foucart Jacques (1991)	28.	Spronk Ron (2009)
11.	Frampton Kenneth (2010)	29.	Strazza Guido (2000)
12.	Gerszi Teréz (1992)	30.	Van de Wetering Ernst (1994)
13.	Goezu André (1990)	31.	Van Grevenstein-Kruse Anne (2010)
14.	Hennel-Bernasikowa Maria (1995)	32.	Viganò Paola (2023)
15.	Hirsch Karl-Georg (1995)	33.	Von Moos Stanislaus (2009)
16.	Lachenmann Helmut (1997)	34.	Winner Matthias (1990)
17.	Lasala José (1997)	35.	Zhong Han (1992)
18.	Lebic Lojze (2004)		

Klasse van de Technische Wetenschappen

Gewone leden:

1. Vandewalle Joos (1996)
2. Verstraete Willy (1997)
3. Leuridan Jan (1998)
4. Van Vaerenbergh Ivo (1998)
5. De Moor Bart (2000)
6. Verhoeven Ronny (2002)
7. Verstraeten Paul (2002)
8. Bossyns Luc (2004)
9. Gosselin, baron Derrick-Philippe (2004)
10. Van Landeghem Hendrik (2004)
11. Verdonck Pascal (2004)
12. Van Roost Joost (2005)
13. Beazar Guido (2006)
14. Belmans Ronnie (2006)
15. D'haeseleer William (2006)
16. Lox Egbert (2006)
17. Moldenaers Paula (2006)
18. Heynen Hilde (2009)
19. Höfte Monica (2009)
20. Malcorps Christiane (2009)
21. Schoukens Johan (2009)
22. Wauters Dirk (2009)
23. Bernard Alain (2010)
24. Fransaer Dirk (2010)
25. Taerwe Luc (2010)
26. Van Walle Eric (2010)
27. Wevers Martine (2010)
28. Bonte Luc (2011)
29. Thienpont Hugo (2011)
30. Velge Henri-Jean (2011)
31. Verbauwhede Ingrid (2011)
32. De Bruycker Paul (2012)
33. De Schutter Joris (2012)
34. Monard, barones Elisabeth (2012)
35. Buelens Christine (2013)
36. Hubin Annick (2013)
37. Berbers Yolande (2014)
38. Delcour Jan (2014)
39. Marin Guy (2014)
40. Baelmans Tine (2015)
41. Keppens Greet (2015)
42. Lagae Liesbet (2016)
43. Van De Walle Rik (2016)
44. Arnaut Filip (2018)
45. Vansteenkiste Nancy (2018)
46. Maselis Patrick (2019)
47. Steyaert Michiel (2019)
48. Caluwaerts Ann (2020)
49. Smolders Erik (2020)
50. Van Mierlo Joeri (2020)
51. Vander Sloten Jos (2020)
52. Debackere, baron Koen (2021)
53. Helsen Lieve (2021)
54. Verheyen Kris (2021)
55. De Belie Nele (2022)
56. Peeters Chris (2022)
57. Van Vlierberghe Manfred (2022)
58. Danneels Lieven (2023)
59. Gielen Georges (2023)
60. Stevens Chris (2023)
61. Tuytelaars Tinne (2023)
62. Van Hauwermeiren Tim (2023)

Ereleden:

1. Froment Gilbert (1984)
2. Aernoudt Etienne (1997)
3. Beeckman Jean (2001)
4. Beernaert Stan (2001)
5. Deman Jef (1988)
6. Depaemelaere Jean-Pierre (1996)
7. Deroo Herman (1998)
8. Gobin Robert (1994)
9. Haemers Guy (1992)
10. Lemaers Rob (2002)
11. Meers Urbain (1992)
12. Naze Michel (1995)

13.	Ulens Stan (1998)	23.	Lagasse Paul (1996)
14.	Van Belle Norbert (1992)	24.	Michiels Leo (2004)
15.	Van den Balck Valentin (1989)	25.	Tambuyzer Erik (2006)
16.	Van Remortel Jacques (1992)	26..	Van Campenhout Jan (2011)
17.	Wissaert Roland (1992)	27.	Vandamme Erick (2000)
18.	De Man Hugo (1990)	28.	Verpoest Ignaas (2004)
19.	Frimout, burggraaf Dirk (1994)	29.	Oosterlinck, baron André (2009)
20.	Van Brussel Rik (1990)	30.	Willmes, baron Jacques (2001)
21.	Verbaeten Pierre (2000)	31.	Van Cauwenberghe Achiel (1989)
22.	Berlamont Jean (2001)		

Buitenlandse leden:

1.	Abbeel Pieter (2021)	15.	Noterdaeme Jean-Marie (2012)
2.	Adriaens Peter (2012)	16.	Rabaey Jan (2011)
3.	Bird Robert Byron (1994)	17.	Sweldens Wim (2011)
4.	Ceder Gebrand (2015)	18.	Vandebroek Sophie (2010)
5.	D'Hooghe Alexander (2016)	19.	Van Houten Fred (2011)
6.	de Hoop Adrianus (1997)	20.	Van Mieghem Jan (2015)
7.	Desmedt Yvo (2015)	21.	Van Wassenhove Luk (2010)
8.	De Winne Frank (2020)	22.	Verbeek Peter-Paul (2023)
9.	Ferrero Alessandro (2010)	23.	Verriest Erik (2012)
10.	Frangopol Dan (2016)	24.	Viceconti Marco (2023)
11.	Kacprzyk Janusz (2019)	25.	Waterman Ronald (2010)
12.	Li Guo-Qiang (2018)	26.	Zijm Henk (2016)
13.	Mareels Iven (2010)	27.	Zwaenepoel Willy (2010)
14.	Monostori László (2011)		

Jonge Academie

1. Agirdag Orhan (2018)
2. De Leersnyder Jozefien (2018)
3. Gelens Lendert (2018)
4. Laoui Damya (2018)
5. Mandolessi Silvana (2018)
6. Wynants Nele (2018)
7. Bruffaerts Rose (2019)
8. Caluwaerts Didier (2019)
9. De Laet Lars (2019)
10. De ruysscher Dave (2019)
11. Doom Marjan (2019)
12. Grine Lynda (2019)
13. Myny Kris (2019)
14. Plusquin Michelle (2019)
15. Vanacker Beatrijs (2019)
16. Vandeviver Christophe (2019)
17. Vermang Bart (2019)
18. Baeyens Nicolas (2020)
19. de Buyl Sophie (2020)
20. Destrooper Tine (2020)
21. Masquillier Caroline (2020)
22. Smeets Arne (2020)
23. Trappeniers Kevin (2020)
24. Vandenbosch Laura (2020)
25. Vandenbroucke Roosmarijn (2020)
26. Vandendriessche Joris (2020)
27. Verbruggen Sammy (2020)
28. Verhulst Sarah (2020)
29. Bertels Kurt (2021)
30. Burtin Chris (2021)
31. De Veirman Kim (2021)
32. Gillebert Céline (2021)
33. Meeussen Loes (2021)
34. Pivodic Lara (2021)
35. Stuhlberger Christina (2021)
36. Van Deinsen Lieke (2021)
37. Van Puyvelde Sandra (2021)
38. Wouters Barbara (2021)
39. Ghyselinck Zoë (2022)
40. Boto Ordóñez María (2022)
41. De Greve Kristiaan (2022)
42. Haelewaters Danny (2022)
43. Sauvage Justine (2022)
44. Van Assche Annelies (2022)
45. Van der Stocken Tom (2022)
46. Van Schependom Jeroen (2022)
47. Vandamme Dries (2022)
48. Vandersickel Nele (2022)
49. Verhelst Xavier (2022)
50. Bellemans Aurélie (2023)
51. De Ridder Sander (2023)
52. Goossens Eva (2023)
53. Hoijtink Marijn (2023)
54. Kaczmarek Anna (2023)
55. Kurtz Paul Michael (2023)
56. Malfiet Anneleen (2023)
57. Mathys Gillian (2023)
58. Mesuere Bart (2023)
59. Rogge Sven (2023)
60. Scott Charlotte (2023)
61. Van Lancker Wim (2023)
62. Zarouali Brahim (2023)

Commissies van de Academie

Kandidaturencommissie

Klasse van de Natuurwetenschappen:

Steels Luc, bestuurder	De Feyter Steven (2020-2025)
Ongena Jef, onderbestuurder	Gheysen Godelieve (2021-2026)
Van Broeckhoven Christine, uittredend bestuurder	Gijbels Irène (2024-2026)
Velle Karel, vast secretaris	Sevrin Alexander (2020-2025)
	Vaes Stefaan (2021-2026)

Klasse van de Menswetenschappen:

Verschaffel Lieven, bestuurder	Boone Marc (2023-2025)
Verhulst Sabine, onderbestuurder	De Nauw Alain (2023-2025)
Tollebeek Jo, uittredend bestuurder	Mesquita Batja (2019-2024)
Velle Karel, vast secretaris	Van Houtte Mieke (2023-2025)
	Van Riel Gerd (2023-2025)

Klasse van de Kunsten:

Ruyters Marc, bestuurder	Coomans de Brachène Thomas (2023-2025)
Martens Max, onderbestuurder	de Zegher Marie-Catherine (2024-2026)
Verschaffel Bart, uittredend bestuurder	Tas Rudi (2022-2024)
Velle Karel, vast secretaris	Van der Stighelen Katlijne (2024-2026)
	Vandenabeele Lukas (2021-2026)

Klasse van de Technische Wetenschappen:

Heynen Hilde, bestuurder	Keppens Greet (2020-2025)
Malcorps Christiane, onderbestuurder	Marin Guy (2021-2026)
Beazar Guido, uittredend bestuurder	Moldenaers Paula (2021-2026)
Delcour Jan, vertegenwoordiger	Vandewalle Joos (2019-2024)
Velle Karel, vast secretaris	Wevers Martine (2021-2026)

Laureatencommissie

Klasse van de Natuurwetenschappen:

Steels Luc, bestuurder

Waelkens Christoffel, voorzitter

Velle Karel, vast secretaris

Bogaerts Annemie (2021-2026)

Tavernier Jan (2021-2026)

Van Huffel Sabine (2021-2026)

Van Tendeloo Gustaaf (2021-2026)

Klasse van de Menswetenschappen:

Verschaffel Lieven, bestuurder

Waelkens Christoffel, voorzitter

Velle Karel, vast secretaris

Duerloo Luc (2024-2026)

Govaere Inge (2023-2025)

Lamberigts Mathijs (2021-2026)

Matthys Koen (2023-2025)

Klasse van de Kunsten:

Ruyters Marc, bestuurder

Waelkens Christoffel, voorzitter

Velle Karel, vast secretaris

Dewilde Jan (2022-2024)

Strauven Francis (2021-2026)

Van der Stighelen Katlijne (2024-2026)

Van Hove Luc (2024-2026)

Klasse van de Technische Wetenschappen:

Heynen Hilde, bestuurder

Waelkens Christoffel, voorzitter

Velle Karel, vast secretaris

Lagae Liesbet (2021-2026)

Malcorps Christiane (2021-2026)

Vandamme Erick (2024-2026)

Vandewalle Joos (2021-2026)

Langlopende Projecten

Commissie Publicatiebeleid

Vandenbergen Anne-Marie, voorzitter
Velle Karel, vast secretaris KVAB
Bocken Hubert
Clarysse Willy
Delaere Mark
Heirbaut Dirk

Lamberigts Mathijs
Thas Joseph
Van Kerckhoven Anne-Mie
Verstraeten Paul
Zeeuwts Sofie, secretaris

Academisch Cultureel Forum

Van Hove Luc, voorzitter
Boenders Frans, erevoorzitter
Eyskens Mark, erevoorzitter
Bertels Kurt, ondervoorzitter
Velle Karel, vast secretaris KVAB
Waelkens Christoffel, voorzitter KVAB

Monard, barones Elisabeth, ondervoorzitter KVAB
Gosselin, baron Derrick-Philippe
Thys van den Audenaerde Dirk
Van Keymeulen Jacques
Wagemans Johan
Wissaert Roland

Wetenschappelijke commissie van het Nationaal Biografisch Woordenboek

Boone Marc, voorzitter
Velle Karel, vast secretaris KVAB
Boenders Frans
Prevenier Walter
Rubens Robert

Simons Ludo
Strauven Francis
Tollebeek Jo
Van Bruaene Anne-Laure
Witte, barones Els

Reflectiegroep Energie

Van Vaerenbergh Ivo, voorzitter
Albrecht Johan
Belmans Ronnie
D'haeseleer William
De Buck Pascal
Desmet Jan
Devogelaer Danielle
Dufresne Luc

Fransaer Dirk
Gosselin, baron Derrick-Philippe
Hens Hugo
Sterckx Luc
Ulens Stan
Van Mierlo Joeri
Van Roost Joost

Reflectiegroep Kunst, Wetenschap en Technologie

Monard, barones Elisabeth, voorzitter
Aernoudt Etienne
Berbers Yolande
Bessemans Ann
Bouckaert Geert
De Mey Marc
Dehaes Ugo
Eeckhout Bart
Maes AnneMarie

Ongena Jef
Swinnen Peter
Van Kerckhoven Anne-Mie
Van Landeghem Jan
Van Tendeloo Gustaaf
Wagemans Johan
Wauters Dirk
Wevers Martine
Wissaert Roland

Reflectiegroep RRI

Vandewalle Joos, voorzitter
Bouillon Roger
Cousy Herman
Dumolyn Bart
Ginis Vincent
Hanssens Johan
Hens Kristien
Lagae Liesbet
Lamberigts Mathijs
Lox Egebrt
Marin Guy
Martens Maximiliaan
Monard, barones Elisabeth

Mortier Freddy
Onghena Patrick
Schokkaert Erik
Van Avermaet Philip
Van Damme Els
Van Der Straeten Dominique
Van Houtte Mieke
Van Houtte Paul
Van Hoyweghen Ine
Van Riel Gerd
Van Steirteghem André
Verstraete Willy
Willems, baron Jacques

Adviesraad Jonge Academie

Van Huffel Sabine, covoorzitter
Vandewalle Joos, covoorzitter
Baelmans Tine
Bols Peter
Buysse Ann
Ginis Vincent
Ieven Greet
Van Hoof Lieve
Van Hove Luc
Van Kerckhoven Anne-Mie

Vandenbussche Wim
Waelkens Christoffel
Wagemans Johan
Willaert Frank
Willems Dominique
Velle Karel, vast secretaris KVAB
Galle Marit, secretaris
Marini Mirella, secretaris
Seghers Bert, secretaris

Stuurgroep Wetenschapscommunicatie van de KVAB en JA

Ghyselinck Zoë, voorzitter namens de JA	Leurs Sammy
Verschaffel Lieven, voorzitter namens de KVAB	Linseele Veerle
Velle Karel, vast secretaris KVAB	Livémont Eline
Baert Barbara	Lox Egbert
Burtin Chris	Maes Francis
Claes Britt	Maison Kris
Darras Veerle	Matthijs Koen
De Wolf David	Santermans Koen
Decorte Paulien	Sevrin Alexander
Deslé Barbara	Smeyers Els
Detobel Lise	Stroeykens Steven
Galbusa Peter	Van Laer Jef
Ghyselinck Zoë	Van Rijckeghem Céline
Gijssels Liesbeth	Vandenbosch Laura
Grieten Els	Verschaffel Lieven
Haex Kristof	Verbruggen Sammy
Keppens Greet	Wauters Koen
	Albert Jan, secretaris

Commissie Historische Wetenschappen

Boone Marc, voorzitter	Martens Max
Van Goethem Herman, ondervoorzitter	Prevenier Walter
Velle Karel, vast secretaris KVAB	Simons Ludo
Bourgeois Jean	Strauven Francis
Clarysse Willy	Tollebeek Jo
De Jonge Krista	Van der Stighelen Katlijne
Delsaerd Pierre	Van der Wee, baron Herman
Deneckere Gita	Vandorpe Katelijne
Derolez Albert	Vlieghe Hans
Duerloo Luc	Witte, barones Els

Wetenschappelijk Comité Humanisme in de Nederlanden

Vanden Broecke Steven, voorzitter	Forrez René
Derolez Albert, vice-voorzitter	Golvers Noël
Velle Karel, vast secretaris KVAB	Lamberigts Mathijs
Bracke Wouter	Laureys Marc
De Nave Francine	Papy Jan
De Schepper Marcus	Peeters Hugo
De Smet Rudolf	Sacré Dirk
Delsaerd Pierre	Sué Sylvette

Tournoy Gilbert
Van Houdt Toon

Verweij Michiel
Waterschoot Werner

Wetenschappelijk Comité Klassieke Studies

Clarysse Willy, voorzitter
Velle Karel, vast secretaris KVAB
Boiy Tom
De Coninck Luc
De Grootte Marc
Delattre Alain
Depauw Marc
Engels David
Erdkamp Paul
Hauben Hans
Laes Christian
Ma John
McGing Brian
Melaerts Henri

Poblome Jeroen
Saerens Cecilia
Schepens Guido
Schorn Stefan
Uytterhoeven Inge
Van Beek Bart
Van Nuffelen Peter
Van Rengen Wilfried
Van Uytfanghe Marc
Vandorpe Katelijne
Verreth Herbert
Wouters Alfons
Zuiderhoek Andries

Wetenschappelijk Comité Rechtsgeschiedenis

Heirbaut Dirk, voorzitter
Monballyu Jos, erevoorzitter
Horvat Stanislas, secretaris
Velle Karel, vast secretaris KVAB
Aerts Koen
Avonds Piet
Bauer Dominique
Bouckaert Boudewijn
Christiaens Jenneke
Coppein Bart
Dauchy Serge
De Koster Margo
De ruyscher Dave
De Win Paul
Debaenst Bruno
Decaluwé Michiel
Decock Wim
Delbecke Bram
Deseure Brecht
Dhondt Frederik
Dusil Stephan
Forrez René

Grevers Helen
Guthke Thorsten
Janssens Gustaaf
Lambrecht Daniel
Laske Caroline
Lavrysen Laurens
Lesaffer Randall
Magits Michel
Martyn Georges
Oosterbosch Michel
Opsommer Rik
Put Eddy
Quintelier Bart
Roden Dimitri
Stevens Fred
Van de Voorde Johan
Van Den Auweele Dirk
Van der Beken Tom
Van Goethem Geert
Van Goethem Herman
Van Haecke Lawrence
Van Hemelrijck Fernand

Van Hofstraeten Bram
Van Hulle Inge
Van Melkebeek Monique
Van Petegem Paul
Vandenbogaerde Sebastiaan
Velaers Jan
Verboven Koen
Verfaille Joke

Verleden Frederik
Vermeersch Griet
Vermeir René
Verscuren An
Verstraete Jan
Vrancken Valerie
Wauters Bart
Wijffels Alain

Commissies voor de Academische Fondsen

O. Callebautfonds

De Octaaf Callebautprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de kwaliteitsvoeding, en meer algemeen van de voedingsomstandigheden ook in de derde wereld. Deze prijs omvat twee luiken: de gewone prijs kan om de twee jaar toegekend worden voor een studie die betrekking heeft op hoger vermeld domein. Daarnaast kan om de drie jaar een onderzoekskrediet worden toegekend met het oog op navorsing op het hoger aangeduid terrein.

Velle Karel, vast secretaris KVAB

Delcour Jan

Maselis Patrick

Schamp, baron Niceas

Thys van den Audenaerde Dirk

Van Damme Els

Mgr. J. Coppensfonds

De Jozef Coppensprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van: de geschiedenis van de Leuvense universiteit; de geschiedenis van de Bijbelse exegese; oudtestamentische studies. De prijs wordt om de vijf jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris KVAB

Lamberigts Mathijs

Praet Danny

Van Deun Peter

Mgr. C. De Clercqfonds

De Mgr. Charles de Clercqprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de religieuze geschiedenis van Vlaanderen. Deze prijs wordt om het jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris KVAB

Duerloo Luc

Lamberigts Mathijs

Praet Danny

O. Dupontfonds

Het navorsingskrediet van het Octaaf Dupontfonds is bestemd om fundamenteel wetenschappelijk onderzoek te bevorderen op het gebied van menselijke en dierlijke fysiologie en fysiopathologie, met toepassing van biotechnologische methoden. De toekenning gebeurt om de twee jaar met beurtrol tussen de Académie royale de Médecine de Belgique (2015), de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (2017), de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van

België (2019), de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (2021), enz.

Foidart Jean-Michel, vast secretaris van de Académie royale de Médecine de Belgique

Bols Peter, vast secretaris van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België

Viviers Didier, vast secretaris van de Académie royale de Belgique

Velle Karel, vast secretaris van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten

E. Duvergerfonds

De Erik Duvergerprijs is bestemd om een belangrijk oorspronkelijk kunsthistorisch of historisch werk te bekronen dat handelt over de Nederlanden tot het jaar 1900 en dat in grote mate steunt op archivalische bronnen. Deze prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris KVAB

Boone Marc

Cousy Herman

Maclot Petra

Martens Max

Van der Stighelen Katlijne

J. Gillisfonds

De Jan Gillisprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de geschiedenis van het wetenschappelijk denken. De prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris KVAB

Delsaerd Pierre

Gijbels Renaat

Thys Van den Audenaerde Dirk

Mgr. R. Lenaertsfonds

De Mgr. Renaat Lenaertsprijs is bestemd om een verdienstelijk en onuitgegeven werk op het gebied van de muzikwetenschap te bekronen, gesteld in het Nederlands, of in een internationaal erkende congrestaal. De prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris KVAB

Delaere Mark

Laporte André

Maes Francis

H. Schoutedenfonds

De Henri Schoutedenprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de zoölogie. Deze prijs zal om de twee jaar toegekend worden aan

een studie over faunistiek (bij voorkeur van Afrika), systematiek, ecologie, ethologie of anatomie der dieren.

Velle Karel, vast secretaris KVAB
Smagghe Guy

Thys van den Audenaerde Dirk

H. Vanderlindenfonds

De Henri Vanderlindenprijs is bestemd om belangrijk oorspronkelijk werk te bekronen op het gebied van de sterrenkunde. Deze prijs wordt om de twee jaar toegekend.

Velle Karel, vast secretaris KVAB
Aerts Conny

Baes Maarten
Waelkens Christoffel

F. Van der Muerenfonds

De Floris Van der Muerenprijs is bestemd om oorspronkelijk en voortreffelijk wetenschappelijk werk op het gebied van de musicologie in de breedste zin van het woord te bekronen. Deze prijs wordt om de vier jaar door de Klasse der Kunsten toegekend voor het werk van een navorsers, beneden de 40 jaar, dat in het Nederlands geschreven is.

Velle Karel, vast secretaris KVAB
Delaere Mark

Laporte André
Maes Francis

P. van Oyefonds

De Paul van Oyeprijs is bestemd om oorspronkelijk onuitgegeven werk te bekronen in voorkeurorde over: veldwerk op het gebied der hydrobiologie in de breedste zin van het woord; systematiek der protisten of der evertebraten; biogeografie; algemene biologie.

Velle Karel, vast secretaris KVAB
Backeljau Thierry
Kerstens Karel

Thys van den Audenaerde Dirk
Verschuren Dirk
Vincx Magda

F. Van Cauwelaerfonds

Het Frans Van Cauwelaert Fonds heeft tot doel Vlaams wetenschappelijk onderzoek aan te moedigen. Dit zal geschieden door het toekennen van een prijs aan auteurs van Belgische nationaliteit voor een oorspronkelijk, in de regel in het Nederlands

gesteld werk van onbetwistbaar wetenschappelijke waarde, hetzij in boekvorm gedrukt of als manuscript aan het Frans Van Cauwelaert Fonds ingezonden.

Deze prijs wordt afwisselend toegekend aan: 1. natuur-, ingenieurs-, wiskundige wetenschappen, 2. morele, rechtskundige, economische en politieke wetenschappen, 3. biomedische wetenschappen, 4. filosofische, taalkundige, geschiedkundige en archeologische wetenschappen.

Van Rompuy Herman, voorzitter
Velle Karel, vast secretaries KVAB
Billiau Alfons
Bogaerts Annemie
Buysse Ann
Devoldere Luc
Dumortier Freddy
Foblets, barones Marie-Claire
Gheysen Godelieve
Laureys Godelieve
Monard, barones Elisabeth

Opdenakker Ghislain
Peeters Theo
Simons Ludo
Thas Joseph
Van Cauwelaert Koen
Van Cauwelaert Kristien
Van Damme Marnix
van Outryve d'Ydewalle, ridder Géry
Vandamme Erick
Velaers Jan

Organisaties gerelateerd aan de KVAB

Koninklijke Commissie voor Geschiedenis

Velle Karel, voorzitter	Galand Michèle
Demoulin Bruno, ondervoorzitter	Kestemont Mike
Vanthemsche Guy, secretaris	Tollebeek Jo
Dubois Sébastien, penningmeester	Van Bruaene Anne-Laure
De Paepe Jean-Luc, adjunct-secretaris	Van Goethem Herman
Cauchies Jean-Marie	Wilkin Alexis
de Moreau de Gerbehaye Claude	Yante Jean-Marie
Deploige Jeroen	

Ereleden:

Bruneel Claude	Kupper Jean-Louis
de Hemptinne Thérèse	Milis Ludo
Goossens Jan	Prevenier Walter
Janssens Gustaaf	Van Loon Jozef

Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie

Renard Etienne, algemeen voorzitter	Goossens Jan
Cajot José, secretaris-generaal	Kempeneers Paul
Marynissen Ann, voorzitter Vlaamse afdeling	Leenders Karel
De Grauwe Luc, secretaris Vlaamse afdeling	Marynissen Ann
Breitbarth Anne	Mennen Victor
Debrabandere Frans	Van Langendonck Willy
Devos Magda	Van Loon Jozef
Ghyselen Anne-Sophie	Vandekerckhove Reinhilde

Ereleden:

De Schutter Georges	Vandenberghé Roxane
Van Durme Luc	Vannieuwenhuyze Bram
Van Osta Ward	Willemyns Roland

Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis

Galand Michèle, voorzitter
Wilkin Alexis, directeur

Union Académique Internationale

Vertegenwoordigers van de Academie:

Martens Max

Steel Carlos

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI)

Storms Gert, voorzitter

Sevenhans Walter

D' Hooghe David, juridisch adviseur

Timmermans Annick

Beyens Kristel

Van den Block Lieve

Coenye Tom

Vermeire Séverine

Cuypers Ann

Willaert Frank

De Tré Guy

Seghers Bert, secretaris

Vlaamse Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit (VCWI)

Comité van Toezicht

De Tavernier Johan

Monard, barones Elisabeth

Deruyck Filiep

Snyders Dirk

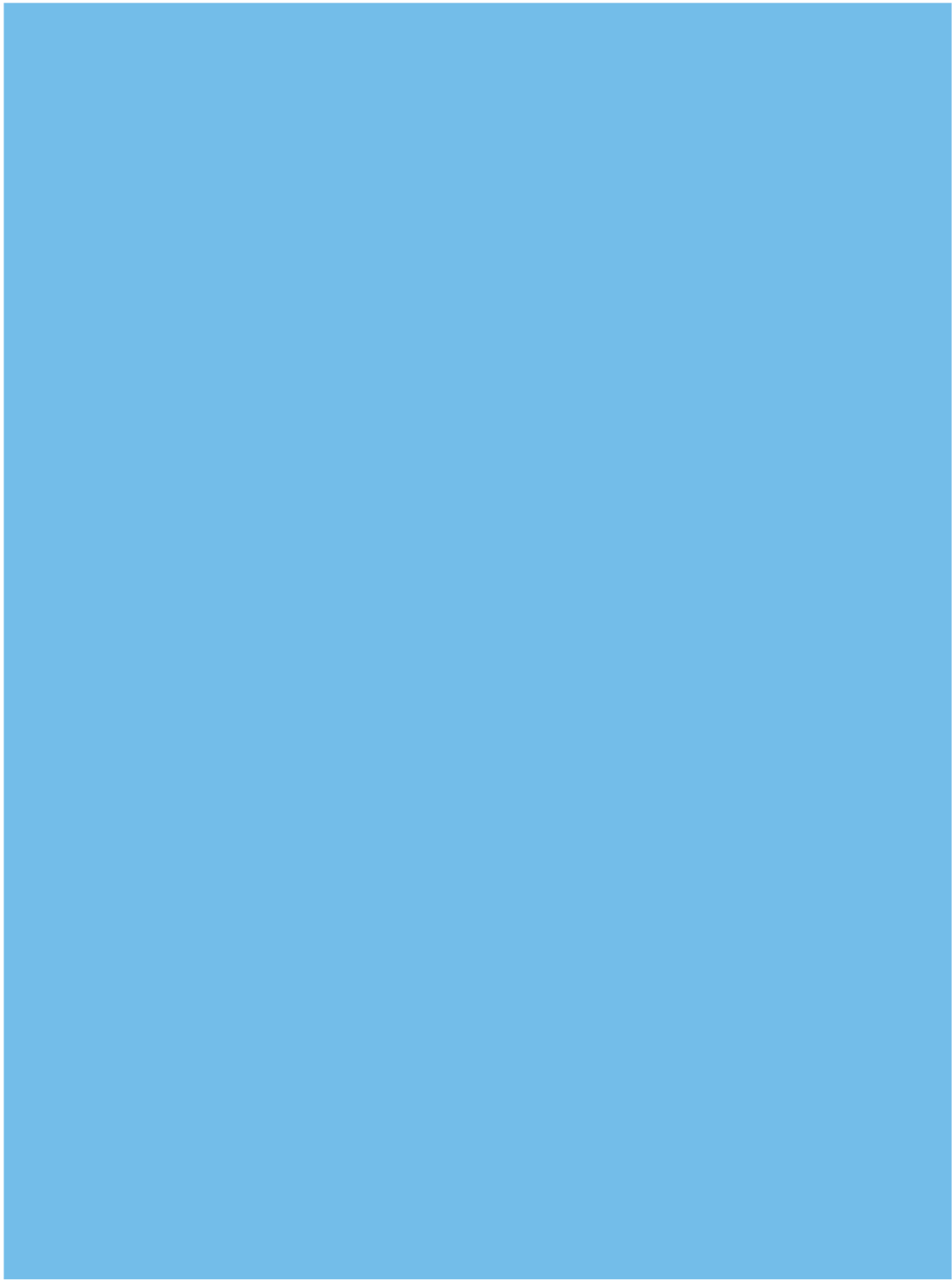
Haenen Ken

Willems Hans

Lemahieu Ignace

Seghers Bert, secretaris

Leroux-Roels Geert

**Vlaamse
overheid**

KONINKLIJKE VLAAMSE ACADEMIE VAN BELGIE
VOOR WETENSCHAPPEN EN KUNSTEN

